सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२६-२०२७

गृहनिर्माण विभाग

शासकीय मुद्रणालय, कोल्हापूर

२०२६

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२६-२०२७

गृहनिर्माण विभाग

अनुक्रमणिका

पृष्ठ क्र.

प्रस्तावना	..	..	..	..	..	1
कार्यक्रमनिहाय एकूण अर्थसंकल्पाची माहिती दर्शविणारा 'तक्ता अ'	..		..	..	..	2
मुख्य लेखाशीर्षनिहाय अर्थसंकल्पाची माहिती दर्शविणारा 'तक्ता ब'	..		..	..	..	10
कार्यक्रम--						
१. गृहनिर्माण योजना	..	..	..	..	..	12
२. महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण		..	..	..	..	14
३. मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ		..	..	..	..	31
४. मुंबई इमारत दुरूस्ती व पुनर्रचना	..	..	..	..	..	33
५. धारावी पुनर्विकास प्रकल्प	..	..	..	..	..	43
६. महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सु. नि. व. पु.) न्यायाधिकरण, गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१				..	..	45
७. अपील अधिकारी	..	..	..	..	..	49
८. बृहन्मुंबई सक्षम प्राधिकारी	..	..	..	..	..	53
९. सक्षम प्राधिकारी भाडे नियंत्रण कायदा	..	..	..	..	..	57
१०. विशेष नियोजन प्राधिकार, नवीन चंद्रपूर		..	..	..	..	61
११. प्रधानमंत्री आवास योजना (नागरी) सर्वांसाठी घरे -२०२२		..	..	..	..	62
१२. झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण	..	..	..	..	..	63
१३. झोपडपट्ट्यांचे व्यवस्थापन	..	..	..	..	..	64
१४. शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित	..	..	..	..	..	75
१५. मंत्रालय गृहनिर्माण विभाग (खुद्द)	..	..	..	..	..	76
१६. केंद्रिय स्थावर संपदा (नियमन व विकास) अधिनियम, २०१६			..	..	..	79
१७. विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्च (योजनेत्तर/योजनांतर्गत) सन २०२१-२०२२			..	..	..	80

प्रस्तावना

निवारा ही माणसाची मूलभूत गरज आहे. तथापि वेगाने नागरीकरण होत असलेल्या देशात निवारा ही एक आव्हानात्मक बनत आहे. महाराष्ट्र हे देशातील सर्वार्थाने झपाट्याने नागरीकरण होत असलेले राज्य आहे. देशातील नागरी भागात राहणाऱ्या लोकांचे प्रमाण सुमारे २७ टक्के आहे. तर जनगणना २००१ अहवालानुसार नागरी भागातील राहणाऱ्या लोकांचे प्रमाण ४२ टक्के होते. नागरी भागातील गृहनिर्माण हा नागरी विकासाच्या प्रक्रियेचा एक भाग आहे. त्यामुळे घरबांधणी कार्यक्रमाला विशिष्ट महत्त्व आहे. गृहनिर्माण हे केवळ विटांचे किंवा मातीची बांधकाम अशी संकल्पना नसून त्यामध्ये आवश्यक सोई सुविधा, मूलभूत सुविधा, सुलभ दळणवळण व रोजगार निर्मिती या बाबी सुध्दा अंतर्भूत आहेत.

महाराष्ट्र हे देशातील सर्वाधिक प्रगतशील राज्य आहे. गरिबांच्या निवाऱ्यासाठी आणि त्यांचे प्रश्न सोडविण्यासाठी राज्य शासनाने नेहमीच पुढाकार घेतला आहे. शहरातील झोपडपट्टीवासियांना सुरक्षित घरे तसेच मुंबई शहर क्षेत्रातील जुन्या व मोडकळीस आलेल्या उपकरप्राप्त इमारतीतील वर्षानुवर्षे राहणाऱ्या भोगवटादारांना पुर्नविकसित घरे देण्याची व त्यांचा धारणाधिकाराचा अधिकारही संरक्षित करण्याची शासनाचे धोरण आहे. राज्य शासन या सर्वसमावेशक धोरणाद्वारा गृहनिर्माण धोरणात सुधारणा आणून ग्रामीण व शहरी भागातील अल्प उत्पन्नगट, अत्यल्प उत्पन्न गटासह सर्वांना परवडणारी टिकाऊ घरे उपलब्ध करून देण्यासाठी कटीबध्द आहे.

गृहनिर्माण धोरणाची उद्दीष्टे

१. नागरी आणि ग्रामीण भागातील सर्वसामान्य जनतेला परवडतील अशा घरांच्या निर्मितीला प्रोत्साहन देणे, अल्प उत्पन्न गटासाठी आणि आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी पुरेशा घरांची निर्मिती आणि दारिद्र्य रेषेखालील म्हणजेच गरीबातील गरीब लोकांसाठी मालकी तत्त्वावर किंवा भाडे तत्त्वावर निवारा उपलब्ध करून देणे.

२. झोपडपट्टी मुक्त शहरे करण्याच्या दृष्टीने झोपडपट्ट्यांचा विकास व पुनर्वसन समानतेने आणि वैशिष्ट्यपूर्णरितीने करणे, त्याच बरोबर गरीब लोकांच्या निवाऱ्याची व्यवस्था करणे.

३. अल्प उत्पन्न आणि दुर्बल घटकातील लोकांच्या गृहनिर्माणाच्या संबंधाने आर्थिक प्रयोजनासाठी तसेच बांधकाम व घरांची दुरूस्ती व देखभाल करणे सुलभ होण्यासाठी सार्वजनिक व खाजगी भागीदारी योजनेला प्रोत्साहन देऊन गृहनिर्माण क्षेत्रात स्पर्धा निर्माण करणे.

४. विकास नियंत्रण नियमात सुलभता आणणे आणि गृहनिर्माण प्रस्ताव मंजूर करण्याची प्रक्रिया सुलभ करणे.

५. भाडे नियंत्रण कायद्यात दुरूस्ती करून भाडे तत्त्वावरील घरांची निर्मिती करणे. दुर्बल घटकातील रहिवाशांना त्यांच्या गरजेनुसार घरांची निवड करता येईल अशी व्यवस्था करणे.

६. शहरातील जुन्या व मोडकळीस आलेल्या इमारतींच्या एकत्रित पुनर्बांधणीस किंवा नागरी नूतनीकरणास प्रोत्साहन देणे. असे करताना ऐतिहासिक/ वंशार्जित वारसा लाभलेल्या इमारतींचे आणि पुरातन वस्तूंचे जतन करणे.

७. प्रगत आणि नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान आणि प्रशिक्षित कामगार याबाबींना प्रोत्साहन देऊन उत्कृष्ट प्रतीच्या घरांची विपूल प्रमाणात निर्मिती करणे.

८. मुंबईसारख्या विशिष्ट समस्या असलेल्या शहरांसाठी झोपडपट्ट्यांच्या व जुन्या आणि मोडकळीस आलेल्या इमारतीच्या पुर्नविकास व पुनर्बांधणीचा कालबध्द कार्यक्रम हाती घेणे.

गृहनिर्माण विभागाकडून व त्यांच्या अधिपत्याखालील संस्थामार्फत खाली नमूद केलेल्या योजना/कार्यक्रम राबविण्यात येतात.

१. महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण :- याच्यामार्फत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक, अल्प उत्पन्न गट, मध्यम उत्पन्न गट, उच्च उत्पन्न गट व इतर गटांसाठी गृहनिर्माण योजना कार्यान्वित केल्या जातात.

२. मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना कार्यालय :- मुंबई शहरातील जुन्या व उपकरप्राप्त इमारतीची दुरुस्ती, पुनर्रचना व संक्रमण शिबिराचे बांधकामाबाबतचे कार्यक्रम म्हाडातर्फे तसेच मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळातर्फे राबविले जातात.

३. झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण :- बृहन्मुंबईतील ४० लाख झोपडपट्टीवासियांना मोफत पक्की घरे देण्याची योजना याअंतर्गत राबविली जाते.

४. विशेष नियोजन प्राधिकरण :- महाराष्ट्र प्रादेशिक नगररचना अधिनियम, १९६६ मधील तरतुदीनुसार मंजूर ठिकाणच्या विद्यमान जमिनीचे सर्वेक्षण/ पाहणी करून सदर जमिनीचा नियोजनबध्द विकास करणे. यासाठी चंद्रपूर शहराची निवड करण्यात आली आहे.

५. शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित :- बृहन्मुंबईमध्ये ४० लाख झोपडपट्टी-वासीयांना मोफत घरे देण्यासाठी शासनाने कंपनी कायदा १९५६ नुसार शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प लिमिटेड ह्या नावाने पूर्णतः स्वतंत्र शासकीय कंपनी स्थापन करण्यात आली आहे.

६. "प्रधानमंत्री आवास योजना" अंतर्गत सर्वांसाठी घरे २०२२ :--

देशाला स्वातंत्र्य मिळून सन २०२२ पर्यंत ७५ वर्ष पूर्ण होत असून देशातील प्रत्येक कुटुंबाला जलजोडणी, शौचालयाची व्यवस्था, २४ तास वीज व पोहोचरस्ता या सुविधांसह पक्के घर असायला हवे असे विचारात घेऊन मा. पंतप्रधान महोदयांच्या "सन २०२२ पर्यंत सर्वांसाठी घरे" या संकल्पनेच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाने नागरी भागाकरिता प्रधानमंत्री आवास योजना सुरू केली आहे.

७. केंद्र पुरस्कृत विडी कामगार घरकूल योजना : आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विडी कामगारांकरिता घरकूल बांधण्याची योजना केंद्र शासनाकडून राबविली जाते.

८. राज्यस्तरीय शहरी निवास योजना : शहरी भागातील झोपडपट्टीवासियांचे जीवनमान उंचावण्याचा एक भाग म्हणून झोपडपट्ट्यांमध्ये राहणाऱ्यासाठी जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय शहरी पुनरुत्थान अभियान मा. पंतप्रधान यांनी दिनांक ३ डिसेंबर, २००५ रोजी जाहीर केली आहे. या अंतर्गत खालील योजनांचा समावेश आहे.

(अ) शहरी गरिबांना मूलभूत सुविधा पुरविणे.

(ब) एकात्मिक गृहनिर्माण व झोपडपट्टी विकास कार्यक्रम.

९. धारावी पुनर्विकास प्रकल्प

धारावी या आशिया खंडातील सर्वात मोठ्या झोपडपट्टीचा सर्वकष विकास करण्याबाबतच्या धारावी विकास कृति योजनेस शासनाने मान्यता दिली आहे. यासाठी झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेच्या निकषानुसार झोपडपट्टीवासियांचे धारावीमध्येच पुनर्वसन करण्यात येणार आहे.

तक्ता-अ STATEMENT-A

कार्यक्रमनिहाय एकूण अर्थसंकल्पाची माहिती दर्शविणारा तक्ता - अ

Details of Total Budget Estimate

(रुपये हजारात Rs. in Thousond)

अ.क्र. तपशील		प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-27	Classification
1	2	3	4	5	6	7
(१) गृहनिर्माण विभागांचा सारांश						*(1)Summary of Housing Department*
(१) गृहनिर्माण योजना						(1) Housing Scheme
दत्तमत	...	24813677	32404470	27748452	23305699	Voted
भारित		...	..	..	..	.. Charged
एकूण	...	24813677	32404470	277748452	23305699	Total
(२) तपशील						
(१) महाराष्ट्र गृहनिर्माण मंडळाच्या कर्मचाऱ्यांच्या भ.नि.नि. वरील व्याज (२०४९०८४२)						(2) Interest on loan from PF for MAHADA Staff
दत्तमत	...	280262	294275	280262	294275	Voted
भारित	...	..	..	..	..	Charged
एकूण	...	280262	294275	280262	294275	Total
(२) विदर्भ गृहनिर्माण मंडळाच्या कर्मचाऱ्यांच्या भ.नि.नि. वरील व्याज (२०४९०८५१)						(2) Interest on loan from Vidarbh Housing Board Staff
दत्तमत	...	..	..	..	..	Voted
भारित	...	17369	17369	17369	17369	Charged
एकूण	...	17369	17369	17369	17369	Total

तक्ता-अ STATEMENT-A

1 2		3	4	5	6	7
(३) म्हाडा प्राधिकरणाकडून घेतलेल्या ठेवीवरील व्याज (२०४९१८२२)						(3) Interest on deposit from MAHADA
दत्तमत	...	..	..	..	..	Voted
भारित...	..	..	25626	25626	25626	Charged
एकूण	...	..	25626	25626	25626	Total
(४) एमएमआरडीएकडून घेतलेल्या ठेवीवरील व्याज (२०४९१८३१)						(4) Interest on deposit from MMRDA
दत्तमत	...	..	..	..	..	Voted
भारित...	..		53832	53832	53832	Charged
एकूण	...	..	53832	53832	53832	Total
(५) परिरक्षण व दुरूस्ती (२२१६०८८६)						(5) Mechanic & Repair
दत्तमत	...	127	133	127	133	Voted
भारित...	..	..	..	..	..	Charged
एकूण	...	127	133	127	133	Total
(६) महाराष्ट्र गलिच्छ वस्ती अधिनियमाखालील न्यायाधिकरण (२२१६३३४८)						(6) Tribunal under Maharashtra Slum (2216 0672) Area Act.
दत्तमत	...	5896.227	10562	8658	..	Voted
भारित	...	..	..	..	..	Charged
एकूण	...	5896.227	10562	8658	..	Total
(७) अपील अधिकारी (२२१६३२८६)						(7) Appellate Officer
दत्तमत	...	1432.678	2592	2111	..	Voted
भारित	...	..	..	..		Charged
एकूण	...	1432.678	2592	2111	..	Total

तक्ता-अ STATEMENT-A

1	2	3	4	5	6	7
(८) बृहन्मुंबईकरिता सक्षम प्राधिकारी	(2217 0272)					(8) Competant Authority for Greater Bombay
दत्तमत		8083.401	13638	11663	13638	Voted
भारित	...	..	..	..	..	Charged
एकूण		8083.401	13638	11663	13638	Total
(९) भाडे नियंत्रण प्रशासन	(2216 3277)					(9) Rent Control Administration
दत्तमत		28021.252	35601	39676		Voted
भारित		...	..	..	..	Charged
एकूण		28021.252	35601	39676	..	Total
(१०) गलिच्छ वस्त्यांचे व्यवस्थापन (2216 3357) (2216 3366) (2216 3375)						(10) Management of Slum
दत्तमत		284789.699	414436	38077	..	Voted
भारित		...	..	..	..	Charged
एकूण		284789.699	414436	38077	..	Total
(११) मंत्रालय (आस्थापना) (3451 0233)						(11) Mantralayas (Establishment)
दत्तमत		104661.152	136004	120604	136004	Voted
भारित		...	..	..	..	Charged
एकूण		104661.152	136004	120604	136004	Total
(१२) रिअल इस्टेट नियामक प्राधिकरण (22163081)						(12) Real Estate Regularity Authority
दत्तमत	...	..	15	15	15	Voted
भारित	...	..	..	..	..	Charged
एकूण		...	15	15	15	Total
(१३) रिअल इस्टेट अपिलीय न्यायाधिकरण (22163099)						(13) Real Estate Appellate Tribunal
दत्तमत	...	..	15	15	15	Voted
भारित	...	..	..	..	..	Charged
एकूण...		..	15	15	15	Total

तक्ता-अ STATEMENT-A

1	2	3	4	5	6	7
(१४)	ठेव संलग्न विमा योजनेतून (2235 1586) रक्कम देणे					(14) Payment against deposit link Insurance Scheme
	दत्तमत	..	500	400	500	Voted
	भारित	..	..	..	..	Charged
	एकूण	..	500	400	500	Total
(१५)	घरबांधणी अग्रीम (7610 0837)					(15) Home Building Advance
	दत्तमत	..	33900	33900	33900	Voted
	भारित	..	..	..	..	Charged
	एकूण	..	33900	33900	33900	Total
(१६)	मोटरवाहन खरेदी अग्रीम (7610 0846)					(16) Advance motorcar conveyance
	दत्तमत	..	500	500	500	Voted
	भारित	..	..	..	..	Charged
	एकूण	..	500	500	500	Total
(१७)	वैयक्तिक संगणक खरेदी अग्रीम (7610 1469)					(17) Advance Personal Computer
	दत्तमत	..	200	200	200	Voted
	भारित	...	..	..	..	Charged
	एकूण	..	200	200	200	Total
(१८)	नविन चंद्रपूर शहराचा विकास (2216 1102)	..	4792000	400000	4792000	(18) Development of New township of Chandrapur
	एकूण	..	4792000	400000	4792000	Total
(१९)	झोपडपट्टी भागात पायाभूत सुविधा पुरविणे (2216 0895)	400000	1250000	400000	12500000	(19) Housing Scheme (Infrastructure Facilities)
	एकूण	400000	1250000	400000	12500000	Total
(२०)	(००)(०१) गिरणी कामगारांसाठी गृहनिर्माण-बंद/आजारी गिरण्यांमधील गिरणी कामगारांसाठी घरे बांधण्याकरिता अनुदान (22163268)	..	400000	280000	400000	(20)(01) Housing for Mill workers-Grand far construction of Houses for Mill Workers in closed stick Mills
(२१)	(००)(०३) मुंबई इमारत दुरूस्ती व पुनर्रचना निधीत जमा व क्षेत्र करण्याकरिता महाराष्ट्र गृह-निर्माण उपकराच्या वसुलीची रक्कम देणे विकास प्राधिकरणाला (22163312)	2793000	399000	2793000	399000	(21)(00)(03) Payment of Cess collection to Maharashtra Housing and Development Authority

तक्ता-अ STATEMENT-A

अ.क्र. 1	तपशील 2	प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25 3	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26 4	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26 5	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-27 6	Classification 7
(२२)	(००)(०१) मुंबई इमारत दुरूस्ती व पुनर्रचना निधीत जमा करण्याकरिता शासकीय अंशदान म्हणून महाराष्ट्र गृह-निर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरणाला उपकराच्या वसुलीची रक्कम देण (22163301)	2793000	399000	2793000	399000	(22) (00) (01) Payment to Maharashtra Housing and Area Development Authority as Gvernme-nt Contribution to Mumbai Building Repairs and construction Fund
(२३)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंमलबजावणी यंत्रणांना अनुदाने (प्र.यं.आ.यो.)					(23) Housing for all (PMAY)
	केंद्र हिस्सा (2216 2996)	2979716.720	9000000	3840960	1	Center Share(2216 2996)
	राज्य हिस्सा (2216 3007)	1983849.113	6000000	2560640	1	State Share(2216 3007)
	एकूण	9963565.833	15000000	6401600	2	Total
(२४)	प्रधानमंत्री आवास योजना शहरी २.० अंतर्गत वैयक्तिक स्वरुपातील घरकुल बांधकाम केंद्र हिस्सा ६०% (2216 3428)	...	...	2159041	6732000	(24) (01)(01) Beneficiary Led Construction under Pradhan Mantri Awas Yojana (urban 2.0) (Central Scheme 60%) (Scheme) (22163428) (01)(01)
(२५)	प्रधानमंत्री आवास योजना शहरी २.० अंतर्गत वैयक्तिक स्वरुपातील घरकुल बांधकाम राज्य हिस्सा ४०% (2216 3437)	...	...	1439361	4000000	(25) (01)(01) Beneficiary Led Construction under Pradhan Mantri Awas Yojana (urban 2.0) (State Scheme 40%) (Scheme) (22163437) (01)(01)
(२६)	प्रधानमंत्री आवास योजना शहरी २.० अंतर्गत भागिदारी तत्वारील परवडणारी घरे केंद्र हिस्सा ६०% (2216 3446)	...	...	1	5400000	(25) (01)(03) Affordable Housing in partnership (AHP) under Pradhan Mantri Awas Yojana (urban 2.0) (Central Scheme 60%) (Scheme) (22163446)

तक्ता-अ STATEMENT-A

अ.क्र. 1	तपशील 2	प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25 3	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26 4	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26 5	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-27 6	Classification 7
(२७)	प्रधानमंत्री आवास योजना शहरी २.० अंतर्गत भाडे तत्वावर परवडणारी घरे केंद्र हिस्सा ६०% (2216 3464)	...	...	1	750000	(27) (01)(03) Affordable Rental Housing (ARH) under Pradhan Mantri Awas Yojana (urban 2.0) (Central Scheme 60%) (Scheme) (22163464)
(२८)	प्रधानमंत्री आवास योजना शहरी २.० अंतर्गत भाडे तत्वावर परवडणारी घरे राज्य हिस्सा ४०% (2216 3473)	...	...	1	500000	(28) (01)(03) Affordable Rental Housing (ARH) under Pradhan Mantri Awas Yojana (urban 2.0) (State Scheme 40%) (Scheme) (22163473)
(२९)	प्रधानमंत्री आवास योजना शहरी २.० अंतर्गत प्रशासकीय निधी केंद्र हिस्सा ६०% (2216 3482)	...	...	1	330000	(29) (01)(03) Administrative Expenses for Pradhan Mantri Awas Yojana (urban 2.0) (Central Scheme 60%) (Scheme) (22163482)
(३०)	प्रधानमंत्री आवास योजना शहरी २.० अंतर्गत प्रशासकीय निधी राज्य हिस्सा ४०% (2216 3491)	...	...	1	220000	(30) (01)(03) Administrative Expenses for Pradhan Mantri Awas Yojana (urban 2.0) (State Scheme 40%) (Scheme) (22163491)
(३१)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत वैयक्तिक स्वरुपातील घरकूल बांधकाम (प्र.क.आ.यो.) शहरी केंद्र हिस्सा ६०% (2216 3751) भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान	...	...	1	750000	(31) (01)(03) Beneficiary led Construction under Housing for All (PMAY) (urban 2.0) (Central Scheme 60%) (Scheme) (22163751)

तक्ता-अ STATEMENT-A

अ.क्र. 1	तपशील 2	प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25 3	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26 4	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26 5	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-27 6	Classification 7
(३२)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत वैयक्तिक स्वरुपातील घरकूल बांधकाम (प्र.क.आ.यो.) शहरी राज्य हिस्सा ४०% (2216 3769) भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान	...	...	1	500000	(32) (01)(03) Beneficiary led Construction under Housing for All (PMAY) (urban 2.0) (State Scheme 40%) (Scheme) (22163769)
(३३)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत भागिदारी तत्त्वावर परवडणारी घरे (प्र.क.आ.यो.) शहरी केंद्र हिस्सा ६०% (2216 3778) भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान	...	...	2466257	4500000	(33) (01)(03) Affordable Housing in partnership under Housing for All (PMAY) (urban 2.0) (Central Scheme 60%) (Scheme) (2216 3778)
(३४)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत भागिदारी तत्त्वावर परवडणारी घरे (प्र.क.आ.यो.) शहरी राज्य हिस्सा ४०% (2216 3787) भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान	...	...	1644173	3000000	(34) (01)(03) Affordable Housing in partnership under Housing for All (PMAY) (urban 2.0) (State Scheme 40%) (Scheme) (2216 3787)
(३५)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत झोपडपट्ट्यांचा आहे तेथेच पुर्नविकास करणे (प्र.म.आ.यो.) केंद्रिय हिस्सा ६०% (2216 3796) भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान	...	...	1	7500	(35) (01)(03) In Situ slum Re-development under Housing for All (PMAY) (Central share 60%) (2216 3796)
३६)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत झोपडपट्ट्यांचा आहे तेथेच पुर्नविकास करणे (प्र.म.आ.यो.) राज्य हिस्सा ४०% (2216 3802) भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान	...	...	1	5000	(35) (01)(03) In Situ slum Re-development under Housing for All (PMAY) (State share 40%) (2216 3802)

तक्ता-अ STATEMENT-A

अ.क्र. 1	तपशील 2	प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25 3	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26 4	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26 5	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-27 6		Classification 7
३७)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत शहर/राज्यस्तरीय तांत्रिक कक्ष केंद्रिय हिस्सा ७५% (2216 3811) सहाय्यक अनुदाने वेतनेत्तर (प्र.म.आ.यो.)	...	...	1	150000		(37) (01)(03) City/State level technical cell under (PMAY) (Central share 75%)
३८)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत शहर/राज्यस्तरीय तांत्रिक कक्ष राज्य हिस्सा २५% (2216 3822) सहाय्यक अनुदाने वेतनेत्तर (प्र.म.आ.यो.)	...	...	1	50000		(38) (01)(03) City/State level technical cell under (PMAY) (State share 25%) (2216 3822)
३९)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत तृतीय पक्ष गुणवत्ता नियंत्रण संस्था/ प्रशासकीय इतर खर्च केंदिय हिस्सा ७५% (प्र.म.आ.यो.) (2216 3831)	...	...	1	60000		(39) (01)(03) Third party quality monitering/ Adm. & Other Exp. (PMAY) (Central share 75%) (2216 3831)
४०)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत तृतीय पक्ष गुणवत्ता नियंत्रण संस्था/ प्रशासकीय इतर खर्च राज्य हिस्सा २५% (प्र.म.आ.यो.) (2216 3849)	...	...	1	20000		(40) (01)(03) Third party quality monitering/ Adm. & Other Exp. (PMAY) (State share 25%) (2216 3849)
४१)	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंतर्गत सामाजिक लेखा परीक्षा व प्रशिक्षण कार्यशाळा इत्यादि केंदिय हिस्सा १००% (प्र.म.आ.यो.) (2216 3858)	...	...	1	10000		(41) (01)(03) Social Audit & Training workshop etc. under (PMAY) (Central share 100%) (2216 3858)
	एकूण	**...**	**..**	**7708847**	**27209500**		**Total**
(४२)	ई-गव्हर्नन्स प्रकल्पाची अंमलबजावणी (3451 2746)	...	4932.200	20000	15000	15000	(42) E-Governance Project
	एकूण	...	**4932.200**	**20000**	**15000**	**15000**	**Total**
(४३)	वनीकरण व पर्यावरण विकास (2406 A 354)	...	..	2	2	2	(43) Afforsation and Ecoloty Development
	एकूण **...**	**..**	**2**	**2**	**2**		**Total**

तक्ता-ब STATEMENT-B

मुख्य लेखाशीर्षनिहाय अर्थसंकल्पाची माहिती दर्शविणारा तक्ता - ब

Major Headwise Detail of Budget Estimate 20262027

(रुपये हजारात) (Rs. in Thousand)

अ.क्र.	तपशील	प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-27	Classification
1	2	3	4	5	6	7
(१)	**२०४९-व्याज प्रदाने**					(1) *2049-Interest Payment*
	मागणी क्र. क्यू-१ भारित गृहनिर्माण योजना दत्तमत	297631	391102	897633	391102	Demand No. Q.-1 Charged Housing Scheme
	एकूण	297631	391102	897633	391102	Total
(२)	**२०७०-इतर प्रशासकीय सेवा**					(2) 2070-Other
	मागणी क्र. क्यू-२ भाडे नियंत्रण प्रशासन दत्तमत	28021.252	..	..	..	Demand No. Q-2 Voted Administrative Service Rent Control Administrative
	एकूण	28021.252	..	..	..	Total
(३)	**२२१६-गृहनिर्माण**					(3) 2216-Housing
	मागणी क्र. क्यू-३					Demand No. Q-3
	गृहनिर्माण योजना दत्तमत	6214411.437	22706355	22232974	22706395	(A) Housing Scheme-Plan Voted
	एकूण	6214411.437	22706355	22232974	22706395	Total
(४)	**२२१७-नगरविकास**					*(4) 2217 Urban Development Demand No Q3*
	सक्षम प्राधिकारी कार्यालय दत्तमत	8083.401	13638	11663	13638	*(A) Comp. Auth. for Eviction*
	एकूण	8083.401	13638	11663	13638	Total
(५)	**२२३५-सामाजिक सुरक्षा व कल्याण क्यू-३**					***(5) 2235-Social Security Welfare Q-3***
	दत्तमत	..	500	400	500	Voted
	एकूण	..	500	400	500	Total

2	3	4	5	6	7
(६) २४०६-वनीकरण व वन्यजीवन	..	2	2	2	**(6)** ***2406 Forestyry and wild life***
एकूण ...	..	2	2	2	Total
(७) ३४५१-सचिवालय आर्थिक सेवा मागणी क्रमांक क्यू-४ मंत्रालय गृहनिर्माण विभाग आस्थापना दत्तमत	109593.352	159502	131504	159502	**(7)** ***3451 Seceratariate eco. services Demand No. Q-4 Mantralayas (Establishment)*** Voted
एकूण ...	109593.352	159502	131504	159502	Total
(८) ७६१०-शासकीय कर्मचारी, इत्यादिना कर्जे, मागणी क्रमांक क्यू-६ दत्तमत	..	34600	19600	34600	***(8) 7610- Loans to Government Servant etc. Demand No. Q-6*** Voted
एकूण ...	..	34600	19600	34600	Total

१. गृहनिर्माण योजना

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण आपल्या अखत्यारित असलेल्या प्रादेशिक मंडळांमार्फत विविध गृहनिर्माण योजनांची अंमलबजावणी करते.

१. महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण आपल्या विभागीय मंडळाद्वारे वेगवेगळ्या गृहनिर्माण योजना राबविते. आधारभूत उत्पन्नानुसार प्राधिकरण वेगवेगळ्या गटासाठी वेगवेगळ्या योजना राबवित असते. या योजनांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	उत्पन्न गट	सुधारीत कमाल उत्पन्न मर्यादा		अनुज्ञेय क्षेत्रफळ
		मुंबई महानगर क्षेत्र (MMR) पुणे महानगर क्षेत्र (PMRDA) नागपूर सुधार प्रण्यास (NIT) प्रदेश तसेच १० लाखांपेक्षा जास्त लोकसंख्या असलेल्या स्थानिक स्वराज्य संस्था अंतर्गत क्षेत्र	उर्वरित महाराष्ट्रातील स्थानिक स्वराज्य संस्था अंतर्गत क्षेत्र	(निव्वळ चटई क्षेत्र) Carpet Area
१)	अत्यल्प उत्पन्न गट (EWS)	रुपये ६,००००० पर्यंत	रुपये ४,५०,००० पर्यंत	३० चौ. मी. पर्यंत
२)	अल्प उत्पन्न गट (LIG)	रुपये ९,००००० पर्यंत	रुपये ७,५०,००० पर्यंत	६० चौ. मी. पर्यंत
३)	मध्यम उत्पन्न गट (MIG)	रुपये १२,००००० पर्यंत	रुपये १२,००००० पर्यंत	१६० चौ. मी. पर्यंत
४)	उच्च उत्पन्न गट (HIG)	कमाल मर्यादा नाही	कमाल मर्यादा नाही	२०० चौ. मी. पर्यंत

६. विशेष नियोजन प्राधिकरण धारावी :- धारावी येथील आस्तित्वात असलेल्या झोपडपट्टी व इतर क्षेत्राचा पूर्णपणे विकास करण्याच्या दृष्टीकोनातून महाराष्ट्र प्रादेशिक नगररचना अधिनियम १९६६ च्या कलम ४० अन्वये महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाची शासनाने विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून १९८७ साली नेमणूक केली होती.

सदरची विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नियुक्ती शासन निर्णय क्रमांक टिपीबी ४३०४/३२२/सीआर-५६/०४/युडी-११, दिनांक ९ मार्च, २००५ द्वारे रद्द केली असून या क्षेत्रासाठी झोपडपट्टी पुनवर्सन प्राधिकरण (SRA) या संस्थेची विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नेमणूक केलेली आहे.

७. नियोजन प्राधिकरण (बृहन्मुंबई क्षेत्राविकास व प्रधानमंत्री आवास योजनेसाठी) :- नगर विकास विभाग, महाराष्ट्र शासन यांनी महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणास बृहन्मुंबई क्षेत्र किंवा म्हाडाच्या अभिन्यासाकरिता तसेच राज्यामध्ये प्रधानमंत्री आवास योजने अंतर्गत म्हाडा स्वत: किंवा संयुक्त विद्यमाने राबवित असलेल्या व सार्वजनिक-खाजगी भागीदारी अंतर्गत म्हाडा सुकाणु अभिकरण असलेल्या प्रकल्पांसाठी महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम, १९६६ अन्वये नियोजन प्राधिकरण म्हणून दिनांक २३/५/१८ च्या अधिसूचनेअन्वये नेमणूक केली आहे. या अंमलात असलेल्या कायद्यानुसार व मंजूर प्रादेशिक योजना/विकास योजना व विकास नियंत्रण नियमावलीनुसार म्हाडातर्फे काम करण्यात येत आहे.

अद्यापपर्यंत या प्राधिकरणामार्फत मुंबई शहरातील कामांकरिता एकंदर ६६९७ परवानग्या देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच प्रधानमंत्री आवास योजने अंतर्गत महाराष्ट्रातील १०१ प्रकल्पांना मंजुरी देण्यात आलेली आहे.

या प्राधिकरणामार्फत इमारत परवानगी देण्याचे काम नुकतेच ऑनलाइन प्रणालीद्वारे चालू करण्यात आलेले आहे.

बांधकाम परवानगी देताना विविध प्रकारचे शुल्क वसूल करून ते महानगरपालिका/ कामगार विभाग/नगरविकास विभाग इत्यादी संबंधित विभागास वर्ग करण्यात येते.

या विभागामध्ये सन २०२५-२६ मध्ये १२८७.४२ कोटी इतकी रक्कम विविध शुल्कापोटी जमा झालेली आहे. सदर रक्कम महानगरपालिका, महाराष्ट्र शासन (नगरविकास विभाग), कामगार कल्याण विभाग इत्यादी विभागांना वर्ग करण्यात आलेली आहे. तसेच बांधकाम परवानगी कक्ष/प्रधानमंत्री आवास योजना येथे सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात रुपये १७.२५ कोटी इतकी रक्कम विविध शुल्कापोटी जमा झालेली आहे.

विशेष नियोजन प्राधिकरण नवीन चंद्रपूर

(१) महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम १९६६ च्या कलम ४० अन्वये महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाची शासनाने, विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून सुमारे १३९१.७१ हेक्टर क्षेत्रासाठी दिनांक २९ डिसेंबर, १९९८ रोजी नेमणूक केली आहे. यास अनुसरून सदर क्षेत्राचा प्रारुप विकास आराखडा शासनाने दिनांक ३० जून, १९९८ रोजी मंजूर केला होता. सदरचा विकास आराखड्यात खालील जमिनी संपादित करण्याचे ठरविण्यात आले.

१)	विकास आराखड्यातील मुख्य रस्ते	५८.९३	हेक्टर
२)	विकास केंद्रे	४६.३२	हेक्टर
३)	म्हाडा संकुल	२२.३९	हेक्टर
४)	सार्वजनिक गृहनिर्माण	५८.१८	हेक्टर
५)	हॉस्पीटल व माध्यमिक शाळा	६.०७	हेक्टर
६)	बगीचा पार्क व खेळाचे मैदान बरीयल ग्राऊंड इ.	६६.६४	हेक्टर
	एकूण	२५८.५३	हेक्टर

मार्च २०२४ अखेरपर्यंत एकूण रक्कम रुपये ३६५.३७ कोटी शासनातर्फे उपलब्ध झाले आहेत या तरतूदीपैकी मुख्यत्वे जमिनीचा मोबदला, पाणीपुरवठा, आस्थापना, बाह्य विद्युतीकरण व मुख्य रस्त्यांची कामे मलनि:सारण व्यवस्था व इरई नदीवरील पुलाचे काम यांचा वरील खर्चामध्ये समावेश आहे. सदर योजनेकरिता २०२५-२६ साठी रु. ४८.०१ कोटी तरतूद मंजूर करण्यात आली आहे.

भू-संपादन-- सदर प्रकल्पामध्ये वर्ष मार्च, २०२४ अखेरपर्यंत खालीलप्रमाणे जमीन संपादित करण्यात आली.

१) मुख्य रस्ते- क्षेत्र ५८.९३ हेक्टरपैकी ४०.१७ हेक्टर जमिन संपादित केली व क्षेत्र १८.७६ हेक्टर जमीन संपादनाची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

२) विकास केंद्रे-	४६.३२ हेक्टरपैकी क्षेत्र २२.०० हेक्टर जमीन संपादित झाली आहे. व २४.३२ हेक्टर जमीन संपादनाची कार्यवाही प्रगती पथावर आहे.
३) सार्वजनिक गृहनिर्माण	५८.१८ हेक्टर क्षेत्रापैकी पूर्ण क्षेत्र ५९.४७ हेक्टर जमीन संपादित केली आहे.
४) म्हाडा संकुल	२२.३९ हेक्टरपैकी क्षेत्र ७.८७ हेक्टर जमीन संपादित केली आहे व १४.५२ हेक्टरपैकी जमीन संपादनाची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.
५) हॉस्पीटल व माध्यमिक शाळा	६.०७ हेक्टरपैकी पुर्ण क्षेत्र ६.०७ जमिन संपादित केलेली आहे.
६) बगीचा पार्क व खेळाचे मैदान व बरीयल ग्राऊंड	६५.३५ हेक्टर पुर्ण क्षेत्र संपादित केलेले आहे

या योजनेअंतर्गत मार्च २०२४ पर्यंत जामिनीच्या मोबदल्यासाठी रु. १४५.४३ कोटी, विकास आराखड्यातील डीपी रस्ते विकासाच्या कामासाठी रु. ८९.०० कोटी तसेच विद्युतपुरवठ्याच्या कामासाठी रु. ९.७२ कोटी, मलनिःसारण व्यवस्थेच्या कामाकरिता ७६.८८ कोटी, पाणीपुरवठा योजनेच्या कामासाठी रु. ४९.५३ कोटी, इरई नदीवरील पुलाच्या कामाकरिता ८०.०० कोटी तसेच आस्थापना खर्च, पीएमसी देखभाल व दुरूस्ती इ. कामाकरिता १५.१४ कोटी असे एकूण रु. ४६५.७६ कोटी इतका खर्च झालेला आहे.

---

२. महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण ही संस्था राज्य शासनाच्या महत्त्वाच्या योजना राबविण्याकरिता १९७६ च्या अधिनियमामुळे स्थापन झाली आहे. प्राधिकरणाचे स्वत:चे कार्यक्रम व शासनाच्या योजना या संस्थेच्या नियंत्रणाखालील ९ मंडळाकडून राबविल्या जातात. शासनाच्या योजनाकरिता अर्थसंकल्पात शासन तरतूद करीत असते. प्राधिकरणाच्या प्रशासकीय रचनेनुसार हे कार्यक्रम खालीलप्रमाणे विविध मंडळाकडून राबविण्यात येतात.

	मंडळाचे नाव	**कार्यक्षेत्र**
१	मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ	मुंबई व मुंबई उपनगरे
२	मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळ	मुंबई शहर बेट
३	मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ	मुंबई व मुंबई उपनगर
४	पुणे गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ	पुणे, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर, सातारा हे जिल्हे.
५	नाशिक गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ	अहमदनगर, नंदुरबार, नाशिक, धुळे, जळगाव हे जिल्हे.
६	औरंगाबाद गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ	औरंगाबाद, जालना, बीड, उस्मानाबाद, लातूर, नांदेड परभणी, हिंगोली हे जिल्हे.
७	अमरावती गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ	अकोला, यवतमाळ, वाशिम, बुलढाणा,अमरावती हे जिल्हे.
८	नागपूर गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ	नागपूर, भंडारा, चंद्रपूर, वर्धा, गडचिरोली, गोंदिया हे जिल्हे
९	कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ	ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग हे जिल्हे

	योजना	**अमलबजावणी करणारे मंडळ**
१	गृहनिर्माण योजना	सर्व प्रादेशिक गृहनिर्माण मंडळे
२	मुंबई शहर बेटावरील उपकर प्राप्त इमारतीची दुरुस्ती व पुनर्रचना	मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळ
३	झोपडपट्टी सुधार योजना / राष्ट्रीय गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम	मुंबईव्यतिरिक्त अन्य प्रादेशिक गृहनिर्माण मंडळे व मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ

तक्ता क्रमांक - २ गोषवारा STATEMENT- 2

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२६-२७

बांधकाम स्थिती सन २०२५-२६ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

मंडळाचे नाव : महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई

Name of Board : Maharashtra Housing & Area Development Authority, Mumbai

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	मंडळाचे नाव	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२५-२६ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	मुंबई मंडळ	15714	..	3459	11900	601961	Mumbai Division
२	पुणे मंडळ	6039	..	..	..	60441	Pune Division
३	नाशिक मंडळ	5538	112295	2917	58	15157	Nashik Division
४	छ. संभाजीनगर	1621	13328	296	1483	25833	Aurangabad Division
५	नागपूर मंडळ	2034	..	..	2034	241954	Nagpur Division
६	अमरावती मंडळ	969	..	..	..	5998	Amravati Division
७	कोकण मंडळ	14655	29659	..	14623	175068	Kokan Division
	एकूण	**46570**	**155281.26**	**6672**	**30098**	**1126411.50**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ गोषवारा

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२५-२६ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	गाळे	35086	123958	3162	24120	478998	T. S.
२	भूखंड	2015	29845	200	215	4605	Plot
३	दुकाने	884	1478	14	916	47569	Shop
४	इतर योजना	8572	..	3296	4846	595005	Other Scheme
५	भूसंपादन व विकास	38923	141954	6376	28628	235	Other
	एकूण	**46557**	**155218.26**	**6672**	**30098**	**1126411.50**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ गोषवारा STATEMENT- 2

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२६-२७

बांधकाम स्थिती सन २०२५-२६ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

मंडळाचे नाव : मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, मुंबई

Name of Board : Mumbai Housing & Area Development Board, Mumbai

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास	अंदाजीत विक्री हाती घेतलेले	बांधकाम पूर्ण किंमत	चालू कामे झालेले	सन २०२५-२६ करिता	Classification होणारा अंदाजित खर्च
१	२	३	४	५	६	७	८
१	गाळे	8167	..	405.00	7411.00	149465.00	T. S.
२	भूखंड	..	..	..	..	..	Plot
३	दुकाने	9	..	..	5.00	15862.00	Shop
४	इतर योजना	7538	..	3054.00	4484.00	436634.00	Other Scheme
	एकूण	**15714**	**..**	**3459.00**	**11900.00**	**601961.00**	**Total**

मंडळाचे नाव : पुणे गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, पुणे

Name of Board : Pune Housing & Area Development Board, Pune

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२५-२६ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	गाळे	5797	..	..	..	60126	T. S.
२	भूखंड	242	..	..	..	315.00	Plot
३	दुकाने	..	..	..	..	..	Shop
४	इतर योजना	..	..	..	..	..	Other Scheme
५	भूसंपादन व विकास	..	..	..	..	..	Other
	एकूण	**6039**	**..**	**..**	**..**	**60441.00**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ गोषवारा STATEMENT- 2

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२६-२७

बांधकाम स्थिती सन २०२५-२६ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

मंडळाचे नाव : नाशिक गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, नाशिक

Name of Board : Nashik Housing & Area Development Board, Nashik

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२५-२६ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	गाळे	3940		2475	58		T. S.
२	भूखंड	996	112294.84	200	..	15157	Plot
३	दुकाने	..		..	..		Shop
४	इतर योजना	602		242	..		Other Scheme
	एकूण	**5538**	**112294.84**	**2917**	**58**	**15157.00**	**Total**

मंडळाचे नाव : छ. संभाजीनगर गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, छ. संभाजीनगर

Name of Board : Chh. Sambhajinagar Housing & Area Development Board, Chh. Sambhajinagar

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२५-२६ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	गाळे	1494	11199.60	282	1212	21970.00	T. S.
२	भूखंड	..	720.00	..	158	110.00	Plot
३	दुकाने	114	1408.00	14	90	..	22703.90 Shop
४	इतर योजना	..	..	..	23	3517.50	Other Scheme
५	भूसंपादन	13	..	..	13	235.00	Land Acquisition
	एकूण	**1621**	**13327.60**	**296**	**1483**	**25832.50**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ तपशील STATEMENT- 2

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२६-२७

बांधकाम स्थिती सन २०२५-२६ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

मंडळाचे नाव : नागपूर गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, नागपूर

Name of Board : Nagpur Housing & Area Development Board, Nagpur (रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२६-२७ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	गाळे	1501	..	..	1501	60777.00	T. S.
२	भूखंड	54	..	..	54	3430.00	Plot
३	दुकाने	378	..	..	378	31707.00	Shop
४	इतर योजना	101	..	..	101	146040.00	Other Scheme
	एकूण	**2034**	**..**	**..**	**2034**	**241954.00**	**Total**

मंडळाचे नाव : अमरावती गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, अमरावती

Name of Board : Amravati Housing & Area Development Board, Amravati (रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२५-२६ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	गाळे	249.00	..	..	..	1435.00	T. S.
२	भूखंड	720	..	..	..	750.00	Plot
३	दुकाने	..	..	..	..	..	Shop + Office Chamber
४	इतर योजना	..	..	..	..	3813.00	Other Scheme
	एकूण	**969.00**	**..**	**..**	**..**	**5998.00**	**Total**

मंडळाचे नाव : कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, कोकण

Name of Board : Kokan Housing & Area Development Board, Kokan (रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२५-२६ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	गाळे	13938	463.68	..	13938	170068.00	T. S.
२	भूखंड	3	29125.35	..	3	..	Plot
३	दुकाने	383	69.79	..	443	..	Shop
४	इतर योजना	331	..	..	239	5000.00	Other Scheme
	एकूण	**14655**	**29658.82**	**..**	**14623**	**175068.00**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ (अ) गोषवारा STATEMENT- 2 (A)

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२६-२७

बांधकाम स्थिती सन २०२५-२६ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

मंडळाचे नाव : महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई

Name of Board : Maharashtra Housing & Area Development Authority, Mumbai. (रुपये लाखात)

अ.क्र.	मंडळाचे नाव	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२४-२५ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	मुंबई मंडळ	15714	..	3459	11900	601961	Mumbai Division
२	पुणे मंडळ	..	..	..	..	..	Pune Division
३	नाशिक मंडळ	5538	18573	2917	58	15157	Nashik Division
४	औरंगाबाद मंडळ	1496	21175	..	1496	25833	Aurangabad Division
५	नागपूर मंडळ	1076	43869	140	2	67079	Nagpur Division
६	अमरावती मंडळ	969	..	..	..	5998	Amravati Division
७	कोकण मंडळ	14921	3989	92	15635	177068	Kokan Division
	एकूण	**39714**	**87605.89**	**6608**	**29091**	**893095.50**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ तपशील STATEMENT- 2

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२६-२७

बांधकाम स्थिती सन २०२५-२६ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

१. मंडळाचे नाव : मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, मुंबई

Name of Board : Mumbai Housing & Area Development Board, Mumbai (रुपये लाखात)

अ.क्र.	युनिट	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२४-२५ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	अर्थसहाय्यीत	..	..	..	..	..	Subsidised
२	गलिच्छवस्ती निर्मूलन	..	..	..	..	..	Slum Clearance
३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल गट	408	..	..	86		Economically Weaker Section
४	अल्प उत्पन्न गट	1763	..	16	1644	..	Low Income Group
५	मध्यम उत्पन्न गट	4504	..	2	4328	601961.00	Middle Income Group
६	उच्च उत्पन्न गट	1353	..	72	1353		High Income Group
७	भूखंड	..	..	..	..	..	Plot
८	दुकाने	9	..	..	5	..	Shop
९	इतर योजना	7677	..	3369	4484	..	Other Scheme
	एकूण	**15714**	**..**	**3459**	**11900**	**601961.00**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ तपशील STATEMENT- 2

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२६-२७

बांधकाम स्थिती सन २०२५-२६ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

२. मंडळाचे नाव : पुणे गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, पुणे

Name of Board : Pune Housing & Area Development Board, Pune

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	मंडळाचे नाव	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२६-२७ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
२	गलिच्छवस्ती निर्मूलन	..	..	..	..	..	Slum Clearance
३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल गट	..	..	..	..	..	Economically Weaker Section
४	अल्प उत्पन्न गट	..	..	..	..	..	Low Income Group
५	मध्यम उत्पन्न गट	..	..	..	..	..	Middle Income Group
६	उच्च उत्पन्न गट	..	..	..	..	..	High Income Group
७	भूखंड	..	..	..	..	..	Plot
८	दुकाने	..	..	..	..	..	Shops
९	इतर योजना	..	..	..	..	..	Other Scheme
१०	भूसंपादन व विकास	..	..	..	..	..	Plot
	एकूण	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**	**Total**

३. मंडळाचे नाव : नाशिक गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, नाशिक

Name of Board : Nashik Housing & Area Development Board, Mumbai

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	मंडळाचे नाव	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२६-२७ करिता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	अर्थसहाय्यीत	..		..	..		Subsidised
२	गलिच्छवस्ती निर्मूलन	..		..	..		Slum Clearance
३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल गट	876		1134	..		Economically Weaker Section
४	अल्प उत्पन्न गट	1833		610	38		Low Income Group
५	मध्यम उत्पन्न गट	1191	18573.12	673	20	15157.00	Middle Income Group
६	उच्च उत्पन्न गट	40		58	..		High Income Group
७	भूखंड	996		200	..		Plot
८	दुकाने	602		242	.		Shop
९	इतर योजना						Other Scheme
	एकूण	**5538**	**18573.12**	**2917**	**58**	**15157.00**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ तपशील STATEMENT- 2

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२६-२७

बांधकाम स्थिती सन २०२६-२७ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

४. मंडळाचे नाव : छ. संभाजीनगर गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, छ. संभाजीनगर

Name of Board : Chh. Sambhajinagar Housing & Area Development Board, Chh. Sambhajinagar

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	मंडळाचे नाव	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२४-२५ करीता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	अर्थसहाय्यीत	..	..	..	..	..	Subsidised
२	गलिच्छवस्ती निर्मूलन	..	..	..	..	..	Slum Clearance
३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल गट	1212	17872.80	..	1212	13320.00	Economically Weaker Section
४	अल्प उत्पन्न गट	..	..	..	..	850.00	Low Income Group
५	मध्यम उत्पन्न गट	..	..	..	..	7600.00	Middle Income Group
६	उच्च उत्पन्न गट	..	..	..	..	200.00	High Income Group
७	भूखंड	158	680.00	..	158	110.00	Plot
८	दुकाने	90	1242.00	..	90	..	Shop
९	इतर योजना	23	1380.00	..	23	3517.50	Other Scheme
१०	भूसंपादन	13	..	..	13	235.00	Land Acquicition
	एकूण	**1496**	**21174.80**	**..**	**1496**	**25832050**	**Total**

५. मंडळाचे नाव : नागपूर गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, नागपूर

Name of Board : Nagpur Housing & Area Development Board, Nagpur

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	मंडळाचे नाव	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२४-२५ करीता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	अर्थसहाय्यीत	..	3765.00	120	..	..	Subsidised
२	गलिच्छवस्ती निर्मूलन	..	1751.00	20	..	..	Slum Clearance
३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल गट	178	5597.00	..	176	8382.00	Economically Weaker Section
४	अल्प उत्पन्न गट	91	471.00	..	84	2796.00	Low Income Group
५	मध्यम उत्पन्न गट	316	435.00	..	304	11414.00	Middle Income Group
६	उच्च उत्पन्न गट	29	30422.00	..	14	825.00	High Income Group
७	भूखंड	424	1428.00	..	444	350.00	Plot
८	दुकाने	36	..	..	10	35615.00	Shop
९	इतर योजना	2	..	..	..	7697.00	Other Scheme
	एकूण	**1076**	**43869.00**	**140**	**2**	**67079.00**	**Total**

तक्ता क्रमांक - २ तपशील STATEMENT- 2

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०२५-२६

बांधकाम स्थिती सन २०२५-२६ मध्ये व तद्नंतर पूर्ण होणाऱ्या कामाबाबतची माहिती

६. मंडळाचे नाव : अमरावती गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, अमरावती

Name of Board : Amravati Housing & Area Development Board, Amravati

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	मंडळाचे नाव	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२३-२४ करीता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	अर्थसहाय्यीत	..	..	..	..	..	Subsidised
२	गलिच्छवस्ती निर्मूलन	..	..	..	..	..	Slum Clearance
३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल गट	90	..	..	..	400.00	Economically Weaker Section
४	अल्प उत्पन्न गट	55	..	..	..	310.00	Low Income Group
५	मध्यम उत्पन्न गट	79	..	..	..	425.00	Middle Income Group
६	उच्च उत्पन्न गट	25	..	..	..	300.00	High Income Group
७	भूखंड	720	..	..	..	750.00	Plot
८	दुकाने व ऑफिस	..	..	..	..	..	Shop + Office Chamber
९	इतर योजना	..	..	..	..	3813.00	Other Scheme
१०	भूसंपादन	..	..	..	..	..	Shop
	एकूण	**969**	**..**	**..**	**..**	**5998.00**	**Total**

७. मंडळाचे नाव : कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, कोकण

Name of Board : Konkan Housing & Area Development Board, Konkan

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	मंडळाचे नाव	बांधकाम करण्यास हाती घेतलेले	अंदाजीत विक्री किंमत	बांधकाम पूर्ण झालेले	चालू कामे	सन २०२३-२४ करीता होणारा अंदाजित खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८
१	अर्थसहाय्यीत	..	..	..	..	..	Subsidised
२	गलिच्छवस्ती निर्मूलन	..	..	..	..	..	Slum Clearance
३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल गट	784	564.39	..	784	104500.00	Economically Weaker Section
४	अल्प उत्पन्न गट	12805	240.15	..	13830	65068.00	Low Income Group
५	मध्यम उत्पन्न गट	534	166.14	..	534	2500.00	Middle Income Group
६	उच्च उत्पन्न गट	21	..	..	21	..	High Income Group
७	भूखंड	3	2912.50	..	..	..	Plot
८	दुकाने	443	105.79	..	351	..	Shop
९	इतर योजना	331	..	92	115	5000.00	Other Scheme
	एकूण	**14921**	**3988.97**	**92**	**15635**	**177068.0**	**Total**

तक्ता क्रमांक - ३ गोषवारा STATEMENT- 3

मंडळाची सन २०२४-२५, २०२५-२६ व २०२६-२७ चा एकत्रित पूर्ण बांधकाम कार्यक्रम

मंडळाचे नांव - महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई **रक्कम लाखामध्ये**

Name of Board - Maharashtra Housing and Area Development Authority, Mumbai (Rs. in Lakhs)

अ.क्र.	मंडळाचे नांव	सन २०२४-२५ मध्ये पूर्ण झालेल्या युनिटची संख्या	सन २०२४-२५ मध्ये झालेला खर्च	सन २०२५-२६ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या	सन २०२५-२६ होणारा खर्च	सन २०२६-२७ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या अंदाजे	२०२६-२७ मध्ये आवश्यक असणारा अंदाजे खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8	
१	मुंबई मंडळ	902	132300	4943	284172	1642	601961	Mumbai
२	पुणे मंडळ	698	60171	1593	55459	665	76445	Pune
३	नाशिक मंडळ	..	815	91	1893	237	15157	Nashik
४	छ. संभाजीनगर	556	6171	296	10291	1496	25833	Aurangabad
५	नागपूर मंडळ	157	55627	373	54721	2034	241954	Nagpur
६	अमरावती मंडळ	..	716	5	1305	969	5998	Amravati
७	कोकण मंडळ	5397	8944	7453	106971	8257	146168	Konkan
	एकूण	**7710**	**264744.56**	**14754**	**514812.05**	**15300**	**1113515.50**	**Total**

मंडळाचे नांव - मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, मुंबई **रक्कम लाखामध्ये**

Name of Board - Mumbai Housing and Area Development Board, Mumbai (Rs. in Lakhs)

अ.क्र.	मंडळाचे नांव	सन २०२४-२५ मध्ये पूर्ण झालेल्या युनिटची संख्या	सन २०२४-२५ मध्ये झालेला खर्च	सन २०२५-२६ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या	सन २०२५-२६ होणारा खर्च	सन २०२६-२७ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या अंदाजे	२०२६-२७ मध्ये आवश्यक असणारा अंदाजे खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8	
१	गाळे	902	57805.20	176	64179.00	1005	149465.00	Tenaments
२	भूखंड	..	..	...	..	...	..	Plots
३	दुकाने	..	..	..	..	5	..	Shops
४	इतर	..	74494.99	4767	219993.21	632	452496.00	Others
	एकूण	**902**	**132300.19**	**4943**	**284172.21**	**1642**	**601961.00**	**Total**

तक्ता क्रमांक - ३ गोषवारा STATEMENT- 3

मंडळाची सन २०२४-२५, २०२५-२६ व २०२६-२७ चा एकत्रित पूर्ण बांधकाम कार्यक्रम

मंडळाचे नांव - पुणे गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, पुणे — **रक्कम लाखामध्ये**

Name of Board - Pune Housing and Area Development Board, Pune — (Rs. in Lakhs)

अ.क्र.	मंडळाचे नांव	सन २०२४-२५ मध्ये पूर्ण झालेल्या युनिटची संख्या	सन २०२४-२५ मध्ये झालेला खर्च	सन २०२५-२६ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या	सन २०२५-२६ होणारा खर्च	सन २०२६-२७ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या अंदाजे	२०२६-२७ मध्ये आवश्यक असणारा अंदाजे खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8	
१	गाळे	574	..	1076	..	409	..	Tenaments
२	भूखंड	1	...	..	..	242	..	Plots
३	दुकाने	64	60171.00	517	55459.00	14	..	Shops
४	इतर	59	...	..	...	..	76445.00	Other
५	भूसंपादन व विकास	...	..	...	..	...	..	Land Achievement & Development
	एकूण	**698**	**60171.00**	**1593**	**55459.00**	**665**	**76445.00**	**Total**

तक्ता-३ STATEMENT-3 (गोषवारा - चालू)

मंडळाचे नाव : नाशिक गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, नाशिक

Name of Board : Nashik Housing & Area Development Board, Nashik

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	तपशील	सन २०२४-२५ मध्ये पूर्ण झालेल्या युनिटची संख्या	सन २०२४-२५ मध्ये झालेला खर्च	सन २०२३५-२६ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या	सन २०२५-२६ मध्ये होणारा खर्च	सन २०२६-२७ मध्ये मध्ये पुर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या अंदाजे	सन २०२६-२७ मध्ये मध्ये आवश्यक असणारा अंदाजे खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	गाळे	..	..	64	..	..	..	T. S.
२	भुखंड	..	815.15	..	1892.82	130	15157.00	Plot.
३	दुकाने	..		17		87		Shop
४	इतर	..	..	10	..	20	..	Other
	एकूण	**..**	**815.15**	**91**	**1892.82**	**237**	**15157.00**	**Total**

मंडळाचे नाव : छ.संभाजीनगर गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, छ.संभाजीनगर

Name of Board : Chh. Sambhjinagr Housing & Area Development Board, Chh. Sambhjinagr

(रुपये लाखात)

१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	गाळे	526	..	282	10161.00	1212	21970.00	T. S.
२	भूखंड	..	..	..	..	158	110.00	Plot.
३	दुकाने	30	..	14	..	90	..	Shop
४	इतर	..	6164.24	..	85.00	23	३५१७.५०	Other
५	भूसंपादन	..	7.07	..	45.00	13	235.00	Land acqusition
	एकूण	**556**	**6171.31**	**296**	**10291.00**	**1496**	**25832.50**	**Total**

मंडळाचे नाव : नागपूर गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, नागपूर

Name of Board : Nagpur Housing & Area Development Board, Nagpur

(रुपये लाखात)

१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	गाळे	154	6204.53	170	7174.00	1501	60777.00	T. S.
२	भूखंड	..	300.00	200	79.00	54	3430.00	Plot.
३	दुकाने	..	18510.00	..	22302.00	378	31707.00	Shop
४	इतर	3	30612.00	3	25166.00	101	146040.00	Other
	एकूण	**157**	**55626.53**	**373**	**54721.00**	**2034**	**241954.00**	**Total**

तक्ता क्रमांक ३ TABLE No. 3

मंडळाचा सन २०२४-२५,२०२५-२६ व २०२६-२७ चा एकत्रित पूर्ण बांधकाम कार्यक्रम

मंडळाचे नाव : अमरावती गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, अमरावती

Name of Board : Amravati Housing & Area Development Board, Amravati

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	तपशील	सन २०२४-२५ मध्ये पूर्ण झालेल्या युनिटची संख्या	सन २०२४-२५ मध्ये झालेला खर्च	सन २०२५-२६ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या	सन २०२५-२६ मध्ये होणारा खर्च	सन २०२६-२७ मध्ये मध्ये पुर्ण होणाऱ्या युनिटची संख्या अंदाजे	सन २०२६-२७ मध्ये मध्ये आवश्यक असणारा खर्च	Classification
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	गाळे	..	..	..	..	249	1435.00	T. S.
२	भूखंड	..	..	5	..	720	750.00	Plot.
३	दुकाने	..	..	..	..	..	..	Shops + Office
४	इतर	..	..	5	1305.00	..	3813.00	Other
	एकूण	**..**	**716.14**	**5**	**1305.00**	**969**	**5998.00**	**Total**

मंडळाचे नाव : कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, कोकण

Name of Board : Kokan Housing & Area Development Board, Kokan

(रुपये लाखात)

१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	गाळे	5152	8746.67	7338	100371.02	7975	141168.00	T. S.
२	भूखंड	3	..	..	..	.	..	Plot.
३	दुकाने	92	..	72	4600.00	210	..	Shop
४	इतर	150	197.57	43	2000.00	72	5000.00	Other
	एकूण	**5397**	**8944.24**	**7453**	**106971.02**	**8257**	**146168.00**	**Total**

तक्ता क्रमांक ४ TABLE No. 4

मंडळाचा एकत्रित सर्व योजनाखाली विक्री झालेल्या/करावयाच्या गाळयांची/भूखंडाची प्रगती दर्शविणारा तक्ता

The following Table shows the progress of the sold T/s. under various Housing Schemes

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई

Maharashtra Housing and Area Development Authority, Mumbai

(रुपये लाखात)

अ.क्र. Sr.No.	योजनेचे नाव	१-४-२०२५ रोजी विक्रीस पात्र असलेले गाळे Ready possession Actual sold as on 1-4-2025			कार्यालय	३० नोव्हेंबर २०२५ पर्यंत प्रत्यक्षात विक्री झालेले गाळे//भूखंड/दुकाने 30-11-2025 tenements			कार्यालय	३० नोव्हेंबर २०२५ पर्यंत शिल्लक गाळे//भूखंड/दुकाने इ. Balance 30-11-2025 tenements			कार्यालय	सन २०२६-२७ मध्ये विक्रीस उपलब्ध होणारे गाळे//भूखंड इ. अंदाजे Available for sale tenants as on 2026-2027			कार्यालय	Name of the Scheme
		गाळे	भूखंड	दुकाने		गाळे	भूखंड	दुकाने		गाळे	भूखंड	दुकाने		गाळे	भूखंड	दुकाने		
	1	2	3	4		5	6	7		8	9	10		11	12	13	14	
१	मुंबई मंडळ	4833	10	162	..	1313	..	11	..	3520	10	151	..	1671	..	..	..	Mumbai Board
२	पुणे मंडळ	2762	..	78	..	611	..	..	..	2151	..	78	..	2151	..	78	..	Pune Board
३	नाशिक मंडळ	197	13	87	..	150	..	..	..	47	13	88	..	..	..	..	..	Nasik Board
४	छ. संभाजीनगर	1066	376	3	..	60	..	..	.	1006	376	3	..	..	..	..	..	Aurangabad Board
५	नागपूर मंडळ	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	Nagpur Board
६	अमरावती मंडळ	491	..	10	..	225	..	..	..	266	..	..	..	266	..	10	..	Amravati Board
७	कोकण मंडळ	9679	108	67	..	4229	1	..	..	11089	107	67	..	12788	107	67	..	Kokan Board
एकूण		**19028**	**507**	**407**	**..**	**6588**	**1**	**11**	**..**	**12440**	**506**	**396**	**..**	**16876**	**107**	**155**	**..**	**Total**

तक्ता क्रमांक - ५

TABLE No. V

भूसंपादन व भूविकास बाबतचा प्रगती अहवाल

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई

Maharashtra Housing and Area Development Authority, Mumbai

(Land in hectors)

अ.क्र. Sr.No.	योजनेचे नाव	३१-३-२०२५ पर्यंत मंडळाच्या ताब्यात असलेल्या जागेचे क्षेत्रफळ			दि. २०२५-२६ या वर्षात अधिक			एकूण उपलब्ध होणारी जमीन			२०२५-२६ या वर्षापर्यंत उपयोगात			शिल्लक असलेली उपयोगात			Name of the Scheme
		सरकारी Govt.	खाजगी Pvt.	एकूण Total	सरकारी Govt.	खाजगी Pvt.	एकूण Total	सरकारी Govt.	खाजगी Pvt.	एकूण Total	सरकारी Govt.	खाजगी Pvt.	एकूण Total	सरकारी Govt.	खाजगी Pvt.	एकूण Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
१	मुंबई मंडळ	1371.65	404.02	1775.67	..	..	..	1371.65	404.02	1775.67	1371.65	333.79	1705.44	..	7024	70.24	Mumbai Board
२	पुणे मंडळ	331.20	292.40	623.60	1022	.	1.22	332.42	292.40	624.82	308.60	285.25	593.85	23.82	7.15	30.97	Pune Board
३	नाशिक मंडळ	94.27	171.64	265.91	0.53	..	0.53	94.80	171.64	266.44	75.34	151.73	227.07	18.93	19.91	38.84	Nasik Board
४	छ. संभाजीनगर	222.16	74.30	296.46	..	..	..	222.16	74.30	296.46	184.76	68.69	253.45	37.40	5.61	43.01	Aurangabad Board
५	नागपूर मंडळ	542.69	1.19	543.88	..	..	..	542.69	1.19	543.88	435.56	..	435.56	107.13	4.89	112.02	Nagpur Board
६	अमरावती मंडळ	63.47	142.46	205.93	..	..	..	63.47	142.46	205.93	..	..	..	63.47	142.46	205.93	Amravati Board
७	कोकण मंडळ	157.57	278.88	436.45	.	..	..	157.57	278.88	436.45	153.51	239.16	392.67	4.06	39.72	43.78	Kokan Board
	एकूण	**2783.01**	**1364.89**	**4147.90**	**1.75**	**..**	**1.75**	**2784.76**	**1364.89**	**4149.65**	**2529.42**	**1078.62**	**3608.04**	**255.34**	**286.27**	**541.61**	**Total**

तक्ता क्रमांक - ६

TABLE No. VI

सुरुवातीपासून ते ३१ मार्च, २०२५ पर्यंत विक्रीस उपलब्ध असलेले परंतु मागणी अभावी रिक्त असलेले गाळे/भूखंड/दुकाने व निधी मार्च - २०२५

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई — रुपये लाखात

Maharashtra Housing and Area Development Authority, Mumbai — (Rs. in Lakhs)

अ.क्र. Sr.No.	योजनेचे नाव		गाळे Tenements					भूखंड Plots						दुकाने Shops	एकूण Total	अडकलेला निधी Rs.	Name of the Scheme
			अत्यल्प Ews.	अल्प Lig.	मध्यम Mig.	उच्च Hig.	एकूण Total	अत्यल्प Ews.	अल्प Lig.	मध्यम Mig.	उच्च Hig.	व्यापारी भूखंड Comm. Plot	एकूण भूखंड Total Plots				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
१	मुंबई मंडळ	एकूण संख्या	..	..	..	..	..	..	..	..	..	10	10	151	..	..	Mumbai Board
		एकूण रक्कम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	22005.6	22005.6	16679.3			
२	पुणे मंडळ	एकूण संख्या	538	949	641	23	2151	..	..	..	..	..	..	78	..	..	Pune Board
		एकूण रक्कम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
३	नाशिक मंडळ	एकूण संख्या	21	16	10	..	47	..	3	2	..	8	13	88	..	..	Nasik Board
		एकूण रक्कम	206.92	126.50	151.79	..	485.21	..	3.33	4.05	..	4.48	11.86	2745.92	..	..	
४	छ. संभाजीनगर	एकूण संख्या	257	645	163	1	1066	26	270	66	11	3	376	3	..	..	Aurangabad Board
		एकूण रक्कम	470.94	10866.21	2874.79	14.00	14225.94	15.67	121.60	52.72	70.65	..	260.64	20.42	..	..	
५	नागपूर मंडळ	एकूण संख्या	1190	239	591	13	2033	..	..	..	..	20	20	..	..	..	Nagpur Board
		एकूण रक्कम	11900.00	5975	26595	819	45289	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६	अमरावती मंडळ	एकूण संख्या	448	37	6	..	491	..	..	..	..	..	..	10	..	..	Amravati Board
		एकूण रक्कम	4495.86	379.82	73.91	..	4949.59	..	..	..	..	..	..	53.85	..	..	
७	कोकण मंडळ	एकूण संख्या	9584	1778	969	23	12354	..	..	..	..	..	..	67	..	..	Kokan Board
		एकूण रक्कम	177850.88	42886.61	40802.60	828.16	262368.3	..	..	..	..	..	..	3610.00	..	..	
	एकूण	**एकूण संख्या**	**12038**	**3664**	**2380**	**60**	**18142**	**26**	**273**	**68**	**11**	**41**	**419**	**397**	**..**	**..**	**Total**
		एकूण रक्कम	**194924.60**	**60234.14**	**70498.09**	**1661.16**	**327317.99**	**15.67**	**124.93**	**56.77**	**70.65**	**4.48**	**272.5**	**6430.19**	**..**	**..**	

तक्ता - ७

TABLE No. VII

मंडळाची थकबाकी व वसुलीबाबतचा माहे ऑक्टोबर २०२५ अखेरचा अहवाल

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई

Maharashtra Housing and Area Development Authority, Mumbai

रुपये लाखात

(Rs. in Lakhs)

अ.क्र.	योजनेचे नांव	मागील थकबाकी ३१-३-२०२५ अखेर	चालू वर्षाची मागणी एप्रिल २०२५ ते मार्च २०२६	एकूण (३+४)	अहवालाच्या महिन्यापर्यंत झालेली वसुली	शिल्लक (५-६)	वार्षिक कामाच्या झालेल्या वसुलीची रकमेची टक्केवारी	वार्षिक कामाच्या वसुली करावयाची रकमेची टक्केवारी	Name of the Secheme
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
१	मुंबई मंडळ	39918.74	8027.34	47946.08	5496.62	42449.46	11.46	88.54	Mumbai Board
२	पुणे मंडळ	348.28	862.63	1210.91	273.56	937.35	22.59	77.41	Pune Board
३	नाशिक मंडळ	312.1	129.67	441.77	69.44	372.33	15.72	84.28	Nashik Board
४	छ. संभाजीनगर	3074.98	175.98	3250.96	134.32	3116.64	4.13	95.87	Aurangabad Board
५	नागपूर मंडळ	1920.56	1365.75	3286.31	399.14	2887.17	12.15	87.85	Nagpur Board
६	अमरावती मंडळ	141.26	21.96	163.22	49.82	113.40	30.52	69.48	Amravati Board
७	कोकण मंडळ	1071.11	719.31	1790.42	370.23	1420.19	20.68	79.32	Konkan Board
	एकूण	**46787.03**	**11302.64**	**58089.67**	**6793.13**	**51296.54**	**11.69**	**88.31**	**Total**

३. मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ

संरक्षण भिंती कार्यक्रम :-

मुंबई शहर व उपनगर जिल्ह्यातील डोंगर सदृश भागात दरडी कोसळून अपघात टाळण्यासाठी शासनाने सन १९९५-९६ पासून 'संरक्षण भिंत बांधकाम कार्यक्रम ही योजना कार्यान्वीत केलेली आहे. सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षासाठी संरक्षण भिंत बांधकाम कार्यक्रम योजने अंतर्गत मुंबई शहर जिल्ह्यासाठी रु. २०.०० कोटी व उपनगर जिल्ह्यासाठी रु. १०४-७२ कोटी तसेच सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात संरक्षण भिंत बांधकाम योजने अंतर्गत मुंबई शहर जिल्ह्यासाठी रु. ३५.०० कोटी व उपनगर जिल्ह्यासाठी रु. १२३.२७ कोटी सुधारित बांधकाम कार्यक्रम नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे. तसेच सन २०२५-२६ आर्थिक वर्षामध्ये संरक्षण भिंत बांधकाम कार्यक्रम योजने अंतर्गत मुंबई शहर जिल्ह्यासाठी रु. २२.०० कोटी व उपनगर जिल्ह्याकरिता रु. १०२.९१ कोटी इतका निधी प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे. तसेच सन २०२६-२७ या आर्थिक वर्षामध्ये संरक्षण भिंत बांधकाम कार्यक्रम योजने अंतर्गत मुंबई शहर जिल्ह्यासाठी रु. ३२.२० कोटी व उपनगर जिल्ह्याकरिता रु. १००.९१ कोटी इतका निधी प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे.

मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ

सुधारित बांधकाम कार्यक्रम २०२५-२०२६ व प्रस्तावित बांधकाम कार्यक्रम २०२६-२७ (रु. लाखात)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	मंजूर बांधकाम कार्यक्रम २०२५-२६		साध्य २०२५-२६ नोव्हेंबर २०२५ अखेर		सुधारित बांधकाम कार्यक्रम २०२५-२६ (प्रस्तावित)		प्रस्तावित बांधकाम कार्यक्रम २०२६-२७	
		भौतिक उद्दिष्टे	आर्थिक तरतूद	भौतिक उद्दिष्टे	आर्थिक तरतूद	भौतिक उद्दिष्टे	आर्थिक तरतूद	भौतिक उद्दिष्टे	आर्थिक तरतूद
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	संरक्षण भिंत बांधकाम कार्यक्रम (RW) (०३०, ०३१)	311	12510.00	202	7958.84	339	14475.90	260.00	13311.00
२.	नागरी दलित वस्ती सुधार योजना (NDVSY) (०१८)	369	8580.00	211	5787.23	330	11056.00	317.00	8680.50
३.	झोपडपट्‌टी सुधार कार्यक्रम	1	15.00	..	..	1	0.00	1.10	8.00
४.	नागरी दलितेतर वस्त्यांमध्ये सुधारणा (Beautification) (००९)	2431	40520.00	1779	52036.95	2512	88918.18	2669.00	78054.00
५.	स्मशानभूमी विकास योजना	1	5.00	..	..	1	5.00	..	..
६.	मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील नागरिकांना पुरविण्याच्या सुविधा MMNPSY (०२३)	1	5.00	..	..	1	5.00	..	..
७.	आमदार/खासदार/विपस (MLA, MP, MLC) (००६, ००७, ००८)	1004	23950.00	578	11221.67	850	16832.00	867.00	18235.16
८.	पर्यटनस्थळ विकास (PSVY)	110	2050.00	116	2933.99	129	4542.27	155.45	4846.49
९.	प्रादेशिक पर्यटन विकास योजना (PPSVY) (०१९)	180	6207.50	54	2177.18	155	3265.77	113.50	3592.34
१०.	नाविन्यपूर्ण योजना/महिला बचत गट/ तलावांचे संवर्धन (NPY) (०१५)	193	3030.00	19	537.52	177	2480.00	196.50	2688.00
११.	ब) झोपडपट्टी विभागात नागरी गरीबांना मूलभूत व पायाभूत सुविधा पुरविणेबाबत (विशेष निधी ०८९५) (१०० Cr) NGMPS	336	12500.00	76	1947.32	165	8750.00	547.00	11887.97
१२.	भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजना २०१९-२० (BAVY) (०३२)	799	18492.60	73	1912.06	712	14860.50	749.80	17841.20
१३.	अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्र विकास कार्यक्रम योजना (Minority) (०२३)	613	19320.00	186	5122.72	555	9257.65	473.00	12350.00
१४.	कुपन भिंत बांधणे	11	1320.00	..	..	10	1320.00	14.10	1652.00
१५.	मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील नागरिकांना पुरविण्याच्या सुविधा MPSSV (UD) (०२३)	3031	94722.20	1818	50786.99	2996	74404.22	2727.00	76180.48
१६.	आदिवासी उपाय योजना	56	640.00	7	224.29	50	336.44	60.60	346.45
१७.	राज्यातील महानगरपालिका/नगरपरिषद/नगर पंचायत यांना विशेष रस्ता अनुदान योजना (NSSSSRASA) (०२८)	73	2000.00	..	..	35	500.00	52.00	1300.00
१८.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या परिक्षेत्रात विशिष्ट नागरी सेवा व सुविधा पुरविणे (३६०४ १००९)	867	30677.50	180	5509.09	304	11018.00	565.00	16045.00
१९.	छोटे मासेमारी बंदरांचा विकास	7	150.00	..	..	2	50.00	..	..
२०.	मुंबईतील डोंगर उतारावरील/धोकादायक दरडीखाली राहणाऱ्या झोपडपट्टीवासियांच्या संरक्षणार्थ उपाययोजना [दरड कोसळण्यापासून संरक्षणासाठी जाळी बसविण्याचे काम (म्हाडा निधी)]	..	..	..	..	11	500.00	..	..
	एकूण	**10394**	**276694.80**	**5299**	**148155.85**	**9335**	**262576.93**	**9768.05**	**267018.59**

४. मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना

प्रास्ताविक :-

पडक्या घरांची दुरुस्ती व मोडकळीस आलेल्या इमारतींची पुनर्रचना या कार्यासाठी मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळ अधिनियम १९७६ या कायद्याद्वारे शासनाच्या अधिपत्याखाली **एका वैधानिक मंडळाची स्थापना करण्यात आली होती.** ५ डिसेंबर, १९७७ पासून ही कामे महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास अधिनियम १९७६ या साली स्थापन केलेल्या प्राधिकरणात विलिन झाली आहेत. वरील कायद्याच्या **कलम ७६ अन्वये** मंडळाचे काम म्हणजे पडक्या इमारतींची दुरुस्ती किंवा पुनर्रचना करणे, अशा इमारतीत राहणाऱ्या लोकांची पर्यायी निवासी व्यवस्था करणे व जुन्या पडलेल्या घरांच्या जागी नवीन घरे बांधणे हे होय. **मुंबई महापालिकेने घरदुरुस्ती व पुनर्रचनेसाठी वसूल केलेला उपकर शासनाने व महापालिकेने दिलेले वार्षिक अंशदान व इतर आवश्यक आवक या एकूण जमेमधून मुंबई इमारत दुरुस्ती पुनर्रचना मंडळ घरांची दुरुस्ती व मोडकळीस आलेल्या घराच्या पुनर्रचनेचा कार्यक्रम हाती घेण्यात येतो.**

२. आता पुनः या मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळाची पुनर्रचना झाली असून दिनांक १७ नोव्हेंबर, १९९४ पासून महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणांतर्गत मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळ, मुंबई अशा स्वतंत्र मंडळाची स्थापना झाली आहे.

३. मंडळ राबवित असलेल्या कार्यक्रमासाठी आवश्यक निधी कसा प्राप्त होतो व वित्तीय गरजेचा तपशील दाखविणारा तक्ता तसेच मुंबई महानगरपालिकेने वसूल करून शासनास द्यावयाचा उपकर व पडक्या घराच्या अग्रक्रमासंबंधी माहिती दाखविणारा तक्ता सोबत दिला आहे.

४. इमारतीची संरचानात्मक दुरुस्ती खर्चाची मर्यादा दि. ७ ऑक्टोबर, २०२० च्या अधिसुचनेन्वये रु. ३०००/- प्रति चौ. मी. वरून ४०००/- प्रति चौ. मी. एवढी वाढविण्यात आली आहे. मात्र दुरुस्ती उपकरामध्ये वाढ करण्यात आलेली नाही.

५. मुंबईतील जुन्या व मोडकळीस आलेल्या इमारतींच्या जलद गतीने पुनर्विकास व्हावा यासाठी राज्य शासनाच्या गृहनिर्माण धोरणातील मार्गदर्शक तत्वांनुसार एकत्रित/सामुहिक पुनर्विकासाला प्रोत्साहन देण्याकरिता विकास नियंत्रण नियमावली १९९१ मधील नियम ३३ (७) व ३३ (९) मध्ये आवश्यक सुधारणा कार्यवाही शासनाकडून करण्यात येत आहे.

६. शासनाने दिलेल्या आश्वासनानुसार शासनाच्या अंशदानात वाढ करण्यात आलेली आहे. उपकर वसुली रकमेइतकी अंशदानाच्या रकमेची तरतूद करण्यात आलेली आहे. तसेच महानगरपालिकेच्या अंशदानात रु. ३.६० कोटीवरुन रु. १०.०० कोटीपर्यंत वाढ करण्यात आली आहे व सन १९९८-९९ पासून महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळास दर वर्षी रु. १०.०० कोटी अंशदान देईल अशी तरतूद म्हाडा अधिनियमात करण्यात आली आहे.

७. एखादी इमारत दुरुस्त करणे आर्थिकदृष्ट्या परवडण्यासारखे नसल्यास तसे प्रमाणपत्र देऊन मंडळ घराची पुनर्रचना करते. ज्या इमारतींचा विकास शक्य आहे व ज्या इमारतीत जास्त खोल्यांची व्यवस्था होऊ शकते अशा इमारतीच्या पुनर्रचना प्राधान्य दिले जाते.

८. पडक्या घरांच्या दुरुस्त्या व पुनर्रचना कार्यक्रमामुळे बेघर झालेल्या लोकांसाठी राहण्याची तात्पुरती सोय व्हावी म्हणून मुंबईत अनेक ठिकाणी संक्रमण शिबिरांची व्यवस्था केली आहे. नवीन संक्रमण शिबिराचे बांधकाम चालू आर्थिक वर्षात घेण्यात आलेले आहे. एकूण किती इमारतींची दुरुस्ती करावी लागेल, त्यापैकी किती कामे हाती घेण्यात आली व किती पूर्ण केली याची आकडेवार माहिती सोबत जोडलेल्या तक्ता क्र. ५ मध्ये दिली आहे.

९. दि. ३१ मार्च, २०२३ पर्यत मुं. इ. दु. व पु. मंडळाकडून इमारतींच्या दुरुस्तीवर आणि पुनर्बांधनीवर केलेल्या खर्चाची माहिती तक्ता क्र. ३ मध्ये देण्यात आली आहे.

तक्ता - एक TABLE - I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता : (II) Financial Requirements :

(रुपये हजारात) (Figures in Thousands)

वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च २०२४-२०२५ Actuals 2024-2025			अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026			सुधारित अंदाज २०२५-२०२६ Revised Estimates 2025-2026			अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates 2026-2027			Classification
	योजनेतर Non Plan	योजना अंतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non Plan	योजना अंतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non Plan	योजना अंतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non Plan	योजना अंतर्गत Plan	एकूण Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
अ) उद्दिष्टवार वर्गीकरण --													(A)–Objective Classification
१) राखीव निधी फंड (उपकर वसुली)	279300	..	279300	399000	..	399000	279300	..	279300	399000	..	399000	1) Reserve Fund (Cess Collection)
२) जिल्हा नियोजनाचा अतिरिक्त निधी वार्षिक	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2)
३) शासकीय अंशदान	279300	..	279300	2399000	..	2399000	279300	..	279300	399000	..	399000	Government Contribution Reimbursment of expenditure
४) विमा मंडळाकडून घेतलेल्या. कर्जाची प्रतिपूर्तता	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	....	4) Reimbursment of expenditure of payment G.I.L. Loan
एकूण ...	**558600**	**..**	**558600**	**2798000**	**..**	**2798000**	**558600**	**..**	**558600**	**798000**	**..**	**798000**	**Total—**

तक्ता - दोन TABLE - II

उपकराच्या वसुलीचा तक्ता :

Statement showing the Recovery of Repair cess : (रुपये कोटीत) (Figures in Crores)

शहराचे नाव	उपकर प्राप्त इमारतींची संख्या No. of Cess Building	वर्षाच्या सुरुवातीची बाकी Opening Balance			चालू वर्षाची मागणी Current year's demand			एकूण मागणी Total demand			City Name
		२०२३-२०२४ (१-४-२०२३) (अंदाजे रु.) 2023-2024 Estimate Rs.	२०२४-२०२५ (१-४-२०२४) (अंदाजे रु.) 2024-2025 Estimate Rs.	२०२५-२०२६ (१-४-२०२५) (अंदाजे रु.) 2025-2026 Estimate Rs.	२०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025	२०२५-२०२६ 2025-2026	२०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025	२०२५-२०२६ 2025-2026	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
मुंबई	12552	1777.4	1784.4	1886.4	140.00	140.00	140.00	1917.4	1924.7	2026.4	Mumbai

शहराचे नाव	वसुली Recovery			बाकी Balance			एकूण मागणीपैकी वसुलीची टक्केवारी % of recovery out of Total demand			City name
	२०२३-२०२४ (१-४-२०२३) (अंदाजे रु.) Estimate Rs. 2023-2024	२०२४-२०२५ (१-४-२०२४) (अंदाजे रु.) Estimate Rs. 2024-2025	२०२५-२०२६ (१-४-२०२५) (अंदाजे रु.) Estimate Rs. 2025-2026	२०२३-२०२४	२०२४-२०२५	२०२५-२०२६	२०२३-२०२४	२०२४-२०२५	२०२५-२०२६	
1	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
मुंबई	132.75	38.26	42.83	1784.65	1886.44	1983.61	6.92	1.99	2.11	Mumbai

तक्ता - तीन TABLE - III

दिनांक ३१ मार्च, २०२५ पर्यंत मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाने इमारती दुरुस्ती केल्या व त्यावर रु. ३७८९०.८८ लाख खर्च झालेला आहे व पुनर्बांधणी त्यासाठी रु. २२१५.६८ लाख खर्च झालेला आहे. त्यापुढील प्रगतीचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

Mumbai Building Repair & Reconstruction Board had repaired Building for which expenditure was incurred Rs. 37890.88 Lakhs and for 31st March 2024. Reconstruction works Rs. 2215.68 Lakhs. The further details of progress are shown below.

योजनेचे नाव	२०२४-२०२५ उद्दिष्टे		२०२४-२०२५ साध्य		२०२५-२०२६ उद्दिष्टे		११/२०२५ पर्यंतचे साध्य		२०२६-२०२७ (अंदाजित) उद्दिष्टे		Name of Schemes
	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	
	2024-2025 Target		2024-2025 Achivement		2025-2026 Target		2025-2026 Achivement till 11/2022		2026-2027 (Estimated) Target		
	Physical	Financial	Physical	Financial	Physical	Financial	Physical	Financial	Physical	Financial	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
दुरुस्ती	1407	30531.64	633	13361.99	1456	18551.45	706	6045.52	1386	21287.34	Repairs
उत्तर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	North
दक्षिण	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	South
एकूण	**1407**	**30531.64**	**633**	**13361.99**	**1456**	**18551.45**	**706**	**6045.52**	**1386**	**21287.34**	**Total**
इमारतीची पुनर्बांधणी	197.00	2907.00	195	849.96	1470.00	9987.00	1358	5..9.78	1557	9848.00	Reconstruction
पुनर्रचित गाळे व संक्रमण शिबीर खर्च	12463	12415.84	12369	14221.47	4504	1263.86	4584	8920.24	4584	1071.40	Transit Camp
*राजीव गांधी निवारा प्रकल्प	21	2105.00	100	..	1206	199.94	1206	6230.60	1236	210.94	*Rajiv Gandhi Res. Project
एकूण	**13870**	**17427.84**	**13002**	**15071.43**	**8636**	**30002.00**	**7854**	**21766.00**	**8763**	**32418.00**	**Total**

* राजीव गांधी निवारा प्रकल्प नागरी नुतनीकरण योजना

तक्ता - चार

TABLE - IV

(ब) प्राधान्य सूचीवर घेण्यात आलेल्या इमारतींची माहिती दर्शविणारा तक्ता

(B) The information tables gives information regarding building on priority list

कालावधी Period	मुंबई इमारत दुरूस्ती व पुनर्रचना अंतर्गत परिमंडळ	प्राधान्य सूचीवर असलेल्या इमारतींची संख्या Number of Bldgs. on priority list	ज्या इमारतींच्या बाबतीत निर्णय घेण्यात आला अशा इमारतींची संख्या Number of buildings in respect of which decision has been taken by the Board					ज्या इमारतींच्या बाबतीत अजून निर्णय घ्यावयाचा आहे अशा इमारतीची संख्या Number of building in respect of which decision of yet to be taken by the Board			इतर Other
			प्रथम सूचीमधून काढून टाकणे To drop the same from priority list	कलम ४४ (अ) अन्वये प्रमाणपत्र देणे व कलम ८८(३) च्या कक्षेत येणाऱ्या इमारती To issue certificate U/s 44 (A) & Bldg. under section 88 (3)	स्तंभ ३ व ४ मध्ये समाविष्ट असलेल्या व त्यांच्या दुरुस्तीच्या कामाचे नकाशे व अंदाजपत्रक अंतिमरित्या मंजूर आहेत अशा इमारती To finally approve the plan and estimates works to buildings not included in Cols. 3 and 4			नकाशे व अंदाज यांची मंडळाच्या कर्मचारी वर्गाकडून छाननी व्हावयाची आहे Plans and estimates under scrutiny with Boards staff	नकाशे व अंदाज वास्तुशास्त्रज्ञाकडे तयार होत आहे Plans and estimates under preparation with Architect	सविस्तर तपासणी करावयाची आहे Detailed inspection yet to be done	
					विनाहरकत प्रमाणपत्रांची प्रकरणे N.O.C.	इतर प्रकरणे Other Cases	एकूण Total				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
31-03-2025		11549	1174	296	1282	2887	4169	63	72	44	..
30-11-2025		4280	18	16	237	258	495	150	173	66	..

तक्ता - पाच
TABLE - V

(क) मंडळाच्या दुरुस्ती कामाची प्रगती दर्शविणारे विवरण पत्र
(C) The following table shows the progress of building for which repairs plant sanctioned by the Board

कालावधी Period ending	ज्याच्या दुरुस्तीसाठी नकाशे व अंदाज मंजूर करण्यात आले No. of building for which repairs plant sanctioned by the Board			कामाची सुरुवात झाली नाही Works not started			५० टक्के पर्यंत Upto 50%			५० ते ९० टक्के पर्यंत Between 50 % to 90%			पूर्ण झालेली कामे Completed works			संक्रमण शिबिरात भाडेकरुंना जागा दिली त्यांची संख्या No. of tenements alloted tenants in T. C.		
	नाहरकत प्रमाणपत्र N.O.C.	इतर प्रकरणे Other cases	एकूण Total	नाहरकत प्रमाणपत्र N.O.C.	इतर प्रकरणे Other cases	एकूण Total	नाहरकत प्रमाणपत्र N.O.C.	इतर प्रकरणे Other cases	एकूण Total	नाहरकत प्रमाणपत्र N.O.C.	इतर प्रकरणे Other cases	एकूण Total	नाहरकत प्रमाणपत्र N.O.C.	इतर प्रकरणे Other cases	एकूण Total	नाहरकत प्रमाणपत्र N.O.C.	इतर प्रकरणे Other cases	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
31-03-2025	396	729	1125	24	69	93	48	95	143	121	301	422	212	222	434	2	4	6
30-11-2025	253	311	564	19	58	77	45	48	93	88	78	166	107	66	173	..	..	..

तक्ता - सहा TABLE - VI

मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ १९७६ च्या कायद्यानुसार कलम ८८ (३) प्रमाणे दिलेल्या दाखल्याप्रमाणे आणि कलम ९२ (५) अन्वये इमारतींच्या कामाचा समावेश आहे अशा पुनर्बांधणीच्या कामाचा टप्पा दर्शविणारे विवरणपत्र.

The following table shows the stages of reconstruction of Bldgs. to which certificates under section 88 (3) are issued and buildings works covered under section 92 (5) of B. B. R. R. Board Bombay Act.

कालावधी	कलम ८८ (३) अन्वये इमारतींची संख्या No. of Bldgs. under Section 88 (3)	मंडळाने मान्यता दिलेल्या पुनर्बांधणी योजना Reconstruction schemes Admn. approved by M. B. R. & R. Board		शासनाने मान्यता दिलेल्या योजना Reconstruction schemes approved by Govt.	मंडळाकडे पुनर्बांधणीसाठी असलेल्या जमिनीवरील योजना Reconstruction schemes to which land rest with the Board	प्रत्यक्ष पुनर्रचित योजनेची मार्चपर्यंत पूर्ण होणारी कामे Reconstruction schemes physically completed by the end of March			प्रत्यक्ष पुनर्रचित योजनेची १ एप्रिल पर्यंत तयार होणारी कामे No. of schemes where work is in progress physically on 1st of April			Period
		मंडळाने मान्यता दिलेल्या योजनांची संख्या No. of schemes Admn. approved	कलम ८८(३) अन्वये उपकर प्राप्त इमारतींची संख्या No. of old Buildings cessed under Sec. 88(3)			योजनेची संख्या No. of schemes	इमारतीची संख्या No. of Buildings	गाळ्यांची संख्या No. of tenants	योजनेची संख्या No. of schemes	इमारतींची संख्या No. of Buildings	गाळ्यांची संख्या No. of tenants	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
31-03-2025	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	31-3-2025
30-11-2025	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	30-11-2025

तक्ता - सात TABLE - VII

संक्रमण शिबीरातील इमारतीमधील गाळ्यांच्या मासिक भाडेवसुलीचा तक्ता माहे मार्च २०२६ अखेर

अ.क्र.	वॉर्ड	संक्रमण शिबीराचे नाव	एकुण गाळे	माहे मार्च २०२५ अखेरची थकबाकी	रु. ५००/- व रु. ३०००/- प्रमाणे चालू वर्षाची मागणी	एकुण मागणी (५+६)	माहे मार्च २०२६ ची एकुण वसूली	माहे मार्च २०२६ पर्यंतची एकुण वसूली	एकुण थकबाकी (७-९)	वसूली टक्केवारी	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१		कुलाबा	२८१	६०.१९	१५.८६	७६.०५	१.०३	१६.२४	५९.८१	२१.३६%	
२		माहिम संक्रमण शिबीर	२००	३.०८	१२.०४	१५.१२	२.१२	१०.३६	४.७७	६८.४८%	
३		वडाळा	८५८	३३७९.५९	२२६.५२	३६०६.११	१२.१३	३४.८४	३५७१.२६	०.९७%	
४		न्यू हिंद मिल, माझगांव	१६५०	२.३१	१३.४२	१५.७३	१.१७	१३.६४	२.०९	८६.७१%	
५		सिम्प्लेक्स मिल, भायखळा	३८	२.३१	२.२८	४.६०	०.१९	१.२८	३.३२	२७.८६%	
६		ज्ञानेश्वर नगर, शिवडी	१६०	१३२.४१	२५.३८	१५७.८०	०.२९	४.१२	१५३.६७	२.६१%	
७		पेरा कंपांऊंड, लालबाग	१२६	१६.४२	९.७२	२६.१४	०.३०	५.९२	२०.२१	२२.६७%	
८		श्वान मिल, शिवडी	२३८	३.८६	७.८०	११.६६	१.५५	९.१७	२.४९	७८.६३%	
८		स्टँडर्ड मिल, शिवडी	४८	४.९३	२.८८	७.८१	०.३४	१.५१	६.९२	१९.३३%	
९		भंडारी,वंजारी चाळ, भायखळा	२४	२.११	१.४४	३.५५	०.०७	०.८०	२.७५	२२.४७%	
१०		नारळवाडी, माझगाव	५	-०.७१	०.६०	-०.११	०.०६	०.२७	-०.३८	-२४५.४५%	
११		ओम रेसिडन्सी, परेल	१	०.१२	०.०६	०.१८	०.००	०.००	०.१८	०.००%	
१२		शितलादेवी सदन, माझगाव	१२	०.५१	०.७२	१.२३	०.०१	०.६०	०.६३	४८.७२%	
१३		युनायटेड अर्पाटमेंट, माझगाव	६	०.२४	०.२४	०.४८	०.००	०.१४	०.३४	२९.१७%	
१४		पंचरत्न, चिंचपोकळी	१	०.१२	०.०६	०.१८	०.००	०.००	०.१८	०.००%	
१५		भुवनेश्वर, परेल व्हिलेज	१	०.११	०.०६	०.१७	०.००	०.००	०.१७	०.००%	
१६		हनुमान निवास, माझगाव	६	०.३६	०.३८	०.७४	०.००	०.०९	०.६५	१२.०८%	
१७		छासवाला, कुलाबा	१	०.०६	०.०६	०.१२	०.००	०.००	०.१२	०.००%	
१८		संगम, कुलाबा	१	०.१२	०.०६	०.१८	०.००	०.००	०.१८	०.००%	
१८		दुर्वांकुर, भायखळा	१	०.१२	०.०६	०.१८	०.००	०.००	०.१८	०.००%	
१९		श्रीकृपा लालबाग, परेल/रंगारी बदक चाळ, लालबाग	२	०.०९	०.१२	०.२१	०.००	०.०३	०.१८	१४.२९%	
२०		भक्ती परेल व्हिलेज	५	-०.६९	०.३०	-०.३९	०.००	०.३१	-०.७०	-७८.४८%	
२१		औदुंबर, माझगाव	१	०.००	०.०६	०.०६	०.००	०.००	०.०६	०.००%	
२२		अभिनंदन निवास	४	०.७८	०.५८	१.३७	०.००	०.२६	१.११	१८.९४%	
२३		अष्ठगंधा	१	०.००	०.०६	०.०६	०.०२	०.०७	-०.०१	११६.६७%	
२४		शिवशक्ती	१	-०.०१	०.०६	०.०५	०.०२	०.०६	-०.०१	१२२.४०%	
		एकूण मिळकत व्यवस्थापक/शहर/संगा	**३६७२**	**३६०८.४८**	**३२०.८०**	**३९२९.२८**	**१९.३१**	**९९.७२**	**३८३०.१८**	**२.५४%**	

तक्ता - सात TABLE - VII--चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
२५		स्वदेशी मिल, चुना भट्टी, १ई	८६	१.९२	५.१६	७.०८	०.११	३.२७	३.८१	४६.१८%	
२६		स्वदेशी मिल, चुना भट्टी, २ए	२२७	१६.२३	१०१४	२६.३८	.५२	६.२९	२०.०८	२३.८५%	
२७		स्वदेशी मिल, चुना भट्टी, २बी	२२७	६८.८६	१६.७४	८५.६०	०.४०	७.८८	७७.७२	९.२१%	
२८		स्वान मिल, कुर्ला, २बी	८४	२.०१	४.३९	६.४१	०.०९	१.७६	४.६४	२७.४८%	
२९		प्रतिक्षानगर, सायन	५६८६	३०८७.५२	५३६.८४	३६२४.३६	३०.१३	२४३.२५	३३८१.१०	६.७१%	
		एकूण मिळकत व्यवस्थापक सायन संगा	**६३१०**	**३१७६.५५**	**५७३.२७**	**३७४९.८२**	**३१.२५**	**२६२.४५**	**३४८७.३७**	**७.००%**	
३०		मालवणी, मालाड	३२६	११९३.७७	१०८.१८	१३०१.९५	४.३१	७.७५	१२९४.२०	०.६०%	
३१		बिंबिसानगर, गोरेगाव	९४०	२१४९.०१	१६०.५८	२३०९.५९	१०.१४	३५.०८	२२७४.५१	१.५२%	
३२		मागाठाणे, बोरिवली	७२८	५४५.५३	८८.५६	६३४.०९	७.८६	३४.५०	५९९.५९	५.४४%	
३३		पाटीलपूत्र, ओशीवरा	२००	४००.२४	२४.५४	४२४.७८	२.४८	९.५०	४१५.२८	२.२४%	
३४		गोराई, बोरिवली	९५८	४५७.३८	१६.३८	४७३.७६	८.६८	७९.४८	३९४.२८	१६.७८%	
३५		महाविरनगर, कांदिवली	३५१	०.००	५१.१२	५१.१२	५.६८	३२.६४	१८.४८	६३.८५%	
३६		सिद्धार्थनगर, गोरेगाव	२०८	८४.४७	५८.७४	१४३.२१	१.०१	३.१८	१४०.०३	२.२२%	
३७		मोरारजी मिल, कांदिवली	२३८	३४.७४	१९.७५	५४.४९	१.२१	६.५९	४७.९०	१२.०९%	
३८		मोरारजी मिल, पहाडी गोरेगाव	१६६	९.०९	१८.६२	२७.७१	१.३३	८.७९	१८.९२	३१.७२%	
		एकूण मिळकत व्यवस्थापक गोरेगाव संगा	**४११५**	**४८७४.२३**	**५४५.४७**	**५४२०.७०**	**४२.७०**	**२१७.५१**	**५२०३.१९**	**४.०१%**	
३९		कन्नमवारनगर, विक्रोळी	१८९१	९६४.०६	५४७.७६	१५११.८२	२४.३४	१७०.२१	१३४१.६१	११.२६%	
४०		गव्हाणपाडा, मुलुंड	४१६	१९३.०८	११७.१९	३१०.२७	०.३७	०.४०	३००.८७	३.०३%	
४१ ४२		पंतनगर, घाटकोपर चाळ १-५० पंतनगर, घाटकोपर इ.क्र. ३३०-३३१ }	४९६	२९.०७	२६.६१	५५.६८	१.९७	१८.८०	३६.८८	३३.७६%	
४३		सुभाषनगर, चेंबुर, चाळ १-६	५	७१.५६	५.५३	७७.०९	०.००	०.००	७७.०९	०.००%	
४४		कॅनरा इंजिनिअरींग, घाटकोपर	१२१	७९.८८	१७.८८	९७.७८	०.२७	४.५०	९३.२५	४.६०%	
४५		सहकारनगर, चेंबूर	४००	६८३.५८	६७.९९	७५१.५७	५.३०	४०.९७	७१०.६०	५.४५%	
४६		टागोरनगर, विक्रोळी	५५	२.१५	३.३०	५.४५	०.६७	२.१६	३.२९	३९.६३%	
४७		चांदिवली, शिवशाही	२२६	०.०३	०.१०	०.०९	०.००	०.०५	०.०४	५५.५६%	
		एकूण मिळकत व्यवस्थापक विक्रोळी संगा	**३३८४**	**२०२३.३८**	**७८६.२६**	**२८०९.६४**	**३२.९२**	**२४६.०४**	**२५६३.६०**	**८.७६%**	

तक्ता - सात TABLE - VII--चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४८		धारावी संक्रमणशिबिर नवीन	२१६०	२२६५.२२	३२२.२५	२५८७.५५	५.७६	६०.४६	२५२७.११	२.३४%	
४९		श्रीराम मिल, वरळी	७२	३.९२	२.७३	६.६५	०.०१	३.८५	२.८०	५७.८९%	
५०		स्टँडर्ड मिल, प्रभादेव	५५	१.६१	३.३०	४.९१	०.२०	२.६३	२.२८	५३.५६%	
५१		पिरामल मिल, लोअर-परेल	७६	१.९९	४.०८	६.०७	०.६९	२.७७	३.३०	४५.६३%	
५२		सेंचुरी मिल, वरळी	३	०.५४	०.१८	०.७२	०.००	०.००	०.७२	०.००%	
५३		बांद्रा संक्रमण शिबिर	४०५	९४	३५.७०	१२९.७०	१.९८	१३.५५	११६.१५	१०.४५%	
५४		खारवा गल्ली इ.क्र. १ फोकलॅंड रोड	३	०.०८	०.१८	०.२६	०.००	०.२१	०.०५	८०.७७%	
५५		१-३-५ रंगारी चाळ, फोकलॅंड रोड	१२	०.३९	०.७२	१.११	०.०७	०.२६	०.८५	२३.४२%	
५६		शिवराज भवन, प्रभादेवी	६१	४.५२	४.५७	९.०९	०.१०	२.४६	६.६३	२७.०६%	
५७		लक्ष्मीसदन, प्रभादेवी	४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००%	
५८		राजगड, करीरोड	१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००%	
५९		मातृछाया, करीरोड	१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००%	
६०		सदगुरू दर्शन, फितवाला रोड, प्रभादेवी	१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००%	
६१		योगेश्वर, करीरोड	१	०.००	०.०६	०.०६	०.००	०.०६	०.००	१००%	
६२		ओम चिंतामणी, सयाणी रोड, प्रभादेवी	१	०.०६	०.०६	०.१२	०.००	०.००	०.१२	०.००%	
६३		शिवकृपा	४	०.८०	०.५४	१.३४	०.००	०.१०	१.२४	७.४६%	
६४		लखपती भवन, महालक्ष्मी	२	०.००	०.१२	०.१२	०.००	०.११	०.०१	९१.६७%	
		एकूण मिळकत व्यवस्थापक वांद्रे संगा	**२८६२**	**२३७३.१३**	**३७४.५९**	**२७४७.७२**	**८.८१**	**८६.४६**	**२६६१.२६**	**३.१५%**	
		एकूण तक्ता अ	**२०३४३**	**१६०५५.७७**	**२६०१.३९**	**१८६५७.१६**	**१३४.९९**	**९१२.१८**	**१७७४५.६०**	**४.८९%**	
		एकूण रुपये कोटीत	**..**	**१६०.५६**	**२६.०१**	**१८६.५७**	**१.३५**	**९.१२**	**१७७.४६**	**४.८९%**	

५. धारावी पुनर्विकास प्रकल्प

१) धारावी या आशिया खंडातील सर्वात मोठ्या झोपडपट्टीचा सर्वंकष विकास करण्याच्या अनुषंगाने धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीकरिता नगर विकास विभागाच्या दिनांक ०९.०३.२००५ व दिनांक २५.०६.२००९ रोजीच्या अधिसुचनेद्वारे "धारावी अधिसूचित क्षेत्र" घोषित करण्यात आलेले असुन या अधिसुचित क्षेत्राच्या नियोजन व विकासाकरिता झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाची "विशेष नियोजन प्राधिकरण" म्हणून नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाअंतर्गत एकूण ५ सेक्टर्स असून या प्रकल्पाद्वारे धारावीतील झोपडपट्ट्या, चाळी, जुन्या इमारती, व्यापारी व उद्योगधंद्याखालील गाळे यांचा एकत्रित निविदाद्वारे मोफत पुनर्विकास करणे प्रस्तावित आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाद्वारे धारावी अधिसुचित क्षेत्राकरिता विकास नियोजन आराखडा तयार करण्यात आला व त्यास शासनाकडून दि. ०३-०३-२०१६ रोजी अंतिम मान्यता मिळाली आहे.

२) धारावी पुनर्विकास प्रकल्प क्षेत्राच्या एकत्रित विकासाच्या अनुषंगाने २००४-२००५ पासून वेळोवेळी प्रयत्न करण्यात आले होते. यापूर्वी सन २०१६ मध्ये देखील आंतरराष्ट्रीय स्तरावर निविदा मागविण्याचा निर्णय सचिव समितीच्या मान्यतेने झालेला होता. तथापि, या निविदा प्रक्रियेमध्ये विविध अनुषंगिक बदल करुनही अंतिमतः सदर निविदा प्रक्रिया अपयशी ठरल्या. या पार्श्वभुमीवर धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला विशेष प्रकल्प दर्जा देवून प्रकल्प क्षेत्रातील सेक्टर १ ते ५ या सर्व सेक्टर्सचा विशेष हेतू कंपनीच्या माध्यमतातून एकत्रित पुनर्विकास करणे, विशेष हेतू कंपनीद्वारे करावयाची कार्ये, कंपनीची संरचना, प्रकल्पांतर्गत सवलती, संक्रमण शिबीरे बांधण्याकरिता मोकळ्या जमिनी तसेच संक्रमण गाळ्यांची उपलब्धता इत्यादी बाबींबाबतचा प्रस्ताव मा. मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेकरिता सादर करण्यात आला होता. या प्रस्तावास दिनांक १६.१०.२०१८ रोजी मा. मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली. त्यानुसार गृहनिर्माण विभागाने शासन निर्णय क्रमांक-धापुप्र-२०१८/ प्र.क्र.९०/झोपुयो, दिनांक ०५.११.२०१८ रोजी निर्गमित केला.

३) गृहनिर्माण विभागाच्या दि. ०५.११.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार धारावी पुनर्विकास प्रकल्पातील सेक्टर १ ते ५ या सर्व सेक्टर्सचा विशेष हेतू कंपनी (Special Purpose Vehicle-SPV) च्या माध्यमातून एकत्रित विकास करणेबाबत धारावी पुनर्विकास प्रकल्पामार्फत मुख्य भागीदाराची निवड करण्यासाठी माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये जागतिक निविदा मागविण्यात आल्या होत्या.

तथापि, धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी रेल्वेच्या जागेच्या हस्तांतरणाबाबत रेल्वेसोबत दि. ०३.०३.२०१९ रोजी झालेल्या सामंज्यस्य करारतील अटी व शर्तीचा निविदेमध्ये समावेश नसल्याने मा. मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली सचिव समितीने दि. १७.०६.२०१९ रोजी दिलेल्या निदेशानुसार मा. महाधिवक्ता यांचे अभिप्राय घेण्यात आले होते. मा. महाधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य यांनी दिलेल्या अभिप्रायावर सचिव समितीने सविस्तर चर्चा केल्यानंतर माहे नोव्हेंबर, २०१८ रोजी सुरु केलेली धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाची निविदा रद्द करण्याची व फेरदुरूस्तीसह नव्याने सुधारित निविदा मागविण्याचा तसेच सदर प्रक्रियेस मा. मंत्रिमंडळाची मान्यता घेण्याचा निर्णय घेतला होता. त्यानुसार मा. मंत्रिमंडळाने दिनांक २९.१०.२०२० रोजीच्या बैठकीमध्ये सचिव समितीचा निर्णय कायम केला. त्यानुसार गृहनिर्माण विभागाने शासन निर्णय क्रमांक धापुप्रा-२०२०/ प्र.क्र.८२/ झोपसू, दि. ०५.११.२०२० रोजी निर्गमित केला.

४) दिनांक ०५.११.२०२० रोजीच्या शासन निर्णयानुसार माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये सुरु असलेली धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाची निविदा दिनांक ११.११.२०२० रोजी रद्द करण्यात आली. धारावी पुनर्विकासाची निविदा प्रक्रिया रद्द केल्यामुळे अधिकतम निविदादार यांनी मा. न्यायालयात दि. २३.११.२०२० रोजी याचिका दाखल केली होती. सदर याचिकेवर मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे अनेकदा सुनावणी झाल्या. मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक २०.१२.२०२४ रोजी याचिकाकर्ता मे. सेकलिंक याची याचिका फेटाळली आहे. मे. सेकलींक यांनी मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाला मा. सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान दिले असून याबाबत मा. सर्वोच्च न्यायालयात सुनावणी सुरु आहे.

५) धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी रेल्वेच्या जागेच्या हस्तांतरणाबाबत झालेल्या सामंजस्य करारातील अटी व शर्तीनुसार गृहनिर्माण विभागाच्या दिनांक २८.०५.२०१९ च्या शासन निर्णयानुसार रु.८०० कोटी व दिनांक ११.०५.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार रू. २०० कोटी असे एकूण रुपये १००० कोटी रेल्वेस अदा करण्यात आले आहेत.

दिनांक १८.१०.२०२२ रोजी रेल भूमि विकास प्राधिकरणाशी ९९ वर्षाकरिता (Leased Agreement) करार करण्यात आला असून दि.०४.११.२०२२ रोजी सदर करार Leaseed Agreement नोंदणीकृत करण्यात आला आहे. दि.२९.११.२०२२ रोजी अधिक्षक, भूमि अभिलेख, मुंबई शहर यांना मोजणी फी अदा करण्यात आली असून रेल भूमी विकास प्राधिकरणाची २७.१४७ एकर जमीन दिनांक १३.०३.२०२४ रोजी प्रकल्पाच्या ताब्यात आली आहे. उर्वरित जमीन प्राप्त करण्याकरीता पाठपुरावा सुरु आहे.

६) धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाची विशेष हेतू कंपनी मॉडेलच्या अंतर्गत रेल्वेच्या जमिनीच्या हस्तांतरणासाठी उल्लेख केलेल्या अटी व शर्तीसह, प्रकल्पाला अतिरिक्त सवलती देऊन पुन्हा नव्याने सुधारित जागतिक निविदा प्रक्रियेद्वारे अंमलबजावणी करण्याबाबतचा प्रस्ताव मा. मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेकरिता सादर करण्यात आला होता. या प्रस्तावास दिनांक २१.०९.२०२२ रोजी मा. मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली. दि.२३.०९.२०२२ रोजी सचिव समितीची बैठक संपन्न झाली. त्यानुसार गृहनिर्माण विभागाने शासन निर्णय क्रमांक-धापुप्र-२०२२/ प्र.क्र.८७/ झोपसु, दिनांक २८.०९.२०२२ रोजी निर्गमित केला. गृहनिर्माण विभागाच्या दि. ०५.११.२०१८ व दि. २८.०९.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाने माहे सप्टेंबर २०२२ मध्ये निविदा व्यवस्थापन सल्लागार यांचे नियुक्तीकरिता तसेच विशेष हेतू कंपनीच्या माध्यमातून एकत्रित विकास करणेबाबत मुख्य भागीदाराची निवड करण्यासाठी माहे ऑक्टोबर-२०२२ मध्ये नव्याने जागतिक निविदा मागविल्या होत्या. दि. १३.१२.२०२२ रोजी प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागारास एल.ओ.ए. (Letter of Acceptance) देण्यात आले आहे. विशेष हेतू कंपनी अंतर्गत मुख्य भागीदार निवडण्याकरिता विकासकांच्या तांत्रिक व आर्थिक निविदा उघडण्यात आल्या. विशेष हेतू कंपनी अंतर्गत मुख्य भागीदाराच्या नेमणूकीकरिताचा निविदा छाननी अहवाल दि. १५.१२.२०२२ रोजी सचिव समिती बैठकीत विचारार्थ सादर करण्यात आला होता. निविदा छाननी अहवालास सचिव समितीने मान्यता दिली व सदर अहवाल मा. मंत्रिमंडळाच्या अंतिम मान्यतेसाठी सादर करावा असे निदेश दिले. सचिव समितीने दिलेल्या निदेशानुसार निविदा छाननी अहवाल दि. २२.१२.२०२२ रोजी मा. मंत्रिमंडळाच्या विचारार्थ

ठेवण्यात आला होता. सदर अहवालास मा. मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली. तनंतर गृहनिर्माण विभागाने शासन निर्णय क्रमांक धापुप्र-२०२२/प्र. क्र.१२३/ झोपसु, दि. १३.०७.२०२३ अन्वये धारावी अधिसुचित क्षेत्रांतर्गत धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या मुख्य भागीदार म्हणून अधिकत्तम निविदादाराचे (मे. अदानी प्रॉपर्टीज प्रायव्हेट लिमिटेड) यांची नियुक्ती करण्यास मान्यता दिली. त्याअनुषंगाने धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाने मुख्य भागीदार यांना स्वीकृतीपत्र (Letter of Award) दि. १७.०७.२०२३ रोजी जारी केले आहे.

७) गृहनिर्माण विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक धापुप्र-२०२२/प्र.क्र.८७/ झोपसु, दिनांक २८.०९. २०२२ मधील निर्णय (मुद्दा क्रमांक ३) नुसार रेल्वेची जमिन धारावी अधिसुचित क्षेत्रात आणि धारावी पुनर्विकास क्षेत्राचा भाग म्हणून समाविष्ट करण्यासाठी तसेच धारावी पुनर्विकास प्रकल्प / झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाला या जागेचे विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नेमणूक करणेबाबत नगर विकास विभाग यांनी दि. ०७.०२.२०२३ रोजी अधिसुचना निर्गमित केली आहे.

८) मुख्य भागीदार यांनी धारावी अधिसुचित क्षेत्राअंतर्गत धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीकरीता धारावी पुनर्विकास प्रकल्प प्रायव्हेट लिमिटेड या नावाने विशेष हेतू कंपनी स्थापन केली आहे. आता दिनांक १७.१२.२०२४ पासुन कंपनीचे नाव धारावी पुनर्विकास प्रकल्प प्रायव्हेट लिमिटेड ऐवजी नवभारत मेगा डेव्हलपर्स प्रायव्हेट लिमिटेड असे करण्यात आले आहे. निविदेतील अटींनुसार विशेष हेतू कंपनीने दि. १३.१०.२०२३ रोजी रुपये १०१४ कोटी विशेष हेतू कंपनीत जमा केले आणि रुपये ५ कोटी धापुप्र/ झोपुप्राला करार शुल्क म्हणून दिले. सदर रुपये १०१४ कोटींपैकी रेल्वेच्या जमिनीसाठी महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण व महाराष्ट्र निवारा निधी यांचेकडून घेण्यात आलेले रुपये ५०० कोटी त्यास परत केले. तसेच विशेष हेतू कंपनीने दि. १५.१२.२०२३ रोजी निविदेतील अटी व शर्ती तसेच दिनांक १७-०७-२०२३ रोजीच्या स्वीकृतीपत्रातील अटीनुसार रुपये १०१४ कोटीची अतिरिक्त रक्कम विशेष हेतू कंपनीत जमा केली आहे. मुख्य भागीदार, विशेष हेतू कंपनी व धारावी पुनर्विकास प्रकल्प यांच्यामध्ये दि. २०.०६.२०२४ रोजी विकास करारनामा आणि भागधारक करारनाम्यावर स्वाक्षऱ्या करण्यात आल्या. सदर विकास करारनामा आणि भागधारक करारनामा सह. दुय्यम निबंधक, मुद्रांक जिल्हाधिकारी, मुंबई यांचे कार्यालयात दि. ०९.०७.२०२४ रोजी नोंदणीकृत करण्यात आला.

९) धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाअंतर्गत दिनांक १८.०३.२०२४ पासुन सर्वेक्षणाचे काम सुरु झाले आहे. सुमारे ९०,६६५ झोपड्यांचे सर्वेक्षण करण्यात आले असून ६४% सर्वेक्षणाचे काम पुर्ण झालेले आहे तसेच सुमारे ९८,७९१ झोपड्यांवर नंबर टाकण्यात आले असून ७०% काम पूर्ण झाले आहे. सदर सर्वेक्षणाअंतर्गत डिजीटल टॅबद्वारे माहिती घेण्यात येते.

१०) गृहनिर्माण विभागाने शासन निर्णय क्रमांक धापुप्र-२०२४/प्र. क्र.१३०/ झोपसु, दि. ०४.१०.२०२४ अन्वये धारावी पुनर्विकास प्रकल्पामधील अनधिकृत धार्मिक स्थळे निष्कासित करणे, स्थलांतरीत करणे किंवा नियमित करणे, याबाबात मा. मुख्य न्यायाधीश, अलाहाबाद उच्च न्यायालय यांच्या अध्यक्षतेखाली समीती गठीत करण्यात आली आहे. सदर समितीच्या १२ बैठका संपन्न झाल्या आहेत.

धारावी अधिसुचित क्षेत्रामध्ये सुमारे ५९० (४६१ धार्मिक स्थळे १२९ धार्मिक व बहुउद्देशीय वापरातील) धार्मिक स्थळांची ओळख पटली आहे. त्यामधील ४३० धार्मिक स्थळांचे सर्वेक्षण पूर्ण झाले असून, १० धार्मिक स्थळांच्या विश्वस्तांना सुनावणीसाठी नोटीस निर्गमित करण्यात आल्या. त्यामधील ९ धार्मिक स्थळांच्या सुनावण्या संपन्न झाल्या आहेत.

११) नवभारत मेगा डेव्हलपर्स प्रायव्हेट लिमिटेड विशेष हेतू कंपनीमार्फत धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठीचा एकत्रित बृहत आराखडा (Integated Master Plan) तयार करण्यात आला. सदर बृहत आराखड्याचे सादरीकरण विशेष हेतू कंपनीने दिनांक २८.०५.२०२५ रोजीच्या बैठकीत मा. मुख्यमंत्री यांचेसमोर केले होते. सदर बैठकीमध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार बृहत आराखड्यामध्ये सुचविलेल्या दुरुस्ती प्रमाणे विशेष हेतू कंपनीने सादर केलेला सुधारित बृहत आराखडा दिनांक १०.१०.२०२५ रोजी शासनाच्या मान्यतेसाठी व पुढील आदेशासाठी सादर करण्यात आला आहे. शासनाकडून आदेश आल्यानंतर पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

१२) रेल भूमि विकास प्राधिकरण व धारावी पुनर्विकास प्रकल्प यांचे मधील दि. १८.१०.२०२२ रोजी झालेल्या करारातील अटी व शर्तीनुसार ६.२४ एकर जमिनीवर रेल्वे वसाहत, रेल्वेच्या सोईसुविधा इत्यादी रेल्वेस बांधून द्यावयाच्या आहेत. त्यानुसार रेल्वे वसाहतीकरीता बांधकामाचा प्रकल्प सुरू करण्यासाठी दि. १०.९.२०२४ रोजी नवभारत मेगा डेव्हलपर्स प्रायव्हेट लिमिटेड यांना इरादा पत्र (LOI) जारी करण्यात आले आहे. तसेच दि. १८.१०.२०२४ रोजी रेल्वेच्या अभिन्यासास मंजूरी देण्यात आली आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाने रेल्वेच्या सेवा निवास्थानाच्या इमारतीच्या (टॉवर क्रमांक १,२, ३ व ४) बांधकाम नकाशांना दि. २४.११.२०२४ रोजी मंजूरी दिली असुन दि.१४.१.२०२५ रोजी सदर इमारतीच्या टॉवर क्रमांक १,२ व ३ च्या जोत्यापर्यंतच्या बांधकामास परवानगी (Plinth C.C.) देण्यात आली आहे. व दिनांक २५.०३.२०२५ रोजी टॉवर क्रमांक ४ च्या जोत्यापर्यंतच्या बांधकामास परवानगी (Plinth C.C.) देण्यात आली आहे. तद्नंतर वरील टॉवर क्रमांक १ ते ४ च्या इमारतीच्या संपूर्ण बांधकामाकरिता (Full C.C.) या कार्यालयाने मंजूरी दिली असून, चारही इमारतीचे काम प्रगती पथावर आहे.

विकास नियंत्रण नियमावली २०३४ अंतर्गत विनियम क्रमांक ३३ (९) (अ) व ३३(१०) (अ) प्रमाणे संपूर्ण धारावी अधिसुचित क्षेत्राकरीता सुधारित आशयपत्र (LOI) दिनांक २४.११.२०२५ रोजी जारी करण्यात आले आहे.

रेल्वेच्या माटुंगा येथील जमिनीवर पुनर्वसन सदनिका व माहिम येथील जमिनीवर नागरी नुतनीकरण सदनिका बांधण्याबाबतचा प्रस्ताव या कार्यालयास प्राप्त झाला असून, इमारत बांधकाम परवानगी (IOA) देणेबाबत कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(मा. मुकाअ तथा विकाअ/धापुप्र यांच्या मान्यतेने)

कार्यकारी अभि९/०१
धारावी पुनर्विकास प्रकल्प

६. महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सु. नि. व पु.) न्यायाधिकरण, गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१

प्रास्ताविक :-

महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सु. नि. व पु.) न्यायाधिकरण

महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सु. नि. व पु.) अधिनियम १९७१ अन्वये महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सु. नि. व पु.) न्यायाधिकरणाची स्थापना १९७३ मध्ये झाली. तसेच त्या अधिनियमातील कलम ४ (१) खाली सक्षम प्राधिकाऱ्याने गलिच्छवस्ती म्हणून निर्देश केल्यामुळे व्यथित झालेल्या इसमांनी वरील अधिनियमातील कलम ४ (३) नुसार केलेली अपिले, तसेच, त्या अधिनियमातील कलम ४(३), १२, १७, (६) व २३ इत्यादिनुसार केलेली अपिले या न्यायाधिकरणांच्या कक्षेत येतात. तसेच महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास अधिनियम, १९७६ कलम ४४ (६) खालील न्यायाधिकरणाकडे याबाबतची अपिले व इतर बाबीसुध्दा हेच न्यायाधिकरण हाताळते.

विशेष न्यायाधिकरण मुंबई--

(१) महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सुनिवपु) न्यायाधिकरण / विशेष न्यायाधिकरण.

महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सुनिवपु) अधिनियम १९७१ चे कलम ३(क) पोट कलम (२) प्रकरण एक-अ अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांच्या आदेशाविरूध्द केलेली अपिले, दि. २६ एप्रिल, २०१८ च्या दुरुस्तीच्या अगोदरचे अपीले कलम ३(क) पोट कलम (२) तसेच त्या अधिनियमातील कलम १२ (४) व १ अन्वये निर्मूलन आदेशाविरूध्द अपिले विशेष न्यायाधिकरणाच्या कक्षेत येतात.

तक्ता-एक TABLE-I

महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सु. नि. व. पु.) न्यायाधिकरण

Maharashtra Slum Area Tribunal (I. C. & R.)

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(II) Financial Requirements :

(रुपये हजारात)

वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-27	Classification
1	2	3	4	5	6
(अ) कार्यक्रमाचे वर्गीकरण-					*(A) Activity Classification*
(१) संचलन व प्रशासन					(1) Direction and Administration
(अ) महाराष्ट्र गलिच्छ वस्ती (सु.नि.व.पु.) अधिनियम १९७१ खाली स्थापन झालेल्या न्यायाधिकरणावरील खर्च (२२१६३३४८)	5818	10562	81420	91515	(a) Expenditure on Tribunal under Maharashtra Slum Areas (I C. & R.) Act, 1971. (22163348)
एकूण	5818	10562	81420	91515	**Total**
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-					*(B) Objectwise Classification*
(०१) वेतन	5493	10000	10000	15000	Salaries
(०३) अतिकालीक भत्ता	.. ..	1	1	1	Overtime Allowances
(०६) विज बिल व दूरध्वनी	38	50	80	100	Light Bill & Telephone
(११) प्रवास खर्च	12	50	334	385	Travelling expenses
(१३) कार्यालयीन खर्च	275	340	585	930	Office expenses
(१४) भाडेपट्टी व कर	..	100	70399	74899	Rent
(१७) संगणक खर्च	..	21	21	200	Computer Exp.
(२४) पेट्रोल, तेल व वंगण	..	..	..	..	Petrol, oil & Lubricants
एकूण	**5818**	**10562**	**81420**	**91515**	**Total**

तक्ता-दोन TABLE-II

महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सु. नि. व पु.) न्यायाधिकरण गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१

Maharashtra Slum Area Tribunal (I. C. & R.)

(तीन) कार्यभाराचा गोषवारा दाखविणारा तक्ता :

(iii) Programme of work-load summary table of activities and explanation of financial requirements :

अ.क्र. Sr. No.	कामाचा प्रकार	वर्षाच्या सुरुवातीस शिल्लक असलेली प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of			वर्षाच्या कालावधीत असलेली प्रकरणे No. of cases received during			निकालात काढलेली प्रकरणे No. of cases disposed of during			वर्ष अखेरीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the end of			Types of work
		२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
(१)	अपिले... ..	96	89	80	1	16	8	5	25	38	89	80	49	1. Appeals
(२)	संकीर्ण अर्ज ...	23	29	26	10	11	11	2	14	18	29	26	14	2. Misc. Application

तक्ता क्रमांक - तीन
TABLE No. - III

(चार) कर्मचारीविषयक सारांश महाराष्ट्र गलिच्छवस्ती (सु. नि. व पु.) न्यायाधिकरण
(IV) Personel Summary on Maharashtra Slum area (I. C. & R.) Tribunal

अ.क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतनश्रेणी Pay-scales	पदसंख्या No. of Posts २०२३-२०२४ 2021-2022	पदसंख्या No. of Posts २०२४-२०२५ 2022-2023	Designation
(१)	**राजपत्रित -गट-अ**				*Gazetted Class I*
	१) अध्यक्ष	S-27 Rs. 118500-214100	1	1	President
(२)	**राजपत्रित -गट-ब**				*Gazetted Class II*
	प्रबंधक	S-15 Rs. 41800-132300	1	1	Registrar
		एकूण	2	2	**Total**
(३)	**अराजपत्रित-गट-ब**				*Non-Gazetted Class II*
	लघुलेखक (निम्न श्रेणी)	S-14 Rs. 38600-122800	1	1	Steno (Lower Grade)
(४)	**अराजपत्रित-गट-क**				*Non-Gazetted Class III*
	वरिष्ठ लिपिक	S-8 Rs. 25500-81100	1	1	Sr. Clerk
	लिपिक-टंकलेखक	S-6 Rs.19900-63200	1	1	Clerk-cum-Typist
		एकूण	3	3	**Total**
(५)	**अराजपत्रित-गट-ड**				*Non-Gazetted Class IV*
	शिपाई	S-5 Rs. 15000-47600	3	3	Peons
		एकूण	3	3	**Total**
		एकूण बेरीज	8	8	**Grand Total**

७. अपील अधिकारी

प्रास्ताविक :-

मुंबई गृहनिर्माण मंडळ अधिनियम, १९४८ खाली अपिल अधिकारी यांच्या कार्यालयाची स्थापना १९७३ मध्ये झाली. त्यानंतर महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास अधिनियम, १९७६ अंमलात आल्यानंतर त्या अधिनियमातील कलम ७० प्रमाणे खालील अपिले, अपिल अधिकारी यांच्याकडे सोपविण्यात आली आहेत.

१) प्राधिकरणाच्या जागेत राहणाऱ्या भाडेकरूंना जागेतून काढून टाकण्याबाबत त्या अधिनियमातील कलम ६६ खाली दिलेल्या सक्षम अधिकाऱ्यांच्या निर्णयावरील अपिले.

२) प्राधिकरणाच्या जागेत राहणाऱ्या भाडेकरूंकडून भाडे भरपाई व दंड सक्तीने वसूल करण्याबाबत त्या अधिनियमातील कलम ६७ खाली दिलेल्या सक्षम अधिकाऱ्यांच्या निर्णयावरील अपिले.

तक्ता-एक TABLE-I

अपील अधिकारी कार्यालय

Office of the Appellate Officer

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(II) Financial Requirements :

(रुपये हजारात)

वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-27	Classification
1	2	3	4	5	6
(अ) कार्यक्रमाचे वर्गीकरण-					*(A) Activity Classification*
(१) अपील अधिकारी (२२१६०६८१)	1433	25.92	1975	31.92	(2) Appellate Officer (22160681)
एकूण ...	1433	25.92	1975	31.92	**Total**
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-					*(B) Objectwise Classification*
(१०) कंत्राटी सेवा	..	..	01	6.00	Salaries
(०१) वेतन	1398	20.00	15.00	20.00	Salaries
(०३) अतिकालीन भत्ता	..	1	1	1	Overtime Allowances
(०६) दूरध्वनी व विज बिल	..	45	36	45	Telephone & Light Bill
(११) प्रवास खर्च	..	1	1	1	Travelling expenses
(१३) कार्यालयीन खर्च	35	45	36	45	Office expenses
(१४) भाडे पट्टी व कर	..	5.00	4.00	5.00	Rent
एकूण ...	1433	25.92	1975	31.92	... **Total**

तक्ता-दोन TABLE-II

अपील अधिकारी कार्यालय

Office of the Appellate Officer

(तीन) कार्यभाराचा गोषवारा दाखविणारा तक्ता :

(iii) Programme of work-load summary table of activities and explanation of financial requirements :

अ.क्र. Sr. No.	कामाचा प्रकार	वर्षाच्या सुरुवातीस शिल्लक असलेली प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of			वर्षाच्या कालावधीत असलेली प्रकरणे No. of cases received during			निकालात काढलेली प्रकरणे No. of cases disposed of during			वर्ष अखेरीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the end of			Types of work
		२०२१-२२ 2021-22	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२१-२२ 2021-22	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२१-२२ 2021-22	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२१-२२ 2021-22	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
(१)	अपिले... ..	28	36	19	03	01	01	03	09	17	30	32	19	1. Appeals
(२)	संकीर्ण अर्ज ...	02	18	01	01	16	..	..	02	01	02	17	01	2. Misc. Appln.

तक्ता - तीन TABLE No. - III

अपील अधिकारी कार्यालय Officer of the Appellate Officer

(चार) कर्मचारीविषयक सारांश :

(IV) Personnel Summary :

अ.क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतनश्रेणी Pay-scales	पदसंख्या No. of Posts २०२५-२०२६ 2025-2026	२०२६-२०२७ 2026-2027	Designation
	राजपत्रित-गट अ				*Gazetted--(Class I)*
(१)	अपील अधिकारी	S-25 Rs. 78800-209200	1	1	Appellate Officer
		एकूण	1	1	**Total**
	अराजपत्रित-गट-क				*Non-Gazetted Class III*
(२)	शिरेस्तेदार	S-14 Rs.38600-122800	1	1	Shirastedar
(३)	लघु-लेखक (उच्च श्रेणी)	S-15 Rs. 41800-132300	1	1	Stenographer (H.G.)
(४)	सहाय्यक (पुनरुज्जीवन प्रस्तावित)	S-14 Rs. 38600-122800	1	1	Assistant (Revival Proposed)
		एकूण	3	3	**Total**
		एकूण बेरीज	4	4	**Grand Total**

८. बृहन्मुंबई सक्षम प्राधिकारी

प्रस्तावना :-

१) सक्षम प्राधिकारी, बृहन्मुंबई कार्यालयात गव्हर्मेंट प्रिमायसेस (इव्हिक्शन) ॲक्ट, १९५५ च्या कायद्यातील तरतुदीची अंमलबजावणी करण्याचे काम सोपविण्यात आले आहे. गव्हर्मेन्ट प्रिमायसेस (इव्हिक्शन) ॲक्ट, १९५५ हा कायदा बृहन्मुंबई हद्दीतील सर्व शासकीय जागांना लागू होतो. या कायद्याच्या तरतुदीनुसार शासनाचे मालकीच्या जागेतून अनधिकृत इसमांना न्यायालयात न जाता बाहेर काढता येते.

२) शिवाय, शासन खालील महामंडळासाठी सक्षम प्राधिकारी बृहन्मुंबई यांचेकडे वेगळे आदेश काढून निष्कासन प्रकरणाच्याबाबत खालील महामंडळे अंतर्भूत केली आहेत.

१) हाफकीन जीव औषध निर्माण महामंडळ

२) महाराष्ट्र राज्य विद्युत महामंडळ.

३) पोलीस आयुक्त कार्यालय, कक्ष-८ (इमारत शाखा), मुंबई

४) पोलीस उपआयुक्त मुख्यालय-२ पोलिस आयुक्त कार्यालय, मुंबई-१

तक्ता - एक TABLE - I

सक्षम प्राधिकारी बृहन्मुंबईकरिता

(२२१७ ०२७२)

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(II) Financial Requirements :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष खर्च, २०२३-२०२३ Actuals, 2023-2024	अर्थसंकल्प, २०२४-२०२५ Budget Estimates, 2024-25	सुधारित अंदाज, २०२४-२०२५ Revised Estimates, 2024-25	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026	Classification
1	2	3	4	5	6
(अ) कार्यक्रमाचे वर्गीकरण-					*(A) Activity Classification*
(१) संचलन व प्रशासन	71.28	95.24	95.24	135.36	Direction and Administration
एकूण-स्थूल ...	71.28	95.24	95.24	135.36	**Total-A-Gross**
वजा वसुली ...	..	..	..	..	Deduct-Recoveries
एकूण-अ-निव्वळ ...	**71.28**	**95.24**	**95.24**	**135.36**	**Total-A-Net**
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-					*(B) Objectwise Classification*
(०१) वेतन	70.49	94.26	94.26	133.91	Salaries
(०६) दुरध्वनी व विज बिल ...	19	39.500	39.500	60.500	Telephone & Light Bill
(११) देशांतर्गत प्रवास खर्च	..	..	..	..	Travel Domestic expenses
(१३) कार्यालयीन खर्च	21	58.500	58.500	84.700	Office expenses
एकूण-स्थूल ...	..		..	..	**Total-B-Gross**
वजा वसुली ...	..	.	..	..	Deduct-Recoveries
एकूण-ब-निव्वळ ...	71.28	95.24	95.24	135.36	**Total-B-Net**

तक्ता - दोन TABLE - II

सक्षम प्राधिकारी बृहन्मुंबई करिता

(तीन) कार्यभाराचा गोषवारा दाखविणारा तक्ता :

(iii) Programme of work-load summary table of activities and explanation of financial requirements :

अ.क्र. Sr. No.	कामाचा प्रकार	वर्षाच्या सुरूवातीस शिल्लक असलेली प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of			वर्षाच्या कालावधीत आलेली प्रकरणे No. of cases received during			निकालात काढलेली प्रकरणे No. of cases disposed off during			वर्षअखेरीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the end of			Remarks
		२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	२०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
(१)	निष्कासनाची प्रकरणे ..	82	65	129	111	225	52	128	161	50	65	129	121	1. Eviction cases

तक्ता - तीन
TABLE - III

(चार) कर्मचारीविषयक सारांश बृहन्मुंबई सक्षम प्राधिकारी
(IV) Personnel Summary of Compent Authority for Grater Mumbai

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतनमान Pay-scales	पदसंख्या No. of Posts २०२४-२०२५ 2024-2025	२०२५-२०२६ 2025-2026	Designation
(१)	**राजपत्रित-गट अ**				*Gazetted-Class-I*
१.	सक्षम प्राधिकारी बृहन्मुंबई	S-20 : 56100-177500	1	1	Competent Authority For Greater Mumbai
		एकूण	1	1	**Total**
(२)	**अराजपत्रित-गट-क**				*Non Gazetted-Class-III*
१.	ज्यु. स्टेनो	S-14 : 38600-122800	1	1	Stenographer (L. G.)
२.	वरिष्ठ लिपिक	S-8 : 25500-81100	1	1	Sr. Clerk
३.	अंमलबजावणी निरीक्षक	S-8 : 25500-81100	3	3	E. I.
४.	लिपिक-टंकलेखक	S-6 : 19900-63200	1	1	Clerk-cum Typist
५.	लिपिक	S-6 : 19900-63200	3	3	Clerk
		एकूण	9	9	**Total**
(३)	**अराजपत्रित-गट-ड**				*Non Gazetted-Class-IV*
१.	नाईक	S-3 : 16600-52400	1	1	Naik
२.	शिपाई	S-1 : 15000-47600	4	4	Peon
		एकूण	5	5	**Total**
		एकूण बेरीज	15	15	**Grand Total**

९. सक्षम प्राधिकारी भाडे नियंत्रण कायदा

प्रस्तावना :

१) मुंबई भाडे नियंत्रण उपहारगृह व निवासस्थाने दर नियंत्रण अधिनियम, १९४७ (पश्चिम महाराष्ट्रासाठी). २) मध्य प्रांत वऱ्हाड घर भाड्याने देण्यासाठी भाडे नियंत्रण आदेश १९४९ (विदर्भासाठी) व ३) हैद्राबाद घरभाडे निष्कासन व भाडेपट्टी नियंत्रण अधिनियम १९५४ (मराठवाड्यासाठी) हे ३ अधिनियम एकत्रित करून महाराष्ट्र भाडेनियंत्रण अधिनियम, १९९९ लागू केलेला आहे. महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायदा, १९९९ या मधील तरतुदींस अनुसरुन राज्यात कोकण महसुली विभाग, मुंबई, पुणे महसुली विभाग, पुणे, नाशिक महसुली विभाग, नाशिक, औरंगाबाद महसुली विभाग, औरंगाबाद, नागपूर महसुली विभाग, नागपूर व अमरावती महसुली विभाग, अमरावती अशा एकूण ६ ठिकाणी सक्षम प्राधिकारी, भाडे नियंत्रण न्यायालयांची स्थापना करण्यात आलेली आहे. या कार्यालयांतील "सक्षम प्राधिकारी, भाडे नियंत्रण न्यायालय" या पदावर प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्याकडून वेळोवेळी प्राप्त होणाऱ्या शिफारशींनुसार "दिवाणी न्यायाधिश-कनिष्ठ स्तर" दर्जाच्या न्यायायिक अधिकाऱ्याची बदलीने प्रतिनियुक्तीवर नियुक्ती करण्यात येते. या अधिनियमातील प्रकरण V व VIII च्या तरतुदीचे अधिन राहून हे सक्षम प्राधिकारी घरमालक व भाडेकरू यांच्यातील वादा संदर्भात निवाड्याचे काम पाहतात.

तक्ता - एक TABLE - I

सक्षम प्राधिकारी भाडे नियंत्रण कायदा

(२०७० ०५१२)

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(II) Financial Requirements :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष खर्च, २०२३-२०२४ Actuals, 2023-24	अर्थसंकल्प, २०२४-२०२५ Budget Estimates, 2024-25	सुधारित अंदाज, २०२४-२०२५ Revised Estimates, 2024-25	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026	Classification
1	2	3	4	5	6
(अ) कार्यक्रमाचे वर्गीकरण- ...	18850	31358	23636	31396	*(A) Activity Classification*
एकूण-स्थूल ...	18850	31358	23636	31396	**Total-A-Gross**
वजा वसुली ...	..	..	..	..	Deduct-Recoveries
एकूण-अ ...	18850	31358	23636	31396	**Total-A-Net**
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-					*(B) Objectwise Classification*
सक्षम प्राधिकारी (भा.नि.का.)					Rent-control Act, 1947
वेतन ...	2281.428	1260.00	1213.82	1000.00	Salaries
अतिकालीक भत्ता ...	..	..	..	..	Over time allounce
दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क...	19.703	6.500	27.527	40.00	Telephone & Light aill
देशांतर्गत प्रवास खर्च ...	..	8.00	8.00	20.00	Traval Domestic Expences
कार्यालयीन खर्च ...	15.525	31.00	35.00	100.00	Office Expenses
भाडेपट्टी व कर ...	..	..	..	..	
संगणक खर्च ...	4.150	3.00	6.472	10.00	Rent othee Expense
प्रमुख शिर्ष २०७० एकूण ...	2376.330	1308.500	1290.819	1170.00	**Total-C-Gross 2070 Major Head**

तक्ता - दोन TABLE - II

(तीन) कार्यभाराचा गोषवारा दाखविणारा तक्ता :

(iii) Programme of work-load summary table of activities and explanation of financial requirements :

कामाचा प्रकार	३१-३-२०२३ अखेर प्रलंबित असलेली प्रकरणे No. of cases pending at at end of 31-3-2023	२०२३-२०२४ वर्षाच्या कालावधीतील प्रकरणे No. of cases during the year 2023-2024		२०२४-२०२५ वर्षाच्या कालावधीतील प्रकरणे No. of cases during the year 2024-2025			२०२५-२०२६ वर्षाच्या कालावधीतील प्रकरणे No. of cases during the year 2025-2026			Remarks
		नवीन असलेली प्रकरणे New Cases	निकालात काढलेली प्रकरणे No. of Cases disposed of	वर्षाच्या सुरुवातीला प्रलंबित असलेली प्रकरणे No. of Cases pending at the begging of the year	वर्षामध्ये नवीन असलेली प्रकरणे New Cases	वर्षामध्ये निकालात काढलेली प्रकरणे No. of Cases disposed of	वर्षामध्ये सुरुवातीला प्रलंबित असलेली प्रकरणे No. of Cases Pending at the begging of the year	वर्षामध्ये नवीन असलेली प्रकरणे New Cases during the yeat	वर्षामध्ये (ऑक्टोबर २०१७ अखेर) निकालात काढलेली प्रकरणे No. of Cases disposed of (October 2017) of the year	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
सक्षम प्राधिकारी भा. नि. का. न्यायालयीन प्रकरणे										*Cases in the Court competent authority under R. C. Act*
मुंबई	751	310	190	871	539	420	1040	390	387	Mumbai
पुणे	443	99	67	475	144	294	325	72	62	Pune
नाशिक	89	16	10	89	18	12	95	14	18	Nashik
नागपूर	61	11	10	77	11	30	17	24	15	Nagpur
अमरावती	..	4	..	4	4	..	5	5	2	Amravati
औरंगाबाद	66	7	3	10	10	4	16	5	21	Aurangabad
एकूण	**1410**	**447**	**280**	**1526**	**726**	**760**	**1498**	**510**	**505**	**Total**

तक्ता - तीन

TABLE - III

(चार) कर्मचारीविषयक सारांश :

(IV) Personnel Summary :

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतनमान Pay-scales	पदसंख्या No. of Posts २०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025	Designation
(१)	**राजपत्रित-गट-अ**				*Gazetted--Class-I*
	सक्षम प्राधिकारी, दिवाणी न्यायाधिश (कनिष्ठस्तर वर्ग-१)	S. 20 Rs. 56100-177500	6	6	Competent Authority Civil Judge (Lower grade Class-I)
		एकूण	6	6	**Total**
(२)	**राजपत्रित-गट-ब**				*Gazetted-Class-II*
	अधीक्षक वर्ग - २	S. 15 Rs. 41800-132300	6	6	Superintendent Class - 2
		एकूण	6	6	**Total**
(३)	**अराजपत्रित-गट-क**				*Non Gazetted-Class-III*
	प्रोसेस सर्वर	S-10 Rs. 29200-92300	6	6	Process Server
	लघूलेखक (निम्न श्रेणी)	S-14 Rs. 38600-122500	6	6	Steno (Lower Grade)
	लिपीक टंकलेखक	S-6 Rs. 19900-63200	11	11	Clerk cum Typist
	कनिष्ठ लिपीक	S-6 Rs. 19900-63200	1	1	Jr. Clerk
		एकूण	24	24	**Total**
(४)	**अराजपत्रित-गट-ड**				*Non Gazetted-Class-IV*
	शिपाई	S-1 Rs. 15000-47600	12	12	Peon
		एकूण	12	12	**Total**
		एकूण बेरीज	48	48	**Grand Total**

विशेष नियोजन प्राधिकरण, नविन चंद्रपूर

महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४० अन्वये महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाची शासनाने विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून सुमारे १३९१.७१ हेक्टर क्षेत्रासाठी दि. २९ डिसेंबर, १९९८ रोजी नेमणूक केली आहे. यास अनुसरून सदर क्षेत्राचा प्रारूप विकास आराखडा शासनाने दि. ३० जून, १९९८ रोजी मंजूर केला होता. सदरचा विकास आराखड्यात खालील जमिनी संपादित करण्याचे ठरविण्यात आले आहे.

१)	विकास आराखड्यातील मुख्य रस्ते	५८.९३	हेक्टर
२)	विकास केंद्र	४६.३२	हेक्टर
३)	म्हाडा संकुल	२२.३९	हेक्टर
४)	सार्वजनिक गृहनिर्माण	५८.१८	हेक्टर
५)	हॉस्पिटल व माध्यमिक शाळा	६.०७	हेक्टर
६)	बगीचा, पार्क व खेळाचे मैदान, बरीयल ग्राऊंड इ.	६६.६४	हेक्टर
	एकूण	**२५८.५३**	**हेक्टर**

वरील प्रस्तावितानुसार आतापर्यंत १९९.६४ हेक्टर जमीन संपादित केली आहे. याकरिता नोव्हेंबर, २०२५ अखेरपर्यंत एकूण रक्कम रुपये ३१५.३८ कोटी (प्रतिपूर्तीचे २९५.०८ कोटी + याजनेकरिता २०.३० कोटी) शासनातर्फे उपलब्ध झाले आहेत. या तरतुदीपैकी मुख्यत्वे जमिनीचा मोबदला, पाणीपुरवठा, आस्थापना, बाह्य विद्युतीकरण, मुख्य रस्त्यांची कामे, मलनिःसारण व्यवस्था व इरई नदीवरील पुलाचे काम यांचा वरील खर्चामध्ये समावेश आहे.

भू-संपादन--सदर योजनेअंतर्गत नोव्हेंबर २०२५ अखेरपर्यंत खालीलप्रमाणे जमीन संपादित करण्यात आली.

१) मुख्य रस्ते	–	क्षेत्र ५८.९३ हेक्टरपैकी ४०.१७ हेक्टर जमीन संपादित केली व क्षेत्र १८.७६ हेक्टर जमीन संपादनाची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.
२) विकास केंद्रे	–	४६.३२ हेक्टरपैकी क्षेत्र २२.०० हेक्टर जमीन संपादित केली आहे व २४.३२ हेक्टर जमीन संपादनाची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.
३) सार्वजनिक गृहनिर्माण	–	५८.१८ हेक्टर क्षेत्रापैकी पूर्ण क्षेत्र ५८.१८ हेक्टर जमीन संपादित केली आहे.
४) म्हाडा संकुल	–	२२.३९ हेक्टरपैकी क्षेत्र ७.८७ हेक्टर जमीन संपादित केलेली आहे व १४.५२ हेक्टर जमीन संपादनाची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.
५) हॉस्पिटल व माध्यमिक शाळा	–	६.०७ हेक्टरपैकी पूर्ण क्षेत्र ६.०७ हेक्टर जमीन संपादित केलेली आहे.
६) बगीचा, पार्क व खेळाचे मैदान, बरीयल ग्राऊंड	–	६६.६४ हेक्टर पूर्ण क्षेत्र ६५.३५ हेक्टर जमिन संपादित केलेली आहे.

या योजनेअंतर्गत नोव्हेंबर २०२५ पर्यंत जमिनीच्या मोबदल्यासाठी रु. १४८.६७ कोटी, विकास आराखड्यातील डीपी, रस्ते विकासाच्या कामासाठी रु. ८९.०० कोटी, विद्युत पुरवठ्याच्या कामाकरिता रु. ९.७२ कोटी, मलनिःसारण व्यवस्थेच्या कामाकरिता रु. ८२.२४ कोटी, पाणीपुरवठा योजनेच्या कामाकरिता रु. ५०.६७ कोटी, ईरई नदीवरील पुलाच्या कामाकरिता रु. ८०.०६ कोटी तसेच आस्थापना खर्च, पीएमसी, देखभाल व दुरुस्ती कामाकरिता रु. १९.८७ कोटी असे एकूण रु. ४८०.२३ कोटी इतका खर्च झाला असून यामध्ये शासनाने विविध योजनेकरिता वितरित केलेले निधी रु. २०.३० कोटी चा समावेश आहे. म्हणजे नविन चंद्रपूर विकासाकरिता म्हाडामार्फत रु. ४५९.९३ कोटी खर्च करण्यात आला असून शासनाकडून प्रतिपूर्तीच्या स्वरूपात रु. २९५.०८ कोटी प्राप्त झाले आहे. उर्वरित रु. १६४.८५ कोटी रकमेची प्रतिपूर्ती शासनातर्फे होणे आवश्यक आहे.

११. प्रधानमंत्री आवास योजना (नागरी) "सर्वांसाठी घरे-२०२२"

केंद्र सरकारच्या प्रधानमंत्री आवास योजनेची राज्यात अंमलबजावणी करण्याकरीता राज्य मंत्रिमंडळाने दिनांक १ डिसेंबर, २०१५ च्या बैठकीमध्ये मान्यता दिलेली आहे. त्या अनुषंगाने दिनांक ९ डिसेंबर, २०१५ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यांत आलेला आहे. सद्य:स्थितीत सदर योजना राज्यातील ३९२ स्थानिक नागरी स्वराज्य संस्था, मुंबई/पुणे/नाशिक/औरंगाबाद/नागपूर महानगर प्रादेशिक विकास प्राधिकरणे, शहर व औद्योगिक विकास महामंडळ (CIDCO), महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ (MSRDC), नवी मुंबई विमानतळ प्रभाव अधिसूचित क्षेत्र (NAINA), नागपूर सुधार प्रन्यास (NIT), सर्व कटक मंडळे (Cantonment Board), इ. च्या नियोजन क्षेत्रामध्ये राबविण्यात येत आहे. प्रधानमंत्री आवास योजनेंतर्गत राज्याने सन २०२२ पर्यंत १९.४० लक्ष घरकुलांचे उद्दिष्ट निश्चित केलेले आहे. केंद्र शासनाने योजनेची मुदत दि. ३१-१२-२०२४ पर्यंत वाढविली आहे.

या योजनेंतर्गत, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण (MHADA) यांना सुकाणू अभिकरण व अभियान संचालक म्हणून प्राधिकृत करण्यात आलेले आहे. या संदर्भातील प्रस्ताव नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडून MHADA कडे सादर केले जातात. प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांची MHADA कडून तपासणी/छाननी करण्यात येते. तद्नंतर असे प्रस्ताव राज्यस्तरीय मूल्यमापन समितीसमोर (SLAC) सादर करण्यात येतात. राज्यस्तरीय मूल्यमापन समिती (SLAC) कडून सदरचे प्रस्ताव मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय मान्यता व संनियंत्रण समितीपुढे (SLSMC) सादर केले जातात. राज्यस्तरीय मान्यता व संनियंत्रण समितीकडून मान्यताप्राप्त प्रस्ताव केंद्रीय मान्यता व संनियंत्रण समितीच्या (CSMC) मान्यतेसाठी पाठविले जातात.

प्रधानमंत्री आवास योजना खालील ४ घटकांतर्गत राबविण्यात येते--

(१) जमिनीचा साधनसंपत्ती म्हणून वापर करुन त्यावरील झोपडपट्ट्यांचा आहे तेथेच पुर्नविकास करणे (ISSR),

(२) कर्ज संलग्न व्याज अनुदानाच्या माध्यमातून आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल आणि अल्प उत्पन घटकांसाठी परवडणाऱ्या घरांची निर्मिती करणे (CLSS), (दि. ३१-३-२०२२ पासून मुदत वाढ नाही.)

(३) खाजगी भागीदारीद्वारे परवडणाऱ्या घरांची निर्मिती करणे (AHP),

(४) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील लाभार्थ्यांद्वारे वैयक्तिक स्वरुपातील घरकूल बांधण्यास अनुदान (BLC) इ.

केंद्र शासनाने राज्यातील ४०९ शहरांत १९.४० लाख घरे बांधण्याचे लक्ष्य निर्धारित केले आहे. या योजने अंतर्गत राज्य यंत्रणा, स्वतः लाभार्थी आणि सार्वजनिक व खाजगी संस्थांची भागीदारी यांच्यामार्फत घरे बांधण्यात येत आहेत. माहे ऑक्टोबर, २०२५ पर्यंत एकुण १,५८५ प्रकल्पांतर्गत १०.४२ लाख घरांना मंजुरी देण्यात आली असून त्यापैकी आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील ३.८७ लाख घरांचे प्रत्यक्ष बांधकाम सुरू झाले आहे व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील २.४२ लाख घरे पुर्ण झाली आहेत.

१२. झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण

झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना (प्राधिकरण) (SRA):

बृहन्मुंबईतील ४० लाख झोपडपट्टीवासियांना मोफत पक्की घरे देण्याची योजना महाराष्ट्र शासनाने जाहीर केली आहे. या संबंधात नेमलेल्या अभ्यास गटाच्या बहुतांश शिफारशी महाराष्ट्र शासनाने स्वीकारल्या आहेत. या योजने अंतर्गत ज्या झोपडीधारकांची नावे दिनांक १ जानेवारी, १९९५ च्या मतदार यादीत समाविष्ट आहेत व ते आजही त्याच ठिकाणावर/पत्त्यावर वास्तव्य करतात अशा झोपडपट्टीवासियांना २६९ चौ. फुटाची सदनिका (दिनांक १४-५-२००८ पूर्वी मंजूर योजनांसाठी ३०० चौ. मी.) विनामूल्य देण्याची तरतूद, संक्रमण शिबिराची उभारणी व पुनर्वसनासाठी बांधकामाचा खर्च भरून काढण्यासाठी ठराविक प्रमाणात विक्रीसाठी अतिरिक्त चटईक्षेत्र निर्देशांक देण्याची तरतूद ही या योजनेची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये आहेत. झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, शासन निर्णय दिनांक १५ ऑक्टोबर, १९९६ अनुसार स्थापन करण्यात आले असून १ जानेवारी, २०२६ अखेरपर्यंत झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडे २९७७ प्रस्ताव प्राप्त झाले. विकासकांनी ठराविक मुदतीत काम चालू न केल्यामुळे अथवा छाननीसाठी अत्यावश्यक अशा दस्तऐवजाची ठराविक मुदतीत पूर्तता न केल्यामुळे ४३२ योजना दप्तरी दाखल करण्यात आले असून १९८७ प्रस्ताव कार्यरत आहेत. यापैकी १९८७ प्रस्तावांना मंजुरी देण्यात आलेली आहे. उर्वरित ४३२ प्रस्तावांची छाननी चालू असून मुख्यत्त्वेकरून मंजुरीसाठीचे आवश्यक दस्तऐवज व सुधारित नकाशे इत्यादी वास्तुविशारदांनी सादर करणे बाकी असल्याने अथवा परिशिष्ट-२ संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून प्राप्त न झाल्यामुळे ते प्रलंबित आहेत. २१३३ मंजूर केलेल्या प्रस्तावांमध्ये एकूण ५७२४६९ एवढ्या पुनर्वसन सदनिकांचा अंतर्भाव आहे. मंजूर योजनांपैकी २६९८ योजनेअंतर्गत ३२०७१७ पुनर्वसन सदनिकांना बांधकाम चालू करण्याचा दाखला देण्यात आला आहे. भोगवटा प्रमाणपत्र दिलेल्या २५५६ योजना असून त्या योजनांतील २८५६२० सदनिकांना दिनांक ३१ जानेवारी, २०२६ अखेर पर्यंत भोगवटा प्रमाणपत्र दिले आहे.

झोपडपट्टी पुनर्विकास/पुनर्वसन योजनांचा जानेवारी, २०२६ अखेर पर्यंतचा अहवाल

तपशील	३३[१०] चा प्रस्ताव			३(११) चा प्रस्ताव			३३(१४) चा प्रस्ताव			एकूण		
	आरंभीची शिल्लक १/१/२६	जानेवारी २०२६ मधील प्राप्त	एकूण ३१/१/२६	आरंभीची शिल्लक १/१/२६	जानेवारी २०२६ मधील प्राप्त	एकूण ३१/१/२६	आरंभीची शिल्लक १/१/२६	जानेवारी २०२६ मधील प्राप्त	एकूण ३१/१/२६	आरंभीची शिल्लक १/१/२६	जानेवारी २०२६ मधील प्राप्त	एकूण ३१/१/२६
प्राप्त झालेल्या प्रस्तावाची संख्या	२१९८	२	२६०२	५९	..	५९	१९४	..	१९४	२८५३	२	२८५५
दप्तरी दाखल केलेले प्रस्ताव	३६६	..	३६६	५	..	५	२३	..	२३	३९४	..	३९४
Amalgamation	४६६	..	४६६	..	..	..	१	..	१	४६७	..	४६७
कार्यरत असलेले प्रस्ताव	२२७५	१	२२७६	६१	..	६१	६२६	१४	६४७	२९६२	१५	२९७७
उर्वरित प्रस्ताव												
१) नवीन धोरणाच्या पुर्ततेसाठी व इतर विविध अटींच्या पुर्ततेसाठी गृहनिर्माण संस्था/विकासाकडे **प्रलंबित**	१२०	..	१२०	२	..	२	..	..	..	१२२	..	१२२
२) सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे परि.२ **प्रलंबित**	*४३०	..	*४३०	२	..	२	..	..	..	४३२		४३२
३) न्यायालयीन प्रकरणामुळे प्रलंबित	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
४) झेप्रपुकडे निर्णयासाठी	१५९६	..	१५९६	६१	..	६१	४७०	६	४७६	२१२७	६	२१३३
एकूण मंजूर झालेल्या प्रस्तावांची संख्या	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
मंजूर झालेल्या प्रस्तावातील सदनिकेची संख्या	४१४३१०	..	४१४३१०	१२८६५८	..	१२८६५८	२९१३४	३६७	२८५०१	५७२१०२	३६७	५७२४६९
मंजूर आराखडे योजना	२५०५	८	२५१३	९०३	..	९०३	३६३	४	३६७	३७७१	१२	३७८३
सदनिकेची संख्या	३४५२६७	२२६८	३४७४३०	१२७३२१	..	२२७३२१	२३३५१	२०१	२३५५२	४९५९३९	२४६९	४९८४०८
काम चालू दाखला	१८४१	९	१८५०	५६५	..	५६५	२८०	३	२८३	२६८६	१२	२६८६
सदनिकेची संख्या	२१६५२७	२५२७	२१८८०२	८१९३१	..	८१९३१	१९४४८	२९४	१९७४२	३१७९०६	२८११	३२०७१७
भोगवटा प्रमाणपत्र दिलेल्या योजना	१९९०	१०	२०००	४८३	..	४८३	७२	१	७३	२५४५	११	२५५६
भोगवटा प्रमाणपत्र दिलेल्या योजनांतील सदनिकेची संख्या	१९९३४१	१६३९	२००८७१	७८८९८	..	७८८९८	५७१६	२६	५७४२	२८३९५५	१६६५	२८५६२०

१३. झोपडपट्ट्यांचे व्यवस्थापन

प्रास्ताविक :

मुंबई व मुंबई उपनगर जिल्हा हे शहर भारतातील अग्रगण्य औद्योगिक व व्यापारी क्षेत्र असल्याने उद्योग धंद्यासाठी व चरितार्थासाठी देशातील व राज्यातील निरनिराळ्या भागातील लोकांचे लोंढे उपनगरात येऊ लागल्याने निवासी जागेचा प्रश्न उद्‌भवू लागल्याने लोकांनी मिळेल त्या जागेत झोपड्या बांधून राहण्यास सुरुवात केली. त्यामुळे मुंबई जिल्हा व मुंबई उपनगर जिल्ह्यामध्ये झोपडपट्ट्यांच्या संख्येमध्ये लक्षणीय वाढ झाली.

मुंबई व मुंबई उपनगर जिल्ह्यामधील राज्य सरकारच्या केंद्र सरकारच्या, मुंबई महानगरपालिकेच्या व महाराष्ट्र गृहनिर्माण मंडळाच्या (म्हाडा) जमिनीवरील झोपड्यांची गणना करणे, झोपडीधारकांना ओळखपत्र देणे, झोपडीधारकांकडून नुकसानभरपाईची रक्कम वसूल करणे व शासनाच्या जमिनीवरील अतिक्रमणे निष्कासित करणे व शासनाच्या किमती जमिनीचे अतिक्रमणापासून संरक्षण करणे या कामासाठी अपर जिल्हाधिकारी (अतिक्रमणे/निष्कासने) मुंबई शहर, पूर्व उपनगरे व पश्चिम उपनगरे काम पाहतात. अपर जिल्हाधिकारी अतिक्रमणे/निष्कासने यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली केल्या जाणाऱ्या महत्त्वाच्या कामांचे स्वरूप खालीलप्रमाणे आहे.

१. शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे शोधून काढणे आणि ती निष्कासित करणे.

२. महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुर्नवसन) अधिनियम, १९७१ दुरुस्ती २००२ नुसार अतिक्रमण करणाऱ्या झोपडीधारकांवर गुन्हे दाखल करणे.

३. पात्र झोपडपट्टीवासीयांकरिता ओळखपत्रे योजना २००१ गृहनिर्माण विभागाच्या दिनांक ११-७-२००१ च्या शासन निर्णयानुसार राबविणे.

४. झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेंतर्गत अडथळा आणणाऱ्या झोपडी-धारकांविरुध्द तसेच अपात्र ठरलेल्या झोपडीधारकांविरुध्द महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुर्नविकास) अधिनियम १९७१ चे कलम ३३ व ३८ अन्वये निष्कासनाची कार्यवाही करणे.

५. महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुर्नविकास) अधिनियम १९७१ चे कलम १४ (१) अन्वये भूसंपादनाची कार्यवाही करणे.

६. महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुर्नविकास) अधिनियम, १९७१ चे कलम ४ (१) अन्वये गलिच्छवस्ती घोषित करणे.

७. न्यायालयीन प्रकरणे हाताळणे.

८. बृहन्मुंबईमधील झोपडपट्ट्यांचा पुर्नविकास करणेसाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून झोपडीधारकाची पात्रता, अपात्रता, निश्चित करून त्यांना परिशिष्ट २ चा दाखला देणे.

९. सार्वजनिक हितासाठी आवश्यक असलेल्या जमिनीवर असलेल्या झोपडीधारकांची पात्रता / अपात्रता ठरवून त्यांना पर्यायी जागा देण्यासंबंधीची प्रकरणे हाताळणे. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार अशाप्रकारे झोपडीधारकांची पात्रता/अपात्रता ठरविण्याचे काम फार मोठ्या प्रमाणावर पश्चिम विभागाकडे आहे.

झोपडी गणना मोहीम २००१ :

१. महाराष्ट्र शासनाने बृहन्मुंबईतील झोपडीधारकांना ओळखपत्रे देण्याची मोहीम सन १९७६, १९८० व १९८५ मध्ये राबविली होती. त्यानंतर १९९५ पर्यंत अस्तित्त्वात असलेल्या झोपडपट्ट्यातील झोपड्यांची गणना करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. शासन निर्णय दिनांक ९-३-२००० अन्वये दिनांक १-१-९५ च्या मतदार यादीत नांवे असलेल्या व त्याच ठिकाणी वास्तव्य करीत असलेल्या झोपडीधारकांना संरक्षण देण्याच्यादृष्टीने विविध मालकीच्या जमिनीवरील झोपडपट्टीतील झोपड्यांचे सर्व्हेक्षण करून त्यांना ओळखपत्र देऊन त्याकरिता होणारा खर्च संबधित झोपडीधारकांकडून वसूल करण्यात यावा असा निर्णय घेण्यात आला.

२. बृहन्मुंबईतील विविध मालकीच्या झोपडपट्टीतील झोपडीधारकांची सर्व्हेक्षण प्रपत्रे भरून घेण्यात आली असून बृहन्मुंबईतील एकूण १३,६३,५६८ प्रपत्रे/गणना फॉर्म भरून घेण्यात आले त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

३.	विभागाचे नाव	एकूण भरलेले सर्व्हेक्षण प्रपत्रे
	मुंबई	..
	मुंबई पूर्व उपनगरे	३,०४,३१८
	पश्चिम उपनगरे	३,९२,३६३
	एकूण	३,९२,३६३

४. सदरची योजना १ ते ८ टप्प्यात (अनुक्रमे अ, ब, क, ड, इ, फ, ग, ह,) राबविण्याचे शासनाचे धोरण असून प्रथम टप्प्यात सर्व्हेक्षण प्रपत्रे भरण्यात आलेल्या झोपडीधारकांपैकी ज्या झोपडीधारकांची नावे दिनांक १-१-१९९५ च्या मतदार यादीत समाविष्ट आहेत व त्याच ठिकाणी त्यांचे वास्तव्य आहे, व त्यांच्या झोपडीचा वापर निवासी प्रयोजनासाठी होत असून झोपडीचे क्षेत्रफळ २२५ चौ. फुटापर्यंत व त्यावरील क्षेत्र आहे. अशा झोपडीधारकांना प्रथम टप्प्यात ओळखपत्रे देण्याचा शासनाचा निर्णय आहे. त्यानुसार राज्य शासनाच्या एकूण ११९२९२ झोपडीधारकांची पात्रता निश्चित करण्यात येऊन संरक्षणास पात्र ठरलेल्या झोपडीधारकांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

कार्यालयाचे नाव	राज्य शासनाच्या जमिनीवरील पात्र झोपडी-धारकांची संख्या	खाजगी घोषित जमिनी	एकूण
१. अप्पर जिल्हाधिकारी (अ/नि) मुंबई उपनगर जिल्हा (पश्चिम उपनगर)	११९१९२	..	११९१९२
२. अप्पर जिल्हाधिकारी (अ/नि) मुंबई पूर्व उपनगरे	४५६६९	२३६३५	६९३०४
३. अप्पर जिल्हाधिकारी (अ/नि) मुंबई शहर	१९४९९	७८	१९५७७

५. शासनाने आखून दिलेल्या समयबध्द कार्यक्रमानुसार दिनांक १५ ऑगस्ट, २००२ पासून संरक्षणास पात्र ठरलेल्या व नुकसानभरपाईची रक्कम भरलेल्या झोपडीधारकाना ओळखपत्र वितरणाचे काम सुरू करण्यात आलेले असून पश्चिम उपनगरमध्ये दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१६ पर्यंत झोपडीधारकांना नुकसानभरपाई भरणेबाबत द्यावयाच्या ११०९२६ इतक्या नोटीसा तयार करण्यात आलेल्या असून नोटीसा संबंधित झोपडीधारकांना बजावण्यात आलेल्या आहेत त्यापैकी ९७५८६ झोपडीधारकांनी नुकसानभरपाईची रक्कम सहाय्यक आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांचेकडे भरलेली आहे. त्यापैकी ९७०३९ ओळखपत्रे वितरित करण्यात आली आहेत.

६. शासनाचे आदेशानुसार पहिल्या टप्प्यातील २२५ चौ. फुटापर्यंतच्या क्षेत्रफळ असलेल्या निवासी झोपडीधारकांना ओळखपत्र वाटपाचे काम चालू असून शासनाने आदेश दिल्याने दुसऱ्या टप्प्याचे काम सुरू करण्यात आले आहे.

तक्ता - एक TABLE - I

झोपडपट्ट्यांचे व्यवस्थापन

(दोन) वित्तीय आवश्यता :

(II) Financial Requirements :

(रुपये हजारात) (Rs. in Thousond)

वर्गीकरण	प्रत्यक्षिक खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25 Budget	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Estimates, 2025-2026	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-2026	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-2027	Classification
1	2	3	4	5	6
(अ) कार्यक्रमाचे वर्गीकरण-					*(A) Activity Classification*
झोपडपट्टी सुधार निधी व झोपडपट्टी व्यवस्थापनाकरिता कर्मचारी वर्ग					(I) Slum Improvement Fund & Staff of manage of Slum
(अ) अपर जिल्हाधिकारी (अ/नि) मुंबई शहर (२२१६ ३३५७)	33318	51267	41531	56966	(a) Additional Collector (E/R) Mumbai city
(ब) अपर जिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) प्रस्तावित) पश्चिम उपनगरे (२२१६ ३३६६)	113389	180190	182083	190211	(b) Additional Collector (E/R)Western suburban
(क) अपर जिल्हाधिकारी (अति/नि) पुर्व उपनगरे(२२१६ ३३७५)	97407	154246	147449	182979	(c) Additional Collector (E/R)Eastern suburban
(ड) अनुज्ञप्ती फीचे गलिच्छ वस्ती सुधारणा निधीला हस्तांतर	9944333	396716	674415	793432	(d) Transfer of Licence fees etc. to slum improvement fund
(इ) मुंबई महापालिकेला शासकीय जमिनीवरील गलिच्छ वस्त्यात सेवा पुरविण्याबाबत अनुदान	..	..	..	..	(e) Grant-in-aid to M.M.C. for services in slums on Govt. land
(फ) झोपडी गणना मोहिम २००१	..	..	..	..	(f) Slum census programme
एकूण अ - निव्वळ	**264114**	**385703**	**371063**	**430156**	**Total - A - Net**
वजा वसुली	..	..	..	..	Deduct - Recoveries
एकूण ...	**264114**	**385703**	**371063**	**430156**	**Total**

तक्ता दोन

TABLE II

शासनाने वेळोवेळी नेमून दिलेल्या दराने झोपडी रहिवाश्याकडून भरपाई ठरविणे व वसुली करणे, तसेच सर्व खातेदारांच्या वसुलीचा हिशेब ठेवणे, ही कामे अप्पर जिल्हाधिकारी (अतिक्रमण), मुंबई व उपनगर यांचेकडून केली जातात. या संदर्भात गेल्या तीन वर्षाची माहिती खाली दिली आहे :--

(आकडे हजारात)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	खातेदारांची संख्या No. of Khatedars	वर्षाच्या सुरुवातीची बाकी Arrears at the beginning of the year			चालू वर्षाची मागणी Current demand			एकूण मागणी Total demand		
			२०२२-२०२३ 2022-2023	२०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025	२०२२-२०२३ 2022-2023	२०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025	२०२२-२०२३ 2022-2023	२०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
(१) मुंबई व उपनगर जिल्हा											
(अ) पश्चिम उपनगरे											
१. सरकारी जमीन--		..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२. महाराष्ट्र गृहनिर्माण मंडळाच्या जमिनीवरील वर्ग केलेल्या झोपड्यांच्या झोपडपट्टी वासीयां-कडून नुकसानभरपाई वसुली		..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
(ब) पूर्व उपनगरे											
१. सरकारी जमीन--		..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२. महाराष्ट्र गृहनिर्माण मंडळाच्या जमिनीवरील		..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
(क) मुंबई शहर											
१. सरकारी जमीन--	..	13807	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२. महाराष्ट्र गृहनिर्माण मंडळाच्या जमिनीवरील		..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	एकूण	**13807**	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**

दोन

II

The organisation of Addl. Collector (Enc.) Mumbai and M. S. D. are responsible to levy and recover the compensation from the hutments dwellers at the rates prescribed by Government from time to time and maintain accounts in respect of all the Khatedars. The information for last 3 years is given below :-

(Figures in thousnads)

वसुली Recovery			बाकी Balance			एकूण मागणीशी वसुलीची टक्केवारी % of Recovery of Total Deand			जिल्हा District
२०२२-२०२३ 2022-2023	२०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025	२०२२-२०२३ 2022-2023	२०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025	२०२२-२०२३ 2022-2023	२०२३-२०२४ 2023-2024	२०२४-२०२५ 2024-2025	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
									Mumbai and M. S. D.
..	..	..	..	..	..	..	..	..	(a) Western Suburban
..	..	5.000	..	..	..	..	..	..	(I) Government Land-
41561.75	4.706	..	..	..	..	..	..	..	(II) Recoveries effected from Hutment Dwellers on M. H. B. Land which are transferred for recovery.
									(b) Eastern Suburban
..	..	..	..	..	..	..	..	..	(I) Government Land-
..	..	..	..	..	..	..	..	..	(II) Recoveries effected from Hutment Dwellers on M. H. B. Land which are transferred for recovery.
									(e) Mumbai City
..	..	..	..	..	..	..	..	..	(I) Government Land
..	..	..	..	..	..	..	..	..	(II) Recoveries effected from Hutment Dwellers on M. H. B. Land which are transferred for recovery.
41561.75	**4.706**	**5.000**	..	..	..	..	..	..	**Total**

तक्ता--तीन TABLE--III

गलिच्छ वस्त्यांची संख्या, झोपड्यांची संख्या इत्यादी तपशील

अनु. क्र.	शहराचे नाव	२०२३-२०२४			२०२४-२०२५		
		गलिच्छ वस्त्यांची संख्या	झोपड्यांची संख्या	लोकसंख्या	गलिच्छ वस्त्यांची संख्या	झोपड्यांची संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
अ	**पश्चिम उपनगरे**						
१.	बोरिवली	..	..	..	..	..	..
२.	मालाड	..	..	..	..	..	..
३.	अंधेरी	..	..	..	..	..	..
४.	बांद्रा	..	..	..	..	..	..
ब	**पूर्व उपनगरे**						
१.	मुलुंड	..	..	..	..	..	..
२.	भांडूप	..	..	..	..	..	..
३.	घाटकोपर	..	..	..	..	..	..
४.	कुर्ला	..	..	..	..	..	..
५.	चेंबूर	..	..	..	..	..	..
क	**मुंबई शहर**						
१.	कुलाबा	67	16223	88280	67	16223	88280
२.	धारावी	13	15166	62540	13	15166	62540
	एकूण	**936**	**469728**	**1779744**	**833**	**410640**	**1487338**

तक्ता - चार TABLE - IV

अ--कलम ५ (१) नुसार नोटीस

ब-- कलम ८ (१) नुसार अधिसूचना

महाराष्ट्र गलिच्छ वस्ती अधिनियम १९७१ कलम ४(१) नुसार गलिच्छ वस्त्या "गलिच्छ वस्ती क्षेत्र" म्हणून जाहीर झाल्यानंतर सक्षम प्राधिकाऱ्यांना कलम ५ (१) व ८ (१) खाली गलिच्छ वस्ती सुधारण्याची व नवीन बांधकामास मनाई करण्याची कारवाई करावी लागते. उक्त कलमानुसार कामकाजाची प्रगती खाली निर्देशित करण्यात आलेली आहे :--

A–Notices under Section 5 (i)

B–Notification under Section 8 (i)

Once the slum is declared as 'Slum Area' under section 4(i) of the M. S. A. Act. 1971, the Competent Authority has to take action under section 5 (i) and 8(i) for environmental improvements and restriction of further construction respectively. The progress under these section is given below :–

अ.क्र. Sr. No.	क्षेत्र Zone		वर्षाच्या सुरवातीला कलम ५ (१) बाकी राहिलेल्या नोटिसा Outstanding notices to be issued under section 5 (i) at the beginning of the year 3								
			२०२२-२०२३ 2022-2023			२०२३-२०२४ 2023-2024			२०२४-२०२५ 2024-2025		
			मालकांची संख्या No. of owners	झोपड्यांची संख्या No. of Tenements	लोकसंख्या Population	मालकांची संख्या No. of owners	झोपड्यांची संख्या No. of Tenements	लोकसंख्या Population	मालकांची संख्या No. of owners	झोपड्यांची संख्या No. of Tenetments	लोकसंख्या Population
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11
अ	मालाड	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	बोरिवली		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	अंधेरी		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	बांद्रा		..	..	..	..	..	..	..	..	..
ब	मुलूंड	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	भांडूप	अ ५	..	..	..	..	..	..	04	04	720
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	घाटकोपर		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	कुर्ला		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	चेंबूर		..	..	..	..	..	..	..	..	..
क	कुलाबा		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	धारावी		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	एकूण	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..

अ.क्र. Sr. No.	क्षेत्र Zone		चालू वर्षी कलम ५ (१) व ८ (१) खालील द्यावयाच्या नोटीसा व अधिसूचना Notice under 5 (i) and Notification under section 8 (i) to be issued								
			२०२२-२०२३ 2022-2023			२०२३-२०२४ 2023-2024			२०२४-२०२५ 2024-2025		
			मालकांची संख्या No. of owners	झोपड्यांची संख्या No. of Hut--ments	लोकसंख्या Population	मालकांची संख्या No. of owners	झोपड्यांची संख्या No. of Hutments	लोकसंख्या Population	मालकांची No. of owners	झोपड्यांची संख्या No. of Hutments	लोकसंख्या Population
1	2		12	13	14	15	16	17	18	19	20
अ	मालाड	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	बोरिवली		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	अंधेरी		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	बांद्रा		..	..	..	..	..	..	..	..	..
ब	मुलूंड	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	भांडूप	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	घाटकोपर		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	कुर्ला		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	चेंबूर		..	..	..	..	..	..	..	..	..
क	कुलाबा		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	धारावी		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	एकूण	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..

तक्ता - चार TABLE - IV-*Concld.*

अ.क्र. Sr. No.	क्षेत्र Zone		कलम ५ (१) व ८ (१) खालील दिलेल्या नोटिसा व अधिसूचना Noticie under Section 5 (i) and Notification under Section 8 (i) to be issued								
			२०२३-२०२४ 2023-2024			२०२४-२०२५ 2024-2025			२०२५-२०२६ 2025-2026		
			माल-कांची संख्या No. of owners	झोप-ड्यांची संख्या No. of Hut-ments	लोक-संख्या Popula-tion	माल-कांची संख्या No. of owners	झोप-ड्यांची संख्या No. of Hut-ments	लोक-संख्या Popula-tion	माल-कांची संख्या No. of owners	झोप-ड्यांची संख्या No. of Hut-ments	लोक-संख्या Popula-tion
1	2		21	22	23	24	25	26	27	28	29
अ	मालाड	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	बोरिवली		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	अंधेरी		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	बांद्रा		..	..	..	..	..	..	..	..	..
ब	मुलुंड	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		अ ५	..	..	..	..	..	..	04	04	720
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	घाटकोपर		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	कुर्ला		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	चेंबूर		..	..	..	..	..	..	..	..	..
क	कुलाबा		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	धारावी		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	एकूण	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..

अ.क्र. Sr. No.	क्षेत्र Zone		२०२३-२०२४ 2023-2024			२०२४-२०२५ 2024-2025			२०२५-२०२६ 2025-2026		
			माल-कांची संख्या No. of owners	झोप-ड्यांची संख्या No. of Hut-ments	लोक-संख्या Popula-tion	माल-कांची संख्या No. of owners	झोप-ड्यांची संख्या No. of Hut-ments	लोक-संख्या Popula-tion	माल-कांची संख्या No. of owners	झोप-ड्यांची संख्या No. of Hut-ments	लोक-संख्या Popula-tion
1	2		30	31	32	33	34	35	36	37	38
अ	मालाड	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	बोरिवली		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	अंधेरी		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	बांद्रा		..	..	..	..	..	..	..	..	..
ब	मुलुंड	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	भांडूप	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	घाटकोपर		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	कुर्ला		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	चेंबूर		..	..	..	..	..	..	..	..	..
क	कुलाबा		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	धारावी		..	..	..	..	..	..	..	..	..
	एकूण	अ ५	..	..	..	..	..	..	..	..	..
		ब ८	..	..	..	..	..	..	..	..	..

प ६५६-७

तक्ता-पाच TABLE-V

अपर जिल्हाधिकारी (अतिक्रमण व निष्कासन) यांची कार्यालये

हे कार्यालय बृहन्मुंबईतील शासकीय रिक्त जमिनीवर नवीन झोपड्या बांधल्या जात नाहीत याची दक्षता घेते आणि जर नवीन झोपड्या बांधल्या गेल्याचे निदर्शनास आले तर त्या झोपड्या या यंत्रणेमार्फत निष्कासित करण्यात येतात. सदर जमिनीवरील नवीन अतिक्रमणे आणि त्यांचे निर्मूलन केल्याचा कामाचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे :

Offices of Additional Collector (Encroachment Removal

This organisation is responsible to ensure that no new hutments are constructed on vacant Govt. land in Greater Mumbai and in case if new constructions are noticed, they are liable for demolition. The position of new encroachments on these lands and removal thereof is given below :

अ.क्र. Sr. No.	प्रक्षेत्र	वर्षाच्या सुरूवातीस तोडावयाच्या बाकी असणाऱ्या अनधिकृत झोपड्यांची संख्या (मार्च २०२४ अखेर) No. of encroachments outstanding at the beginning of the year (upto March, 2024)	चालू वर्षी नवीन झालेल्या अनधिकृत झोपड्यांची संख्या (एप्रिल २०२४ ते ऑक्टोबर २०२४) No. of the New encroachments (April, 2024 to Oct. 2024)	चालू वर्षात निष्कासित केलेल्या अनधिकृत झोपड्यांची संख्या (एप्रिल २०२४ ते ऑक्टोबर २०२४) No. of encroachments removal during the year (April, 2024 to Oct. 2024)	वर्षअखेरीस शिल्लक राहिलेल्या अनधिकृत झोपड्यांची संख्या (नोव्हेंबर २०२४ पर्यंत) No. of encroachments at the end of the year (up to Nov. 2024)	Zone
1	2	3	4	5	6	7
अ. पश्चिम उपनगरे						**A. Western Sub.**
१) बोरिवली		84	15	20	79	Borivali
२) मालाड		38	168	188	18	Malad
३) अंधेरी		75	53	119	9	Andheri
४) बांद्रा		60	12	21	51	Bandra
ब. पूर्व उपनगरे						**B. Eastern Sub.**
५) मुलुंड		30	..	..	30	Mulund
६) भांडूप		33	..	33	..	Bhandup
७) घाटकोपर		54	45	54	45	Ghatkopar
८) कुर्ला-१ व कुर्ला-२		47	..	..	47	Kurla 1-2
९) चेंबूर-१ व चेंबूर-२		144	..	144	..	Chembur 1-2
क. मुंबई शहर						**C. Mumbai City**
१०) कुलाबा		28	81	82	27	Kulaba
११) धारावी		..	26	26	निरंक	Dharavi
एकूण		593	400	687	306	**Total**

अप्पर जिल्हाधिकारी (अतिक्रमण व निष्कासन) मुंबई, पूर्व उपनगरे यांचे कार्यालय

(चार) कर्मचारीविषयक गोषवारा

(IV) Personnel Summary

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमान Pay-scales वेतनबँड Pay Band	वेतनश्रेणी Pay Scale	पदसंख्या No. of Posts २०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25		पदनाम Designation
	राजपत्रित-वर्ग-अ						**Gazetted Grade -A**
१.	अप्पर जिल्हाधिकारी	S-25	78800-209200	1	1	..	Additional Collector
२.	उप-जिल्हाधिकारी	S-23	67700-208700	6	6	..	Deputy Collector
३.	तहसिलदार	S-20	56100-177500	5	5	..	Tahasildar
	राजपत्रित-वर्ग-ब						**Non Gazetted Grade - B**
४.	लेखाधिकारी	S-16	44900-142400	1	1	..	Account Officer
५.	तहसिलदार	S-18	49100-155800	1	1	..	Asst. Controller of Slum
६.	नायब तहसिलदार	S-14	38600-122800	20	20	..	Naib-Tahasildar
७.	सहाय्यक लेखाधिकारी	S-15	41800-132300	5	5	..	Asst. Accounts Officer
	अराजपत्रित-वर्ग-क						**Non Gazetted Grade - C**
८.	उप-लेखापाल	S-13	35400-112400	4	4	..	Deputy Accountant
९.	अव्वल कारकून	S-12	32000-101600	26	26	..	Awal Karkoon Senior Clerk
१०.	लघुलेखक	S-14	38600-122800	1	1	..	Stenographer
११.	प्रमुख भूमापक	S-13	35400-112400	3	3	..	Head Surveyor
१२.	भूमापक	S-6	19900-63200	18	18	..	Surveyor
१३.	वसुली कारकून (लिपिक)	S-6	19900-63200	60	60	..	Bill Collector
१४.	लिपिक व टंकलेखक	S-6	19900-63200	22	22	..	Clerk-*cum*-Typist
१५.	लिपिक	S-6	19900-63200	5	5	..	Clerk
१६.	गोदामपाल	S-6	19900-63200	1	1	..	Godown Keeper
१७.	रोखपाल	S-6	19900-63200	5	5	..	Cashier
१८.	वाहन चालक	S-6	19900-63200	10	10	..	Driver
१९.	टंकलेखक	S-6	19900-63200	4	4	..	Typist
२०.	कनिष्ठ लेखापरीक्षक	S-13	35400-112400	1	1	..	Jr. Auditor
२१.	लेखा लिपिक	S-6	19900-63200	6	6	..	Account clerk
२२.	कोषागार शिपाई	S-1	15000-47600	6	6	..	Treasury Peon
२३.	शिपाई चपराशी	S-1	15000-47600	17	17	..	Peon
२४.	हमाल	S-1	15000-47600	43	43	..	Hamal
२५.	पहारेकरी	S-1	15000-47600	1	1	..	Watchman
२६.	सफाई कामगार	S-1	15000-47600	4	4	..	Sweeper
	अ + ब + क	**एकूण बेरीज**		**276**	**276**	..	**Total A+B+C**

नियंत्रक (अतिक्रमण व निष्कासन) बृहन्मुंबई बांद्रा यांचे कार्यालय

(चार) कर्मचारीविषयक गोषवारा
(IV) Personnel Summary

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतनमान Pay-scales वेतनबँड Pay Band	वेतनश्रेणी Pay Scale	पदसंख्या No. of Posts २०२३-२४ 2023-24	२०२४-२५ 2024-25	Designation
	अ राजपत्रित-गट-अ					**A Gazetted Grade - A**
१.	अप्पर जिल्हाधिकारी (अतिक्रमण निष्कासन)	S-25	78800-209200	1	1	Controller/Additionl Collector (Enc/Rem)
२.	उप-जिल्हाधिकारी	S-20	56100-177500	5	5	Deputy Collector
३.	तहसिलदार (अतिक्रमण)	S-19	55100-175100	4	4	Tahasildar
			अ एकूण	**10**	**10**	**A-Sub-Total**
	ब राजपत्रित-गट-क					**B Non Gazetted Grade-C**
४.	सहाय्यक लेखाधिकारी राजपत्रित-गट-ब	S-15	41800-132300	4	4	Asst. Accounts Officer Gazetted Grade-B
५.	उप-लेखापाल	S-13	35400-112400	5	5	Deputy Accountant
६.	नायब तहसिलदार राजपत्रित-गट-ब	S-14	38600-122800	18	18	Naib-Tahasildar Gazetted Grade-B
७.	कनिष्ठ लेखापरिक्षक	S-13	35400-112400	1	1	Jr. Auditor
८.	लघु टंकलेखक	S-14	38600-122800	1	1	Steno Grapher
९.	प्रमुख भूमापक	S-13	35400-112400	2	2	Head Surveyor
१०.	वरिष्ठ भूमापक	S-13	35400-112400	0	0	Sr. Surveyor
११.	अवल कारकून	S-12	32000-101600	21	21	Awal karkoon/Senior Clerk
१२.	भूमापक	S-6	19900-63200	16	16	Surveyor
१३.	वसुली कारकून (लिपिक)	S-6	19900-63200	58	58	Bill Collector
१४.	लिपिक व टंकलेखक	S-6	19900-63200	22	22	Clerk-*cum*-Typist
१५.	लिपिक	S-6	19900-63200	4	4	Clerk
१६.	गोदामरक्षक	S-6	19900-63200	1	1	Godown Keeper
१७.	रोखपाल	S-6	19900-63200	4	4	Cashier
१८.	वाहन चालक	S-6	19900-63200	10	10	Driver
१९.	टंकलेखक	S-6	19900-63200	3	3	Typist
२०.	लेखा लिपिक	S-6	19900-63200	5	5	Account clerk
			ब एकूण	**175**	**175**	**B-Sub-Total**
	क चतुर्थश्रेणी-गट-ड					**C-Class IV Grade - D**
२१.	पहारेकरी	S-1	15000-47600	1	1	Watchman
२२.	हमाल	S-1	15000-47600	35	35	Hamal
२३.	शिपाई	S-1	15000-47600	15	15	Peon
२४.	चक्रमुदण चालक	S-1	15000-47600	1	1	Roneo Peon
२५.	कोषागार शिपाई	S-1	15000-47600	4	4	Treasury Peon
२६.	सफाई कामगार	S-1	15000-47600	3	3	Sweeper
			क एकूण	**59**	**59**	**C-Sub-Total IV**
			एकूण अ-ब-क	**244**	**244**	**Total A+B+C**

अप्पर जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर (अधिनस्थ कार्यालयातील) मंजूर पदाचा तपशील

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतन स्तर Pay-Level	वेतनमान (Pay-scale) वेतन मेट्रिक्स Pay-Matrix	No of Post २०२२-२३ 2022-23	२०२३-२४ 2023-24	Designation
अ राजपत्रित गट-अ						**A Gazetted Grade - A**
१.	उप-जिल्हाधिकारी	एस-२०	56100-177500	2	2	Deputy Collector
२.	तहसिलदार (अतिक्रमण)	एस-१९	55100-175100	1	1	Tahasildar
३.	अतिक्रमण निवारण अधिकारी	एस-१९	55100-175100	1	1	Encroachment Removal Officer
			अ- एकूण	**4**	**4**	**A-Sub-Total**
ब राजपत्रित गट-ब						**Gazetted Grade - B**
४.	नायब तहसिलदार	एस-१४	38600-122800	3	3	Naib-Tahasildar
५.	सहाय्यक लेखाधिकारी	एस-१५	41800-132300	2	2	Asst. Accounts Officer
ब२ अराजपत्रित गट-क						**B Non Gazetted Grade - C**
६.	उप-लेखापाल	एस-१३	35400-112400	2	2	Deputy Accountant
७.	कनिष्ठ लेखापरीक्षक	एस-१३	35400-112400	1	1	Jr. Auditor
८.	लेखा लिपिक	एस-६	19900-63200	2	2	Accountant
९.	अव्वल कारकून	एस-१२	32000-101600	6	6	Awal Karkoon Senior Clerk
१०.	रोखपाल	एस-६	19900-63200	1	1	Cashier
११.	महसूल निरीक्षक	एस-६	19900-63200	9	9	Revenue Inspector
१२.	प्रमुख भूमापक	एस-१३	35400-112400	1	1	Head Surveyor
१३.	भूमापक	एस-६	19900-63200	6	6	Surveyor
१४.	लिपिक व टंकलेखक	एस-६	19900-63200	13	13	Clerk-cum-Typist
१५.	लिपिक	एस-६	19900-63200	1	1	Clerk
१६.	टंकलेखक	एस-६	19900-63200	1	1	cum-Typist
१७.	वाहन चालक	एस-६	19900-63200	2	2	Driver
			ब- (२) एकूण	**45**	**45**	**B(2)-Sub-Total**
			ब- (१) व ब(२) एकूण	**50**	**50**	**50 B(1) & B(2)-Sub-Total**
क चतुर्थश्रेणी-गट-ड						**C-Class IV Grade - D**
१८.	हमाल	१ एस	15000-47600	14	14	Hamal
१९.	शिपाई/चपराशी	१ एस	15000-47600	5	5	Peon
२०.	पहारेकरी	१ एस	15000-47600	1	1	Wachman
२१.	कोषागार शिपाई	१ एस	15000-47600	1	1	Treasury Peon
२२.	सफाई कामगार	१ एस	15000-47600	1	1	Sweeper
			क- एकूण	**22**	**22**	**C-Sub-Total**
	एकूण अ + ब + क			**76**	**76**	**A + B + C-Total**

१४. शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित

शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादितची स्थापना २५ सप्टेंबर, १९९८ च्या शासन निर्णयाद्वारे बृहन्मुंबईतील झोपडपट्टी पुनर्वसन शीर्घ गतीने व मुंबई महानगर परिसरामध्ये झोपडपट्टी पुनर्वसन तसेच दुर्बल घटकांसाठी तसेच परवडणाऱ्या घरांचे प्रकल्प राबविण्यासाठी आली होती. व कंपनी स्थापन झाल्यावर कंपनीच्या अधिकृत भांडवल रु. ६०० कोटी पैकी रु ११५ कोटी रुपये भागभांडवल शासनाकडून भरणा केलेला आहे.

शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादितने एकूण रु. ५६७.०० कोटी प्रकल्प खर्चाच्या १११ इमारतीतील १०६७२ सदनिकांच्या ९ योजना व खाजगी विकासकासमवेत १ अशा एकूण १० योजना राबविण्यास घेतल्या होत्या. झोपडपट्टी पुनर्वसन प्रकल्प बांधणीचे उद्दिष्ट विहित कालावधीत साध्य करण्यासाठी ज्या खाजगी विकासकांच्या झोपुप्रा प्रमाणित योजना वित्तीय उपलब्धतेअभावी अडल्या होत्या, अशा १४८०९ सदनिकांच्या ३० योजनांना सुध्दा कंपनीने त्यावेळी रु. ५३६ कोटी वित्तीय सहाय्य मंजूर केले होते. त्यापैकी रु. ७३.८५ कोटी ऑक्टोबर १९९९ पर्यंत वितरित केले होते. परंतु ऑक्टोबर १९९९ मध्ये उर्वरित कर्ज वितरण थांबविण्याचे व नवीन योजना हाती न घेण्याचे शासनाकडून आदेश देण्यात आल्यामुळे त्यावेळी केवळ अपूर्ण अवस्थेत असलेल्या योजना चालू ठेवण्यात आल्या व त्यामधून १११ इमारती बांधून आतापर्यंत त्यातील १०७ इमारतीमधील १०२२८ सदनिकांचे वितरण करण्यात आले आहे. या योजना राबविण्यात वित्तीय व अंतर्गत सुविधांच्या अभावामुळे आणि झोपडपट्टी वासियांची पात्रता सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून प्राप्त होण्यास जास्त कालावधी लागणे या कारणांमुळे सदर योजना पूर्ण होण्यास फारच विलंब होत गेला व त्यामुळे कंपनीचा कारभार थंडावला.

केंद्र शासनाने २०१४ नंतर "२०२२ पर्यंत सर्वांसाठी घरे" या दिलेल्या उद्दिष्टाच्या पार्श्वभूमीवर शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित पुनर्जिवित करण्याचे प्रयत्न करण्यात येत असून, सद्यःस्थितीत या कंपनीच्या प्रमुख उदिष्टानुसार परवडणारी घरे बांधण्याकरिता पुढीलप्रमाणे कार्यवाही चालू आहे.

अ) रखडलेल्या झोपडपट्टी पुनर्वसन प्रकल्पांना गती मिळण्यासाठी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने कंपनीकडे अप्रतिभूत व बिनव्याजी रु. ५०० कोटीची ठेव दिली आहे व त्याच्या प्रस्तावित विनियोगाचे प्रयत्न चालू आहे. मुंबईत झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना अंतर्गत किमान ५० टक्के परवडणारी घरे बांधण्यास इच्छुक विकासक/अशासकीय संस्था/झोपडपट्टी वासियांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्था यांच्याकडून प्रस्ताव मागविण्यात आले होते. त्याकरिता कंपनीने स्टेट बँक ऑफ इंडियाबरोबर सामंजस्य करार केला असून त्याद्वारे कंपनी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्रकल्पातील पुनर्वसन घटकाच्या बांधणीसाठी प्रारंभिक वित्तीय सहाय्य की जे बांधणी खर्चाच्या ७० टक्क्यांपर्यंत करेल. स्टेट बँक ऑफ इंडिया ही त्यामध्ये विक्री घटकाच्या बांधणी खर्चासाठी वित्तीय सहाय्य त्या बँकेच्या धोरणानुसार देणार होती. त्या अनुषंगाने विकासकांकडून प्राप्त झालेल्या एकूण १५ प्रस्तावांपैकी योग्य आढळलेले ३ प्रस्ताव स्टेट बँकेकडे पाठविले होते. तथापि स्टेट बँकेकडून त्याबाबत प्रतिसाद मिळाला नाही. स्टेट बँकेकडून अपेक्षित प्रतिसाद मिळत नसल्यामुळे अशा स्वरुपाची थोडी सुधारित व्यवस्था सर्व राष्ट्रीयीकृत बँका व किमान रु. ४००० कोटी नक्तमुल्य असलेल्या खाजगी बँका/वित्तिय संस्था आली नॅशनल हौसिंग बँकेने कर्जपुरवठा देण्यासाठी कॅटेगरी १ व २ म्हणून मान्य केलेल्या वित्तिय संस्था यांच्यासमवेत करार करण्याचा ठराव संचालक मंडळाने दि. ७ मार्च, २०१९ च्या बैठकीत संमत केला आहे.

तथापि असे प्रस्ताव शिपुप्रमने प्रथम तपासणे ऐवजी वित्तिय संस्थांनी प्रथम तपासून ते प्रस्तावित करून शिपुप्रमकडे पाठवून त्यातील योग्य आढळलेले प्रस्ताव संचालक मंडळापुढे पुनर्वसन घटका साठी कर्ज देण्यासाठी ठेवण्यात येतील. तथापि विविध राष्ट्रीयीकृत बँका व खाजगी बँका यांच्याशी बोलणी करून देखील कोणतीही संस्था अदयाप तयार झालेली नाही.

ब) मुंबई महानगर प्रदेश क्षेत्रात सर्वसामान्यांच्या दृष्टीने घरांच्या परवडणाऱ्या किमती राहाव्यात म्हणून बाजारभावाने जमीन घेणे व्यवहार्य नसल्याने शासकीय जमिनी उपलब्ध होण्यासाठी महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णय क्र जमीन-२०१५/प्र.क्र. ४५/ज-१, दिनांक १ जून, २०१५ मधील तरतुदी विचारात घेऊन सुयोग्य शासकीय जमिनींचे पूर्व सुसाध्य अहवाल तयार बांधकामास योग्य आढळलेल्या दोन भूखंडाची मागणी राज्य शासनाकडे दि. २१ सप्टेंबर, २०१७ च्या पत्राद्वारे करण्यात आली आहे.

क) मुंबई महानगर प्रदेश क्षेत्रातील नागरी स्वराज्य संस्थांच्या सुयोग्य जमिनी उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने त्यांचेशी संयुक्त विकास करार करण्याची संकल्पना शिपुप्रमकडून त्या नागरी स्वराज्य संस्थांना दि. २५ एप्रिल, २०१६ च्या पत्रान्वये कळविण्यात आलेली आहे. त्यांच्याकडून प्रतिसाद अपेक्षित आहे. यानंतर प्रकरण त्या स्तरावरच आहे.

ड) विकास नियंत्रण नियमावली १९९१ मधील नियम ३३(१४) (डी) व विकास नियंत्रण आणि प्रोत्साहक नियमावली-२०३४ मधील नियम ३३(११) नुसार मंजूर झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतून उपलब्ध होणाऱ्या सदनिका झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या दि. ७ डिसेंबर, १९९८ च्या बैठकीतील ठराव क्रमांक ८.४.२ नुसार शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित प्राप्त होतात. आजपर्यंत एकूण ३०९० इतक्या सदनिका प्राधिकारणाकडून कंपनीस प्राप्त झालेल्या आहेत. उपरोक्त विकास नियंत्रण नियमावली नुसार या सदनिकांचा वापर केवळ झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतील लाभार्थींना तात्पुरत्या स्वरूपात स्थलांतरित करण्यासाठी कायमस्वरूपी संक्रमण सदनिका म्हणून करण्यात येत आहे. कंपनीकडील सध्या रिक्त असलेल्या १९८४ कायमस्वरूपी संक्रमण सदनिका खाजगी विकासकांना त्यांचे मंजूर झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतील पात्र झोपडीधारकांना तात्पुरत्या स्वरूपात स्थलांतरित करण्यासाठी निविदा पद्धतीने, परवानगी व अनुज्ञा (Leave and License) तत्वाने भाडेतत्वावर वितरीत करण्याच्या प्रस्तावास संचालक मंडळाने दिलेल्या मंजुरीनुसार लवकरच निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे. जेणेकरून या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना जलदगतीने पूर्ण करण्यास मदत होईल.

(ई) राहुल नगर शिवडी येथील मंजूर अभिन्यासातील सेट बॅक एरिया वरील सर्व अतिक्रमणे कंपनीकडून निष्कासित करण्यात आलेली असून, सेट बॅक एरिया साठीचा प्रोरेटा (Pro-rate charges) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस कंपनीकडून अदा करण्यात आलेला आहे. सदरचा सेट बॅक एरिया महानगरपालिकेस दि. २४ मे, २०२२ रोजी हस्तांतरीत करून झोपडपट्टी पुर्नविकास प्राधिकरणाकडून विक्री घटकातील २४ दुकानी गाळ्यासहीत इमारत क्र. २ चे पूर्ण भोगवटा प्रमाणपत्र दि. १० ऑगस्ट, २०२२ रोजी प्राप्त झाले आहे. सेट बॅक एरिया हस्तांतरीत केल्यानंतर बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने रस्त्याचे काम नुकतेच पूर्ण केले आहे. त्यामुळे मा. संचालक मंडळाच्या दि. १९ मार्च, २०१९ रोजीच्या ३४ व्या बैठकीतील ठरावानुसार तुर्भे मंडाले मानखुर्द येथील ६ दुकानी गाळे व राहुलनगर शिवडी येथील २४ गाळ्यांची ई-निविदा पद्धतीने विक्री करण्याची कार्यवाही सुरू करण्यात आली आहे.

----

१५. मंत्रालय गृहनिर्माण विभाग (खुद्द)

प्रास्ताविक

गृहनिर्माण व विशेष सहाय्य विभागाची १ नोव्हेंबर, १९८० रोजी निर्मिती करण्यात आली. तद्नंतर या विभागाचे विभाजन होऊन या विभागाकडील विशेष सहाय्य कक्ष शासन निर्णय गृहनिर्माण व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक-विषय-२००१/प्र.क्र. १३८/प्रशा-१ दि. ३०-४-२००१ अन्वये सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक व क्रीडा विभागास जोडण्यात आला. सध्या हा विभाग गृहनिर्माण विभाग या नावाने कार्यरत आहे. या विभागाकडून नागरी गृहनिर्माण योजना ज्या सर्वसामान्य जनतेकरिता आहेत, त्यासंबंधीची अंमलबजावणी केली जाते. या व्यतिरिक्त, या विभागाकडून झोपडपट्टी सुधार, झोपडपट्टी- वासियांना मोफत घरे योजना, मुंबई शहर बेटावरील उपकरप्राप्त जुन्या इमारतीची दुरुस्ती व पुनर्रचना, अल्प उत्पन्न निवारा प्रकल्प व इतर गृहनिर्माणासंबंधीच्या कायद्याची अंमलबजावणी केली जाते.

शासनाचे (अ.मु.स. गृहनिर्माण) हे या विभागाचे प्रमुख असून त्यांना त्याचे कामात २ उपसचिव तसेच ५ अवर सचिव मदत करतात. सदर अधिकारी हे गट अ दर्जाचे आहेत. तसेच उच्चश्रेणी लघुलेखकांची ३ पदे आहेत. तसेच, या विभागात गट-ब या दर्जाचे १२ कक्ष अधिकारी आहेत या विभागामध्ये न्यायप्रविष्ठ प्रकरणे वाढलेली असल्याने दिनांक १ ऑगस्ट, १९९३ पासून अवर सचिव दर्जाचे विधी अधिकाऱ्याचे पद निर्माण केले आहे. सदर पदी विधी व न्याय विभागाद्वारे विधी अधिकारी यांची नियुक्ती केली जाते. या विभागात मध्यवर्ती नोंदणी शाखा असून, त्यांचेकडे या विभागाशी संबंधित असलेले टपाल केंद्राकडून (C. R. U.) प्राप्त होते. तसेच संगणक प्रणाली विकसित झाली असून विभागाचे संगणकीकरण पूर्ण झाले आहे. रोख लेखापालांचे अधिपत्याखालील रोख शाखेकडून विभागात निधीची व्यवस्था पाहण्यात येते.

तक्ता-एक TABLE-I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(II) Financial Requirements : (रुपये हजारात)

वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०२४-२०२५ Actuals, 2024-25	अर्थसंकल्प, २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-26	सुधारित अंदाज, २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-26	अर्थसंकल्प, २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-2027	Classification
1	2	3	4	5	6
(अ) कार्यक्रमाचे वर्गीकरण-					*(A) Activity Classification*
(१) संचालन व प्रशासन	..	..	..	..	(1) Direction & Administration
(२) ठेव संलग्न विमा योजना शासकीय भविष्य निर्वाह निधी (२२३५ १५८६)	..	500	350	500	(2) Deposit Link Insurance Sch.
(३) परिरक्षण व दुरूस्ती (२२१६ ०८८६)	34	121	85	127	(3) Maintenance and repairs
(४) शासकीय कर्मचाऱ्यांना कर्ज (७६१०)	2500	15200	15200	34600	(4) Loan to Govt. servant
एकूण अ स्थूल	2534	15821	19578	35300	**Total A Gross**
वजा वसूली	..	..	..	..	Deduct Recoveries
एकूण अ निव्वळ	2534	15821	19578	35300	**Total -A- net**
(ब) गृहनिर्माण विभाग-सचिवालय सेवा (३४५१ ०२३३)					*(B) Hou. Dept. Secr Ser.*
(०१) वेतन	98700.00	129050.00	129050.00	139050.00	(01) Salaries
(०३) अतिकालीन भत्ता	0.30	128.00	128.00	128.00	(03) Overtime Allowances
(०६) दूरध्वनी विज इत्यादी	0.59	100.00	100.00	100.00	(06) Telephone, Electricity, and Water Charges
(११) देशांतर्गत प्रवास खर्च	819.00	1321.00	1321.00	1321.00	(11) Domestic Travel Expenses
(१३) कार्यालयीन खर्च	4599.00	3200.00	3200.00	5600.00	(13) Office Expenses
(१७) गृहनिर्माण विभागाचे संगणकावरील खर्च	348.00	604.00	604.00	1200.00	(17) Computer Expenses of Hsg. & sepl. asst.
(२६) जाहिराती व प्रसिध्दी	0.54	1000.00	1000.00	100.00	
(२८) व्यावसायिक व विशेष सेवा खर्च	600.00	600.00	600.00	600.00	(28) Services to Professional
(५०) इतर खर्च	..	..	..		(50) Other Exp.
(५१) मोटार वाहने	0.00	01.00	01.00	01.00	(51)Motor Vehicle
एकूण - स्थूल	**104661.00**	**136004.00**	**136004.00**	**148100.00**	**Total - Gross**

तक्ता - दोन TABLE - II

(चार) कर्मचारीविषयक सारांश

(IV) Personnel Summary :

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतन संरचना Pay-structure वेतन स्तर		पदसंख्या No. of Posts २०२४-२५ 2024-25	२०२५-२६ 2025-26	Designation
	राजपत्रित-गट-अ	सातवा आयोग वेतन मॅट्रीक्स				***1. Gazetted (Class-I)***
१.	अ.मु.स. (प्रधान सचिव हे पद अ.मु.स. मध्ये श्रेणी उन्नत करण्यात आले आहे.		संवर्ग पद	1	1	1 Additional Chief Secretary (upgrade this post in A.C.S.)
२.	सह सचिव (विधी)	S-27	118500-214100	1	1	Joint Secretary.
३.	उप सचिव	S-25	78800-209200	2	2	Dy. Secretary
४.	अवर सचिव	S-23	67700-208700	5	5	Under Secretary
			अ- एकूण	9	9	**Total-A**
	राजपत्रित-गट-ब					***2. Gazetted (Class-II)***
१.	कक्ष अधिकारी	S-17	47600-151100	12	12	Section Officer
		S-20	56100-177500	..	..	
			ब- एकूण	12	12	**Total--B**
	अराजपत्रित-गट-क					***3. Non Gazetted (Class - III)***
१.	रोख लेखापाल	S-14	38600-122800	..	..	Cash Accountant
२.	नोंदणी शाखा प्रमुख	S-14	38600-122800	..	..	Head of the Registry
३.	सहाय्यक कक्ष अधिकारी (अराजपत्रित गट ब)	S-14	38600-122800	23	23	Assistant Section Officer (Class-II Non Gazetted)
४.	रोखपाल	S-6	19900-63200	..	..	Cashier
५.	देयक लेखापाल	S-6	19900-63200	..	..	Bill Accountant
६.	गोपनीय लिपिक	S-6	19900-63200	..	..	Confidential Clerk
७.	लिपिक टंकलेखक	S-6	19900-63200	40	40	Clerk-*cum*-Typist
८.	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	S-15	41800-132300	3	3	Stenographar (Higher Grade)
९.	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	S-14	38600-122800	6	6	Stenographar (Lower Grade)
१०.	लघुटंकलेखक	S-8	25500-81100	6	6	Steno-Typist
११.	वाहन चालक	S-6	19900-63200	2	2	Driver
			क- एकूण	80	80	**Total-**C
	अराजपत्रित-गट-ड					***4. Non Gazetted (Class- IV)***
१.	नाईक	S-3	16600-52400	2	2	Naik
२.	शिपाई	S-1	15000-47600	18	18	Peon
			ड- एकूण	20	20	**Total--D**
			एकूण अ+ब+क+ड	**121**	**121**	**Total A+B+C+D**

१६. केंद्रिय स्थावर संपदा (नियमन व विकास) अधिनियम, २०१६

केंद्रीय स्थावर संपदा (विनिमय व विकास) अधिनियम २०१६ हा कायदा दि. २६ मार्च, २०१६ रोजी पासून अंमलात आला आहे. सदर अधिनियमातील तरतुदीची राज्यात महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाची स्थापना करण्यात आली असून महाराष्ट्र स्थावर संपदा अपिलीय न्यायाधिकरणाची स्थापना करण्यात आली आहे.

केंद्रीय स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१६ या अधिनियमातील तरतुदीची खालील नियमांच्या अधिसूचना प्रसिद्ध करण्यात आलेल्या आहेत --

(अ) असाधारण क्र. ४८ (२१-०४-२०१७) महाराष्ट्र स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) (स्थावर संपदा प्रकल्पांची नोंदणी स्थावर संपदा अभिकर्त्याची नोंदणी, व्याजदर आणि संकेतस्थळावर त्याचे प्रकटन) नियम, २०१७.

(ब) असाधारण क्र. ४२ (१७-०४-२०१७) महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण अध्यक्ष सदस्य अधिकारी व इतर कर्मचारी (नियुक्ती व सेवाशर्ती) नियम, २०१७.

(क) असाधारण क्र. ४६ (२०-०४-२०१७) महाराष्ट्र स्थावर संपदाअपील न्यायाधिकरण (अधिकारी व कर्मचारी) (नियुक्ती व सेवाशर्ती) नियम, २०१७.

(ड) असाधारण क्र. ४५ (१९-०४-२०१७) महाराष्ट्र स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) (व्याज, शास्ती, नुकसानभरपाई, देय दंड यांची वसुली, तक्रारी व अपील इत्यादीचे नमुने) नियम, २०१७.

(इ) असाधारण क्र. ४३ (१८-०४-२०१७) महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण (वार्षिक लेखा विवरणपत्राचे नमुने व वार्षिक अहवाल) नियम, २०१७.

(फ) असाधारण क्र. २२० (२९ नोव्हेंबर, २०१८) महाराष्ट्र स्थावर संपदा अपील न्यायाधिकरण (अधिकारी व कर्मचारी) (नियुक्ती व सेवाशर्त्ती) नियम, २०१८

(ज) असाधारण क्र. ३० (२३ जानेवारी, २०१९) महाराष्ट्र स्थावर संपदा अपिल न्यायाधिकरण (सदस्य, अधिकारी व कर्मचारी) (नियुक्ती व सेवाशर्ती) (दुसरी सुधारणा) नियम, २०१८.

केंद्रीय स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१६ ची राज्यात अंमलबजावणी सुरु असून त्यासाठी महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण व अपिलीय न्यायाधिकरणाची स्थापना करण्यात आली आहे. त्यायोगे ग्राहक व विकासक यांच्यामधील व्यवहार पारदर्शकपणे व कार्यक्षम रितीने होत आहेत. तसेच ग्राहकांच्या हिताची संरक्षण होत असुन बांधकाम क्षेत्रातील अनुचित व्यवहारांना आळा बसला आहे.

----

१७ विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्च

अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४ मध्ये समाविष्ट करण्यात आलेल्या अनिवार्य विकास मंडळनिहाय खर्चाचा तपशिल

Development Boardwise Break up of Non-Plan provisions of Development Expenditure included in Budget Estimates 2023-24 (रुपये हजारात)

अ. क्र.	प्रधान शीर्ष/गौण शीर्ष/ उप-शीर्ष योजनेचे नाव	मूळ अर्थकसंल्पीत निधी Main Expenditure Budget: विदर्भ विकास मंडळ Vidarbha Development Board	मूळ अर्थकसंल्पीत निधी Main Expenditure Budget: मराठवाडा विकास मंडळ Marathwada Develoment Board	मूळ अर्थकसंल्पीत निधी Main Expenditure Budget: उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळ Rest of Maharashtra Development Board	अविभाज्य Non-Divisible	एकंदर तरतूद Total Provision	एकूण खर्च Grand Total: विदर्भ विकास मंडळ Vidarbha Development Board	एकूण खर्च Grand Total: मराठवाडा विकास मंडळ Marathwada Develoment Board	उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळ Rest of Maharashtra Development Board	अविभाज्य Non-Divisible	एकंदर तरतूद Total Provision	Name of the Scheme/ Board
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	मागणी क्रमांक--क्यू १ **२०४९, व्याजप्रदाने**											**Demand No. Q-१** **2049, Interest Payments**
१.	महाराष्ट्र गृहनिर्माण मंडळाच्या कर्मचाऱ्यांच्या भविष्यनिर्वाह निधीवरील व्याज (२०४९ ०८४२)	284539	..	..	..	284539	..	284539	..	..	284539	Interest on Provident Funds for the Staff of the Maharashtra Housing Board (2049 0842)
२.	विदर्भ गृहनिर्माण मंडळाच्या कर्मचाऱ्यांच्या अंशदानात्मक भविष्यनिर्वाह निधीवरील व्याज (२०४९ ०८५१)	15104	..	..	..	15104	15104	..	..	..	15104	Interest on Contributory Provident Funds of the Employees of the Vidarbha Housing Board.(2049 0851)
३.	महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाकडून घेतलेल्या ठेवीवरील व्याज (२०४९ १८२२)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	Interest on Deposits from Maharashtra Housing and Area Development Authority (2049 1822)
४.	मुंबई महानगर प्रवेश विकास प्राधिकरणाकडून घेतलेल्या ठेवीवरील व्याज (२०४९ १८३१)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	Interest on Deposits from Mumbai Metropolitan Regional Developmentg Authority (2049 1831)
५.	वसुलीच्या रकमांचा तपशील (अनिवार्य) (२०४९ २४३३)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	Details of Recovery Amount (Compulsory) (2049 2433)
	एकूण क्यू-१, २०४९, व्याजप्रदाने	**299643**	**..**	**..**	**..**	**299643**	**15104**	**284539**	**..**	**..**	**299643**	**Total Demand No. Q-1 2049, Interest Payments**
	मागणी क्रमांक--क्यू २ **२०७०, इतर प्रशासनिक सेवा**											**Demand No. Q-2, 2070, Other Admn. Servicers**
६.	मुंबई भाडे नियंत्रण अधिनियमाखालील सक्षम प्राधिकाऱ्यांच्या आस्थापनेचे कार्यालय (२०७० ०५१२)	..	..	..	31396	31396	..	..	..	28845	28845	Establishment of Officers of the Competent Authorities under the Mumbai Rent Control Act (20700512)
७.	अतिप्रधान वसूली (अनिवार्य) (२०७० ०९९८)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	Establishment of Officers of Control Act (20700512)
	एकूण क्यू २, २०७०, इतर प्रशासनिक सेवा	**..**	**..**	**..**	**31396**	**31396**	**..**	**..**	**..**	**28845**	**28845**	**Total Demand No. Q-2 2070, Other Admn. Servicers**

अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४ मध्ये समाविष्ट करण्यात आलेल्या अनिवार्य विकास मंडळनिहाय खर्चाचा तपशिल--चालू (रुपये हजारात)

Development Boardwise Break up of Non-Plan provisions of Development Expenditure included in Budget Estimates 2023-24—*Contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
मागणी क्रमांक--क्यू ३ २२१६-गृहनिर्माण												**Demand No. Q-3, 2216, Housing**
८.	परिरक्षण व दुरूस्ती (२२१६ ०८८६)	..	..	..	127	127	..	..	..	11	11	76Maintenance and Repairs (20160886).
९.	महाराष्ट्र झोपडपट्टी सुधारणा अधिनियम १९७१ खाली होणारा न्यायाधिकरणावरील खर्च (अनिवार्य) (२२१६ ०६७२)	..	..	..	8183	8183	..	..	..	17200	17200	Expenditure on Tribunal under Maharashtra Slum Areas ImprovementAct,1971 Compulsury (22160672).
१०.	अपिल अधिकारी, (अनिवार्य) (२२१६ ०६८१)	..	..	..	2142	2142	..	..	..	1209	1209	Appellate Officer (2216 0681).
११.	अप्पर जिल्हाधिकार, (अतिक्रमणे/निष्कासन) मुंबई शहर (दत्तमत) (२२१६ १२८३)	.	..	..	42415	42415	..	..	..	30147	30147	Additional Collector (Encroachmentg/Demolitgion) Mumbai City (2216 1283)
१२.	अप्पर जिल्हाधिकारी, (अतिक्रमणे/निष्कासन) पश्चिम उपनगरे (२२१६ १३०९)	..	..	..	153307	153307	..	..	..	113260	113260	Additional Collector (Encroachmentg/Demolitgion) Western Suburb (2216 1309)
१३.	अप्पर जिल्हाधिकारी, (अतिक्रमणे/निष्कासन) पूर्व उपनगरे (२२१६ १३२७)	..	..	..	146020	146020	..	..	..	97407	97407	Additional Collector (Encroachment/Demolition) Eastern Suburb (2216 1327)
१४.	म्हाडाकडील कर्मचाऱ्यांच्या अंशदायी भविष्यनिर्वाह निधीच्या व्यवस्थापनासाठी म्हाडाला आस्थापना खर्चाची प्रतिपूर्ती (२२१६ ०५४५)	572	..	..	572	..	..	..	..	..	..	Reimbursement of establish ment charges to MHADA for administration of Contributory Provident Fund of its Employees (2216 0545)
१५.	मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना निधीत जमा करण्याकरिता शासकीय अंशदान म्हणून महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाला रक्कम देणे (२२१६ ०५९२)	..	..	..	1327562	1327562	..	..	..	1327562	..	Payment to MHADA as Government Contribution to Bombay Building Repairs and Reconstruction Fund (2216 0592)
१६.	मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना निधीत जमा करण्याकरिता महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाला उपकराच्या वसुलीची रक्कम देणे (२२१६ ०६२५)	..	..	..	1327562	1327562	..	..	..	1327532	1327532	Payment of cess collection to MHADA nor credit to Bombay Building Repairs and Reconstruction Fund. (2216 0625)

अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२१ मध्ये समाविष्ट करण्यात आलेल्या अनिवार्य विकास मंडळनिहाय खर्चाचा तपशिल--चालू (रुपये हजारात)

Development Boardwise Break up of Non-Plan provisions of Development Expenditure included in Budget Estimates 2023-24—*Contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
१७.	मुंबई इमारत शहरातील जुन्या उपकर-प्राप्त इमारती कोसळून बळी पडलेल्या व्यक्तींच्या म्हाडाने भरलेल्या अपघात विम्याचे हप्त्यांच्या खर्चाची प्रतिपूर्ती (२२१६ ०६४३)	..	..	..	1 1	1 1	..	..	..	..	..	Payment to MHADA as Government Contribution to Bombay Building Repairs and Reconstruction Fund (2216 0643)
१८.	रिअल इस्टेट नियामक प्राधिकरण (०४)(०३) (२२१६३०८१)	..	..	..	15	15	..	..	..	..	..	Real Estate Appeliate Authority (04)(03) (22163081)
१९.	रिअल इस्टेट नियामक प्राधिकरण (०४)(०४) (२२१६३०९९)	..	..	..	15	15	..	..	..	..	..	Real Estate Appeliate Authority (04)(04) (22163099)
२०.	वसुलीच्या रकमांचा तपशील (अनिवार्य) (२२१६ ३०५२)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	Details of Recovery Amount (Compulsory) (2216 3052)
	एकूण क्यू-३, २२१६ गृहनिर्माण	**..**	**..**	**..**	**14956921**	**14956921**	**..**	**..**	**..**	**2914358**	**2914358**	**Total - 2216, Housing**
	मागणी क्रमांक--क्यू ३											**Demand No. Q-3**
	२२१७, नगरविकास											**2217 Urban Department**
२१.	बृहन्मुंबईकरिता सक्षम प्राधिकारी, (२२१७ ०२७२)	..	..	..	11187	11187	..	..	..	7051	7051	Competent Authority for Greater Mumbai (22170272)
	एकूण क्यू-३, २२१७, नगरविकास	**..**	**..**	**..**	**11187**	**11187**	**..**	**..**	**..**	**7051**	**7051**	**Total - 2217 Urban Department**
	मागणी क्रमांक--क्यू ३											**Demand No. Q-3**
	२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण											**2235 Social Security and Welfar*e***
२२.	ठेव संलग्न विमा योजनेतून रकमा देणे, (२२३५ १५८६)	..	..	..	500	500	..	..	..	..	..	Payment against Deposit Linked Insurance Scheme (2235 1586)
	एकूण क्यू-३, २२३५ सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	**..**	**..**	**..**	**500**	**500**	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**	**Total - 2235 Social Security & Welfare**
	मागणी क्रमांक--क्यू ४											**Demand No. Q-4**
	३४५१, सचिवालय-आर्थिक सेवा											**3451, Secretariat Economic Services**
२३.	गृहनिर्माण विभाग सचिवालय सेवा (३४५१ ०२३३)	..	..	..	115384	115384	..	..	..	90599	90599	Housing Department Secrtaria Service (3451 0233)
	एकूण क्यू-४, ३४५१ सचिवालय-आर्थिक सेवा	**..**	**..**	**..**	**115384**	**115384**	**..**	**..**	**..**	**90599**	**90599**	**Total - 3451, Secret. Economic Services**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
मागणी क्रमांक--क्यू ६ ७६१०, शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे												**Demand No. Q-6, 7610 Loans to Govt. Servants etc.**
२४	घरबांधणी अग्रिमे (७६१० ०८३७)	..	..	..	33900	33900	..	..	..	12803	12803	House Building Advances (7610 0837)
२५.	मोटर वाहन खरेदी अग्रिमे (७६१० ०८४६)	..	..	..	500	500	..	..	..	90	90	Advances of purchase of Motor Conveyancne (7610 0846)
२६.	वैयक्तीक संगणक खरेदी अग्रिमे (७६१० १४६९)	..	..	..	200	200	..	..	..	..	..	Advances for purchase of Personal Computer (7610 1489)
एकूण- क्यू ६, ७६१०, शासकीय कर्मचारी इत्यांदीना कर्ज		**7833**	**..**	**..**	**34600**	**34600**	**7833**	**..**	**81231**	**12893**	**12893**	**Total-7610 Loans to Govt. Servants etc.**

१७ विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्च

अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२१ मध्ये समाविष्ट करण्यात आलेल्या अनिवार्य विकास मंडळनिहाय खर्चाचा तपशिल

Development Boardwise Break up of Non-Plan provisions of Development Expenditure included in Budget Estimates 2020-21 (रुपये हजारात)

अ. क्र.	प्रधान शीर्ष/गौण शीर्ष/ उप-शीर्ष योजनेचे नाव	मूळ अर्थकसंल्पीत निधी Main Expenditure Budget					एकूण खर्च Grand Total					Name of the Scheme/ Board
		विदर्भ विकास मंडळ Vidarbha Development Board	मराठवाडा विकास मंडळ Marathwada Develoment Board	उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळ Rest of Maharashtra Development Board	अविभाज्य Non-Divisible	एकंदर तरतूद Total Provision	विदर्भ विकास मंडळ Vidarbha Development Board	मराठवाडा विकास मंडळ Marathwada Develoment Board	उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळ Rest of Maharashtra Development Board	अविभाज्य Non-Divisible	एकंदर तरतूद Total Provision	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	मागणी क्रमांक क्यू -३											**Demand No. Q-3**
	२२१६, गृहनिर्माण											**2216, Housing**
१	गृहनिर्माण योजना (पायाभूत सुविधा) (कार्यक्रम) (२२१६ ०८९५)	..	..	..	668000	668000	..	..	..	668000	668000	Development of New Chandrapur Township (2216 0895)
२	झोपडपट्टी स्वच्छता कामे (कार्यक्रम) (२२१६ २६२८)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	Development of New Chandrapur Township (2216 2628)
३	आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांना घरकुलासाठी अर्थसहाय्य (चंद्रपुर शहराच्या नविन वसाहतीचा विकास (कार्यक्रम) (२२१६ ११०२)	..	..	..	71325	71325	..	..	..	71325	71325	Development of New Chandrapur Township (2216 1102)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
१०	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंमलबजावणी यंत्रणांना अनुदाने (कार्यक्रम) (२२१६ २९९६)	..	..	..	16000000	12431856	..	..	..	12431856	12431856	Development of New Chandrapur Township (2216 2996)
११	सर्वांसाठी गृहनिर्माण अंमलबजावणी यंत्रणांना अनुदाने (कार्यक्रम) (२२१६ ३००७)	..	..	..	8862498	8287904	..	..	..	8287904	8287904	Development of New Chandrapur Township (2216 3007)
१२	अतिप्रदानाची वसूली कार्यक्रम (२२१६ ३०६१)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	Development of New Chandrapur Township (2216 3061)
१३	वनीकरण व पर्यावरण विकास कार्यक्रम (२४६ ए ३५४)	..	..	..	2	2	..	..	..	..	..	Development of New Chandrapur Township (246A 354)
एकूण- क्यू ३, २२१६,		**..**	**..**	**..**	**25879248**	**25879248**	**..**	**..**	**..**	**20857885**	**20857885**	**Total**
मागणी क्रमांक क्यू -४ ३४५१, सचिवालय-आर्थिक सेवा												**Demand No. Q-4 3451, Secretariat Financial Services**
१४	शासकीय कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षण (कार्यक्रम) (३४५१ २९१५)	..	..	..	500	500	..	..	..	..	..	Training for Govt. Employees (2216 3061)
१५	गृहनिर्माण विभाग ई-गव्हर्नस कार्यक्रम (३४५१ २७४६)	..	..	..	4500	4500	..	..	..	..	...	Development of Housing Chandrapur Township (3451 2746)
एकूण		**..**	**..**	**..**	**5000**	**5000**	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**	**Total**
एकूण- गृहनिर्माण विभाग		**7121**	**..**	**..**	**25884248**	**25884248**	**..**	**..**	**..**	**20857885**	**20857885**	**Total**